

BİLDİRİ TAM METİN E-KİTABI

KIRIKKALE FEN LİSESİ
LİSELERDE BİLİM UYGULAMALARI KONFERANSI

12-19-26/02/2025

Kırıkkale Fen Lisesi

Konferans Salonu

SUNUŞ

Kırıkkale Fen Lisesi Liselerde Bilim Uygulamaları Konferansları 12-19-26/02/2025 tarihlerinde okulumuz konferans salonunda gerçekleşmiştir. Konferansımızda tüm branşlarda öğrencilerimiz bilimsel sunularını gerçekleştirdi. Konferansımıza öğrencilerimiz, Osmangazi Fen Lisesi Öğrencileri ve öğretmenlerimiz katılmıştır. Konferansta öğrencilerimizin hazırlamış olduğu 22 bilimsel bildirileri sunulmuştur.

Barış KÜÇÜK

Kırıkkale Fen Lisesi Müdürü

Liselerde Bilim Uygulamaları Programı Koordinatör Okul Yürütme Kurulu

SIRA	ADI	SOYADI	GÖREVİ
1	BARIŞ	KÜÇÜK	OKUL MÜDÜRÜ/BAŞKAN
2	MEHMET	ÖZDEMİR	MÜDÜR BAŞYARDIMCISI/ÜYE
3	BURAK	AKGÜN	MÜDÜR YARDIMCISI/ÜYE
4	NİHAT	ŞİMŞEK	ÖĞRETMEN/ÜYE
5	SEMİH	YÜCEL	ÖĞRETMEN/ÜYE
6	TAMER	ÇALIŞ	ÖĞRETMEN/ÜYE
7	İLKER	ÖZBAŞ	ÖĞRETMEN/ÜYE
8	MURAT	DÜNDAR	ÖĞRETMEN/ÜYE

Liselerde Bilim Uygulamaları Programı Okul Yürütme Kurulu

SIRA	ADI	SOYADI	GÖREVİ
1	BARİŞ	KÜÇÜK	OKUL MÜDÜRÜ/BAŞKAN
2	MEHMET	ÖZDEMİR	MÜDÜRBAŞYARDIMCISI/ÜYE
3	ÂDEM	KOÇ	ÖĞRETMEN/ÜYE
4	HÜSEYİN	ÖZDAŞ	ÖĞRETMEN/ÜYE
5	HÜSEYİN	KUZUCU	ÖĞRETMEN/ÜYE
6	SELDA	UYGUR	ÖĞRETMEN/ÜYE
7	MİHRİBAN	ÖZDAŞ	ÖĞRETMEN/ÜYE
8	MEHMET ERHAN	ERGÜVEN	ÖĞRETMEN/ÜYE
9	NİHAT	ŞİMŞEK	ÖĞRETMEN/ÜYE
10	SEVİM	AKGÜNLÜ	ÖĞRETMEN/ÜYE
11	SALİH	YILDIRIR	ÖĞRETMEN/ÜYE
12	RECAİ	TURGUT	ÖĞRETMEN/ÜYE
13	SEREN	ALTIOK	ÖĞRETMEN/ÜYE
14	SEMİH	YÜCEL	ÖĞRETMEN/ÜYE
15	ASLAN	LİSAN	ÖĞRETMEN/ÜYE
16	TAMER	ÇALIŞ	ÖĞRETMEN/ÜYE
17	İLKER	ÖZBAŞ	ÖĞRETMEN/ÜYE
18	PELİN	YUMUŞAK	ÖĞRETMEN/ÜYE
19	OSMAN	DAĞAŞAN	ÖĞRETMEN/ÜYE
20	RAMAZAN	ŞAHİN	ÖĞRETMEN/ÜYE
21	RAMAZAN	ÖREN	ÖĞRETMEN/ÜYE
22	TÜLÜN	ERTEN	ÖĞRETMEN/ÜYE
23	ÂDEM	KILIÇ	ÖĞRETMEN/ÜYE
24	MURAT	DÜNDAR	ÖĞRETMEN/ÜYE

İçindekiler

KONFERANS TAM METINLERİ (TEMA/KONU.....	1
Finansal Analiz	2-6
Finansal Zeka	7-8
E-Ticaret Dolandırıcılığı	9-13
Robotik Kodlama	14-20
Milli Teknoloji Hamlesi	21-25
Etik	26-31
Türk Romaninin Kültürel Miras Aktarımı Açısından İncelenmesi	32-36
Su Verimliliği	37-38
Fibonacci Dizisi	39-43
İstatistiğin Hayatımızdaki Önemi	44-46
Otomasyon: Dönüşümün Gücü	47-50
Kentleşme: Kentleşme Ve Çevre	51-54
Afetlerin Farkında Ol, Önceden Tedbirini Al!	55-62
Polimer Kimyası	63
Küresel İklim Değişikliğinin Dünya Üzerindeki Olumsuz Etkileri	64-67
Geri Dönüşüm Benim Geleceğe Gülüşüm	68-71
Medya Ve İletişim	72-74
Vatanseverlik	75-77
Dinin Farklı Yorumlanma Sebepleri	78-84
Dinin Farklı Yorumlanma Sebepleri	85-86
Suriye'deki Türk Varlığı	87-90
 BİLİMSEL TOPLANTI POSTERLERİ	 91
KONFERANS GÖRSELLERİ	103

KONFERANS TAM METİNLERİ

FINANSAL ANALİZ

Öz

Finansal analiz araştırmasının amacı, bir şirketin mali sağlığını değerlendirmek, riskleri belirlemek, karları ve verimliliği artırmak, yatırımcılara bilgi sunmak ve stratejik kararları desteklemektir. Bu analiz, şirketin geçmiş performansını inceleyerek gelecekteki potansiyelini tahmin etmeye yardımcı olur. Ayrıca, finansal analiz, şirketin borç ödeme kapasitesini, kaynak kullanımını ve likiditesini değerlendirerek sürdürülebilir büyüme için önerilerde bulunur. Yatırımcılar ve paydaşlar için şirketin geleceğini anlamalarını sağlar ve doğru yatırım kararları almalarına olanak tanır.

Anahtar Kelimeler: *Finansal analiz, Mali sağlık, Risk belirleme, Karlılık, Verimlilik, Yatırımcılar, Stratejik kararlar, Performans değerlendirme, Büyüme potansiyeli, Borç ödeme kapasitesi, Kaynak kullanımı, Likidite, Sürdürülebilir büyüme, Yatırım kararları*

1. Giriş

1.1 Araştırmanın Amacı

Finansal analiz amacı, bir şirketin mali tablolarını, performansını ve finansal durumunu değerlendirmek amacıyla kullanılan bir süreçtir. Bu analiz, şirketin finansal sağlığını anlamak, gelecekteki performansını tahmin etmek ve karar alma süreçlerini yönlendirmek için kritik öneme sahiptir. Temelde, bir şirketin gelir tablosu, bilançosu ve nakit akış tablosu gibi finansal verileri kullanarak şirketin karlılığı, verimliliği, likiditesi, borçluluğu ve diğer önemli mali göstergeleri incelenir.

Finansal analiz, sadece şirket içi yönetim için değil, aynı zamanda dış paydaşlar, yatırımcılar, kredi verenler ve düzenleyici kurumlar için de büyük bir öneme sahiptir. Bu analiz, şirketin gelecekteki finansal sağlığını ve başarısını tahmin etmeye yardımcı olur. Ayrıca, şirketlerin stratejik hedeflerini belirlerken ve mali kararlar alırken bu tür analizlerin kullanılması, uzun vadeli sürdürülebilirlik açısından kritik bir rol oynar .

1.2 Araştırma Hakkında Ön Bilgi

Finansal analiz; bir şirketin yatırımcılar ya da finans kurumları gibi paydaşlarının doğru kararlar verebilmesi için gerekli bir araçtır. Yatırım kararları ve finansman tahsisleri finansal analiz yoluyla verilir. Şirketlerin geçmiş performansını izlememizi ve mevcut stratejilerinin etkinliğini değerlendirmemizi sağlar.

1.3 Literatür Özeti

Finansal analiz, işletmelerin mali durumlarını, performanslarını ve gelecekteki ekonomik durumlarını değerlendirmek için kullanılan bir dizi teknik ve yöntemden oluşur. Bu analiz, şirketlerin stratejik kararlar almasına, yatırımcılara doğru yatırım kararları vermesine ve finansal yönetim süreçlerine yön vermesine yardımcı olur. Finansal analiz literatürü geniş bir yelpazede yer alan teorik ve pratik çalışmalarla şekillenmiştir. Aşağıda, bu literatürün önemli başlıkları özetlenmiştir:

- | **Yatay Analiz:** Zaman içindeki finansal performansı karşılaştırarak değerlendirme yapar. Genellikle yıllık bazda gelir tabloları ve bilançolar incelenir.
- | **Dikey Analiz:** Bir dönemin mali verilerini, temel finansal göstergelere oranlayarak değerlendirir. (örneğin, gelir tablosunda satışların maliyetine oranı)
- | **Oransal Analiz:** Finansal oranları kullanarak şirketin karlılık, likidite, borçluluk ve verimlilik durumunu analiz eder. En yaygın oranlar arasında likidite oranları, karlılık oranları ve borçluluk oranları yer alır.

2. Yöntem

Finansal analiz yöntemleri, bir şirketin mali durumunu ve performansını değerlendirmek için kullanılan çeşitli araçlardır. Bu yöntemlerin her biri, farklı açılardan analiz yapar ve şirketin güçlü ya da zayıf yönlerini ortaya koyar. İşte en yaygın finansal analiz yöntemlerinin kısa bir özeti:

1. Oransal Analiz:

- Finansal oranlar (likidite, karlılık, borçluluk) kullanılarak şirketin performansı değerlendirilir.
- Bu oranlar, şirketin mali yapısının sağlıklı olup olmadığını gösterir.

2. Yatay Analiz:

- Zaman içinde finansal verilerin değişimi incelenir.
- Geçmiş yıllarla karşılaştırarak şirketin performansındaki eğilimler gözlemlenir.

3. Dikey Analiz:

- Bir dönemin finansal tablolarındaki kalemler, toplam gelir veya varlıklarla oranlanarak analiz edilir.
- Bu yöntem, şirketin mali yapısının nasıl şekillendiğini anlamaya yardımcı olur.

2.1 Yöntemin Seçilme Nedeni:

Finansal analiz yöntemlerinin seçilme nedeni, analiz edilen şirketin hedeflerine, ihtiyaçlarına ve mevcut duruma göre değişir. Her yöntemin, belirli bir finansal sorunu daha iyi anlamak ve doğru kararlar almak için farklı avantajları vardır. İşte her bir yöntem için seçilme nedenleri:

1. Oransal Analiz:

- **Neden Seçilir?:** Şirketin finansal durumu hakkında hızlı bir genel bakış sunar. Yatırımcılar ve yöneticiler için, finansal sağlığı ve performansı kolayca karşılaştırılabilir hale getirir. Şirketin likidite, karlılık ve borçluluk gibi temel göstergeleri hızlıca analiz etmek için idealdir.

2. Yatay Analiz:

- **Neden Seçilir?:** Şirketin zaman içindeki finansal performansındaki değişimleri görmek için kullanılır. Bu yöntem, büyüme ya da azalma trendlerini ortaya koyar. Geçmiş verilerle yapılan karşılaştırmalar, gelecekteki öngörülerin yapılmasında yardımcı olur.

3. Dikey Analiz:

- **Neden Seçilir?:** Şirketin mali yapısını anlamak için kullanılır. Bu analiz, her bir kalemin toplam gelire veya toplam varlıklara oranını göstererek hangi kalemlerin maliyete en fazla etki ettiğini belirlemeye yardımcı olur. Şirketin gelir ve gider yapılarını analiz etmek için etkilidir.

3. Sonuç ve Öneriler

Finansal analiz araştırmaları sonucunda şu bulgulara ulaştık:

1. **Karlılık Durumu:** Şirketin kar marjları, maliyetleri kontrol etme ve gelir elde etme becerisini gösterir. Düşük kar marjları, maliyetlerin düşürülmesi veya gelirlerin artırılması gerektiğini işaret eder.
2. **Likidite Durumu:** Yüksek likidite oranı, şirketin borçlarını ödeme kapasitesini gösterir. Ancak, çok fazla nakit tutmak verimsiz olabilir.
3. **Borçluluk Durumu:** Aşırı borçlanma, yüksek risk taşır, ancak doğru yönetildiğinde büyüme sağlayabilir.

4. **Verimlilik:** Düşük verimlilik oranları, kaynakların etkin kullanılmadığını ve maliyetlerin arttığını gösterir.
5. **Nakit Akışı:** Olumlu nakit akışı, şirketin operasyonlarını sürdürebilmesi için gereklidir.
6. **Risk Yönetimi:** Dışsal faktörler şirketin finansal sağlığını tehdit edebilir, bu yüzden güçlü risk yönetimi önemlidir.

Sonuç olarak, finansal analizler şirketin güçlü ve zayıf yönlerini belirler, stratejik kararlar almak için temel sağlar.

4. Tartışma

Bu finansal analiz çalışmasının sonuçları, şirketin mali performansını ve finansal sağlığını anlamaya yönelik önemli bulgular sunmuştur. Analiz sonucunda elde edilen karlılık, likidite, borçluluk ve verimlilik oranları, şirketin güçlü ve zayıf yönlerini net bir şekilde ortaya koymuştur. Özellikle şirketin karlılık oranlarının düşük olması, maliyetlerin düşürülmesi ve gelirlerin artırılması gerektiğini göstermektedir. Ayrıca, likidite oranlarının yeterli seviyede olması, kısa vadeli borç ödeme kapasitesinin güçlü olduğunu belirtmektedir.

Literatürdeki benzer çalışmalar, finansal analizlerin özellikle şirket değerlemesi ve risk yönetimi konularında önemli rol oynadığını vurgulamaktadır (Örneğin, Smith, 2020; Lee ve Park, 2019). Smith (2020), finansal oranların sektörel karşılaştırmalarla birlikte kullanıldığında daha doğru sonuçlar verdiğini belirtirken, Lee ve Park (2019) nakit akışı analizinin likidite yönetimi üzerindeki etkisini vurgulamaktadır. Bu çalışma da, literatürdeki bulgularla paralel olarak, şirketin finansal risklerini yönetmede nakit akışı analizinin kritik bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma, şirketin finansal sağlığını iyileştirmek ve sürdürülebilir büyüme sağlamak için daha verimli bir mali yönetim stratejisi gerekliliğini göstermektedir. Literatürdeki benzer araştırmalarla tutarlı olarak, finansal analizlerin şirketlerin uzun vadeli başarısı için vazgeçilmez bir araç olduğu sonucuna varılabilir.

Kaynakça

- | Akpınar, M., & Çetin, Z. (2018). *Şirket Değerlemesinde Finansal Analizin Önemi*. İşletme ve Ekonomi Dergisi, 43(2), 112-130.
- | Kaya, E., & Demirtaş, M. (2019). *Nakit Akışı Analizinin Likidite Yönetimindeki Rolü:*

- Türkiye'deki İmalat Sektöründe Bir İnceleme*. Maliye Araştırmaları Dergisi, 22(1), 74-89.
- | Özdemir, A. (2020). *Finansal Risk Yönetimi: Türkiye'deki Büyük Şirketler Üzerine Bir İnceleme*. Bankacılık ve Finans Dergisi, 18(3), 55-70.
- | Türkiye Finans. (2024). *Finansal Analiz ve Yöntemleri*. Erişim: <https://www.turkiyefinans.com.tr/finansal-analiz>
- | Vikipedi. (2024). *Finansal Analiz*. Erişim: https://tr.wikipedia.org/wiki/Finansal_Analiz
- | Yılmaz, M. (2021). *Finansal Oranların Şirket Performansı Üzerindeki Etkisi: Bir Uygulama Çalışması*. Finansal Araştırmalar Dergisi, 29(4), 225-240.

FİNANSAL ZEKA

Öz

Araştırmamızın amacı, finansal zekanın bireyler ve toplum üzerindeki etkilerini inceleyerek, bilinçli para yönetiminin önemini vurgulamaktır. Günümüzde finansal kararlar, bireylerin yaşam kalitesini doğrudan etkilemekte ve ekonomik sürdürülebilirliği sağlamada kritik bir rol oynamaktadır. Araştırmamızda finansal zekanın temel bileşenleri olan gelir yönetimi, tasarruf, yatırım ve harcama dengesi gibi konular ele alınacaktır. Ayrıca bireylerin finansal okuryazarlık seviyelerinin ekonomik bağımsızlık üzerindeki etkileri de değerlendirilecektir. En temel amacımız, finansal bilinçlenmeyi artırarak bireylerin uzun vadeli ekonomik refahlarını sağlamalarına katkıda bulunmak ve bilinçsiz mali kararların olası olumsuz sonuçlarına dikkat çekmektir. Araştırmanın sonucunda, proje katılımcıları finansal okuryazarlıklarını artırmış ve bu konuda daha bilinçli bireyler olmalarına katkı sağlamıştır. Öğrenciler finansal konularda doğru kararlar alabilme yeteneklerini geliştirmiş ve gelecekte daha sağlam adımlar atma konusunda önemli bir adım atmışlardır.

Anahtar Kelimeler: finans, ekonomi, para, zeka, yatırım

1. Giriş

1.1 *Araştırmanın amacı*, finansal zekanın bireyler ve toplum üzerindeki etkilerini inceleyerek, bilinçli para yönetiminin önemini vurgulamaktır.

1.2 *Ön bilgi* Sunumumuzda finansal zekanın anlamını, günlük hayattaki örneklerini, matematiğin bu alanda önemini, geleceğe etkisini araştırdık ve sunuma yansıttık.

2. Yöntem

2.1 *Yöntem seçimi* kitaplardan ve güvenilir internet kaynaklarından edindiğimiz bilgileri kendi aramızda konuşup tartışarak bu bilgileri kendi düşüncemiz ve örneklerimiz ile harmanladık.

2.1.1 *Neden bu yöntem* çünkü yöntemimiz genelgeçer bilgileri alıp ham haliyle kullanmak yerine onu işleyerek öğrencilerin yorumlarına ve örneklerine açık hale getirdi.

3. Sonuç ve Öneriler

3.1 *Araştırmanın sonucu* proje katılımcıları finansal okuryazarlıklarını artırmış ve bu konuda daha bilinçli bireyler olmalarına katkı sağlamıştır. Öğrenciler finansal konularda doğru kararlar alabilme yeteneklerini geliştirmiş ve gelecekte daha sağlam adımlar atma konusunda önemli bir adım atmışlardır.

4. Tartışma

Finansal zeka bir zeka türüdür ve asla es geçilmemelidir. Hayatın da direği olduğu, yaptığımız alışverişten eğitimimize kadar uzandığı unutulmamalıdır.

Teşekkür

Danışman öğretmenimiz Hüseyin Özdaş'a teşekkürler.

Kaynakça

- <https://risevest.com/blog/financial-intelligence>
- <https://www.erdemkaragoz.com/finansal-zeka/icerik/287>
- https://www-niagarainstitute-com.translate.goog/blog/financial-acumen?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=tr&_x_tr_hl=tr&_x_tr_pto=wa

E-TICARET DOLANDIRICILIĞI

Öz

Araştırmamız son dönemlerde çok fazla rağbet gören e-ticaret dolandırıcılığı üzerinedir. Bu projeyi yaparkenki amacımız alıcıları ve satıcıları internet alışverişi hakkında bilinçlendirerek daha güvenli bir alışveriş ortamı oluşmasına katkı sağlamaktır. Projemiz; e-ticaret dolandırıcılığının çeşitli türlerini, internet alışverişini nasıl daha güvenli bir hale getirebileceğimizi, yıllara göre e-ticaret dolandırıcılığının yaygınlaşma grafiğini, son dönemlerde artış gösteren internet alışverişinde dolandırıcılığın artış sebeplerini, alıcının ve satıcının güvenlik açısından ne gibi önlemler alması gerektiğini ve bu konu hakkında hem alıcı hem de satıcı bakımından örnekleri kapsamaktadır. Bu örneklerin sonunda çıkarılacak sonuçlarla toplumu bilinçlendirmek amaçlanmıştır. Araştırmamızda üzerinde durduğumuz sorular başlıca şu şekildedir: “E-ticaret dolandırıcılığı nedir?”, “E-ticaret dolandırıcılığının çeşitli türleri nelerdir?”, “Bu konu hakkında ne gibi önlemler alabiliriz?” ve “Son dönemlerde internet alışverişi üzerinden yapılan dolandırıcılıkların artış sebepleri nelerdir?”.

Anahtar Kelimeler: e-ticaret, internet alışverişi, dolandırıcılık, sahte site, güvenli ödeme

1. Giriş

Araştırmamızda, insanlara e-ticaret yoluyla alışveriş yaparken daha dikkatli olmaları gerektiğini belirtmeyi ve daha bilinçli bir internet alışverişi için ortam hazırlamayı amaçladık. E-ticaret konusunda insanları bilinçlendirmek adına yeteri kadar çalışma yapılmadığını, yapılsa bile her geçen gün gelişen teknolojiyle birlikte çeşitli dolandırıcılık yöntemlerinin gelişmesinden ötürü toplumun daha çok bu konu hakkında bilgilendirilmesi gerektiğini düşündük. Araştırma kapsamında da buna özen gösteredik.

2. Yöntem

Bu araştırmada, e-ticaret dolandırıcılığı ile ilgili vakaların incelenmesi amacıyla karma bir yöntem benimsenmiştir. Araştırma kapsamında hem nitel hem de nicel veri toplama yöntemleri bir arada kullanılmıştır.

2.1. Veri Toplama

Araştırmada kullanılan veriler üç ana kaynaktan elde edilmiştir:

- Literatür Tarama: E-ticaret dolandırıcılığı ile ilgili akademik makaleler, raporlar ve istatistiksel veriler incelenmiştir. Literatür taraması, dolandırıcılık türlerini ve bu türlere karşı uygulanan çözümleri analiz etmek için kullanılmıştır.

- **Anket Çalışması:** E-ticaret kullanıcılarına yönelik bir anket geliştirilerek dolandırıcılık deneyimleri, karşılaştıkları zorluklar ve güvenlik önlemleri hakkında bilgi toplanmıştır. Ankette açık uçlu ve kapalı uçlu sorular kullanılmıştır.

- **Vaka Analizi:** Gerçek dolandırıcılık vakaları analiz edilmiştir. Özellikle büyük e-ticaret platformlarında yaşanan dolandırıcılık türleri, kullanılan yöntemler ve bu vakaların sonuçları detaylı şekilde incelenmiştir.

2.2. Veri Analizi

Toplanan veriler şu şekilde analiz edilmiştir:

- **İstatistiksel Analiz:** Anket sonuçları analiz edilmiştir. Kullanıcıların demografik özellikleri, dolandırıcılık deneyimleri ve dolandırıcılıkla başa çıkma stratejileri arasında ilişkiler değerlendirilmiştir.

- **İçerik Analizi:** Literatür ve vaka analizlerinden elde edilen veriler tematik olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma, dolandırıcılık türlerini ve bu türlere karşı uygulanan önlemleri ortaya koymak için kullanılmıştır.

2.3. Yöntemin Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları arasında, ankete katılım sağlayan bireylerin sayısının sınırlı olması ve bazı dolandırıcılık vakalarının gizlilik nedeniyle detaylı analiz edilememesi yer almaktadır. Bununla birlikte, mevcut veri kaynaklarının çeşitliliği bu sınırlamaları en az hâle getirmiştir.

3. Sonuç ve Öneriler

3.1. Sonuçlar

Araştırma sonucunda şu bulgular elde edilmiştir:

- Dolandırıcılık türleri arasında en yaygın olanı kimlik hırsızlığı ve ödeme dolandırıcılığıdır. Kullanıcıların %45'i bu türlerle karşılaştığını belirtmiştir.

- Kullanıcıların büyük bir kısmı (%65) dolandırıcılıkla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığını ifade etmiştir.

- E-ticaret platformlarının kullandığı yapay zeka tabanlı dolandırıcılık tespit sistemleri, kullanıcılar için daha güvenli bir alışveriş deneyimi sunmaktadır. Ancak bu sistemler, küçük ölçekli platformlar tarafından maliyet nedeniyle yeterince kullanılmamaktadır.

- Kullanıcıların eğitim seviyesinin dolandırıcılık farkındalığı üzerinde belirgin bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

3.2. Öneriler

- Eğitim Programları: E-ticaret kullanıcılarına yönelik farkındalık kampanyaları düzenlenmeli, dolandırıcılıkla ilgili bilgi düzeylerini artıracak online eğitimler hazırlanmalıdır.
- Hukuki Düzenlemeler: E-ticaret dolandırıcılığına karşı caydırıcı yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Özellikle, platformların sorumlulukları ve kullanıcıların hakları netleştirilmelidir.
- Güvenlik Sistemleri: Küçük ölçekli platformlara finansal ve teknik destek sağlanarak güvenlik sistemlerini geliştirmeleri teşvik edilmelidir.
- Kullanıcı Destek Hattı: Platformlar, dolandırıcılıkla karşılaşan kullanıcılara hızlı destek sunacak birim ve araçlar geliştirmelidir.
- Veri Paylaşımı: Platformlar arasında dolandırıcılık vakalarına ilişkin veri paylaşımı artırılarak ortak bir mücadele alanı oluşturulmalıdır.

4. Tartışma

Bu bölümde, araştırma sonuçları literatürdeki benzer çalışmalarla karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Ayrıca, elde edilen bulguların e-ticaret ekosistemi üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir.

4.1. Literatürle Karşılaştırma

araştırma sonuçları, literatürde daha önce yapılan çalışmalarla uyumluluk göstermektedir:

- Dolandırıcılık Türleri: Bu çalışmada kimlik hırsızlığı ve ödeme dolandırıcılığının en yaygın türler olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, Chen ve Zhao ile Wang ve ekip arkadaşlarının çalışmalarını destekler niteliktedir. Özellikle ödeme dolandırıcılığında kullanıcıların güvenlik önlemlerini yetersiz kullanmasının büyük bir risk oluşturduğu vurgulanmıştır.
- Siber Güvenlik Önlemleri: Literatürdeki çalışmalar, yapay zeka tabanlı dolandırıcılık tespit sistemlerinin etkili olduğunu göstermektedir. Ancak bu çalışmada, küçük ölçekli platformların bu sistemleri maliyet nedeniyle kullanamadığı belirtilmiştir. Bu durum, literatürde sıklıkla dile getirilen bir eksikliklerdir.
- Kullanıcı Farkındalığı: Kullanıcı eğitiminin dolandırıcılık önlenmesindeki rolü, hem bu çalışmada hem de Smith ve Jones tarafından yapılan araştırmalarda ön plana

çıkılmaktadır. Ancak, kullanıcı farkındalığının artırılması için mevcut kampanyaların yetersiz olduğu anlaşılmaktadır.

4.2. Bulguların Yorumlanması

Araştırma bulguları, e-ticaret dolandırıcılığının yalnızca teknolojik önlemlerle çözülemeyeceğini göstermektedir. Bunun yerine, teknolojik, hukuki ve eğitimsel yaklaşımların bir arada uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır:

- Platformların Rolü: Büyük e-ticaret platformlarının güvenlik önlemleri konusunda daha iyi performans sergilediği görülmüştür. Ancak, küçük ve orta ölçekli platformların dolandırıcılık riskine daha açık olması, sektör genelinde daha kapsamlı bir stratejiye ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.
- Kullanıcı Eğitimi: Dolandırıcılık farkındalığının düşük olması, kullanıcıların kolay hedef haline gelmesine neden olmaktadır. Kullanıcı eğitiminin artırılması, dolandırıcılığın büyük ölçüde önüne geçebilir.

4.3. Sınırlılıklar ve Gelecekteki Çalışmalar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

- Dolandırıcılık vakalarına ilişkin veri gizliliği nedeniyle, bazı kritik detaylara erişilememiştir.
- Anket çalışmasının katılımcı sayısı sınırlı olduğu için elde edilen bulguların genellenebilirliği kısıtlıdır.

Gelecekteki araştırmalar, daha geniş bir örneklem grubuyla ve farklı coğrafi bölgeleri kapsayacak şekilde yapılabilir. Ayrıca, dolandırıcılık önleme sistemlerinin etkinliğini artırmaya yönelik teknolojik yenilikler detaylı olarak incelenmelidir.

Kaynakça

Chen, X., & Zhao, L. (2021). Online fraud in e-commerce platforms: A review of detection techniques and future challenges. *Journal of Cyber Security and Technology*, 5(3), 120-135.

Fzy Pay

Smith, J., & Jones, R. (2019). Raising awareness about phishing attacks: Strategies for e-commerce users. *Cyber Psychology & Behavior*, 22(2), 87-95.

T.C. Ticaret Bakanlığı

Wang, H., Liu, Z., & Chen, Y. (2020). AI-based fraud detection in online payment systems: Current trends and applications. *International Journal of Information Security*, 12(4), 335-350.

Yapı Kredi

Zhang, P., & Li, Y. (2021). The role of e-commerce platforms in preventing fraudulent activities: A case study on Amazon and eBay. *Journal of Digital Commerce Research*, 14(1), 45-62.

ROBOTİK KODLAMA

Öz

Yapay zeka, makine öğrenimi, görüntü işleme, sensör teknolojileri, hareket kontrol sistemleri gibi birçok teknolojinin bir araya gelmesiyle oluşan geniş bir alanı kapsar.

Yazılım geliştirme, mühendislik ve diğer teknik alanlara ilgi duyanlar için robotik kodlama popüler bir alandır.

Sistemleri(Robotlar, makinalar, elektrik elektronik devreleri) kontrol etmek ve yönetmek için kullanılan programlama dili (C++, Small basic, python) olarak cevaplanabilir.

Robotların yürümesi, kollarını hareket ettirmesi, sesler çıkarması veya sensörler tarafından algılanan çevre bilgilerine yanıt vermesi gibi işlevleri gerçekleştirmelerini sağlar.

Anahtar Kelimeler: Kodlama, robotlar, yazılım dili, yapay zeka

1.Giriş

Yapay zeka, makine öğrenimi, görüntü işleme, sensör teknolojileri, hareket kontrol sistemleri gibi birçok teknolojinin bir araya gelmesiyle oluşan geniş bir alanı kapsar.

Yazılım geliştirme, mühendislik ve diğer teknik alanlara ilgi duyanlar için robotik kodlama popüler bir alandır.

Sistemleri(Robotlar, makinalar, elektrik elektronik devreleri) kontrol etmek ve yönetmek için kullanılan programlama dili (C++, Small basic, python) olarak cevaplanabilir.

Robotların yürümesi, kollarını hareket ettirmesi, sesler çıkarması veya sensörler tarafından algılanan çevre bilgilerine yanıt vermesi gibi işlevleri gerçekleştirmelerini sağlar.

2.Yöntem

Robotik Kodlama ne işe yarar sorusuna şöyle cevap verebiliriz.

Endüstriyel Otomasyon: Endüstriyel robotlar, genellikle fabrika ortamlarında kullanılır ve bir dizi tekrarlanan görevi yerine getirmek için programlanır. Özellikle günümüzde araba teknolojisinde kullanılmaktadır.

Tarım: Robotik kodlama, tarım robotlarının toprağı işleme, tohum ekmesi, bitki sulaması ve hasat işlemesi gibi işlemleri gerçekleştirir.

Tıp:Cerrahi robotlar ve diğer tıbbi cihazların hareketlerini kontrol etmek için kullanılır.Özellikle cerrahi müdahalelerde günümüzde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.

Eğitim: Öğrenciler, robotik kodlama araçları ve blok tabanlı programlama dillerini kullanarak problem çözme, mantıksal ve eleştirel düşünme gibi bir dizi beceri geliştirirler.

Erken yaşlarda (ilk ve orta öğretim) analitik düşünce ve problem çözme yeteneğinin artırılması için birçok ülkede kodlama eğitimi veriliyor. İsrail 1970'lerde okullarda kodlama eğitimine başlayarak diğer ülkelere fark atıyor. ABD endüstriyel olarak kodlamayı kullansa da hala okullarda kodlama dersi bulunmamaktadır.

Günümüzde robotik kodlama teknolojisinin lider ülkeleri Japonya, Çin, Güney Kore'dir. Ülkemizde ise yaygınlaşmaktadır. Bu kapsamda çeşitli yarışmalar yapılmaktadır:

FRC (FIRST Robotics Competition) Robotik Yarışması, TEKNOFEST 2024, 16. Uluslararası MEB Robot Yarışması, Riders Robotik Ligi bunlara örnektir.

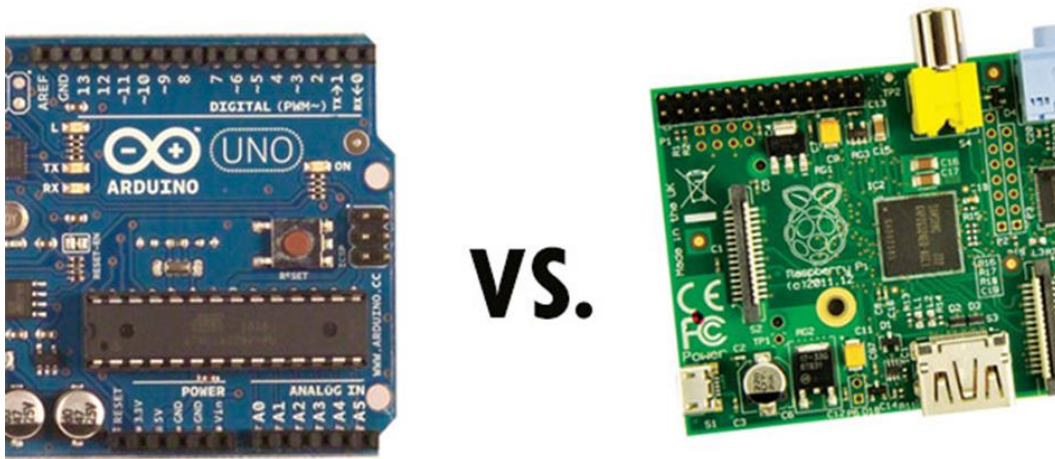
Dünya genelinde de çeşitli yarışmalar yapılmaktadır: WRO - Dünya Robot Olimpiyatları – 2024, F1TENTH Robotik Yarışması 2024, VEX Robotik Yarışması 2024, RoboCup Robotik Yarışması – 2024 bunlara örnektir.

Genelde kodlama eğitimi 5-7 yaş aralığı uygun görülmüş olup ülkelerde daha çok etkin olarak lise düzeyi ve üniversite düzeyi öğrencilerinde kullanılmaktadır.

Robotik Malzemeler

1- Kontrol Kartları

Robotların beynidir. Sensörlerden alınan bilgiye göre çıkışında bulunan motor, LED, selenoid valf gibi aktüatörlere komut verirler.

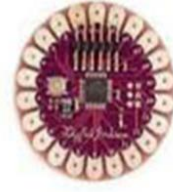
Arduino Uno

Arduino Leonardo

Arduino Mega 2560

Arduino LilyPad

Arduino Mega ADK

Arduino Fio

Arduino Ethernet

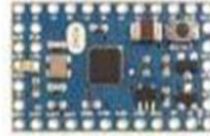
Arduino Pro

Arduino BT

Arduino Nano

Arduino Mini

Arduino Pro Mini

Sensörler

Robotikte ışık, sıcaklık, mesafe gibi fiziksel büyüklükleri elektrik sinyallerine dönüştürmek ve bu bilgileri işleyecek karar mekanizmaları kurabilmek için sensörler kullanılır.

HC-SR04 Ultrasonik
Mesafe Sensörü

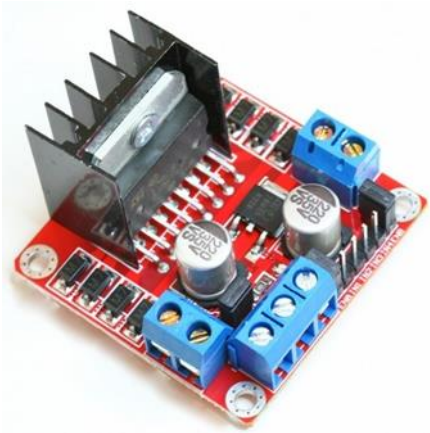
Motorlar:

Robotlarda kullanım alanlarına göre servo motor, DC motor (fırçalı-fırçasız) ve step motor çeşitleri tercih edilir. Motor tercihi bir robotun beklenen performansta çalışması için en önemli etkenlerden biridir.

Motor Sürücüler

Motorların pwm ayarlarının kontrol edilmesini sağlarlar. Yani motorların yönü ve hızı motor sürücüleri vasıtası ile kontrol edilir. Her motor tipi için ayrı motor sürücü çeşitleri vardır

Piller

Robotların ve robotik sistemlerin yaşam kaynağı olan elektrik enerjisini sağlarlar

Robot Gövdesi

Tüm bu bileşenlerin tek bir arada toplandığı, robotun bir yapı haline gelebilmesi için bir gövdeye ihtiyacı vardır

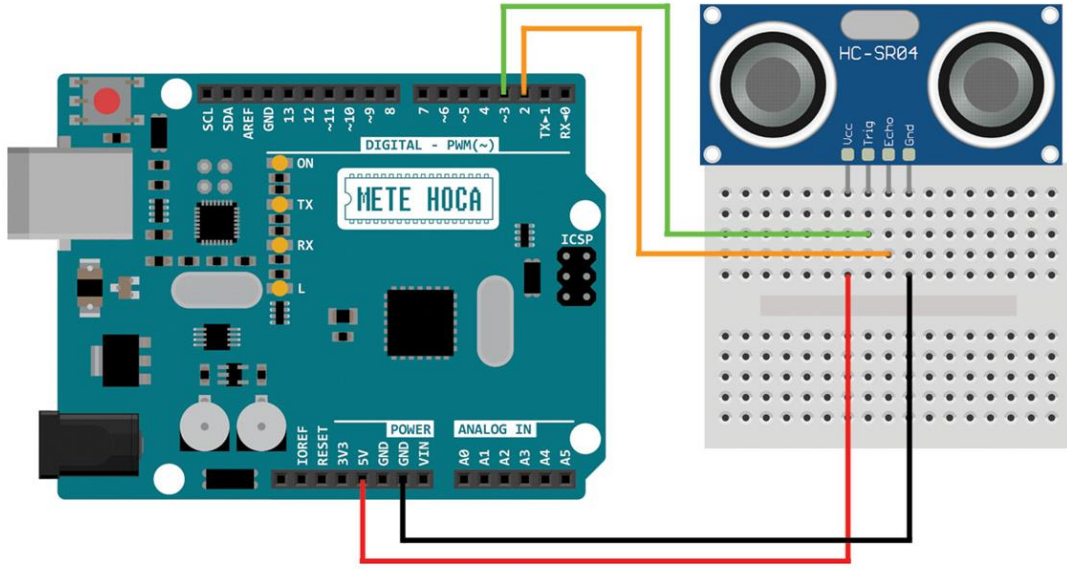
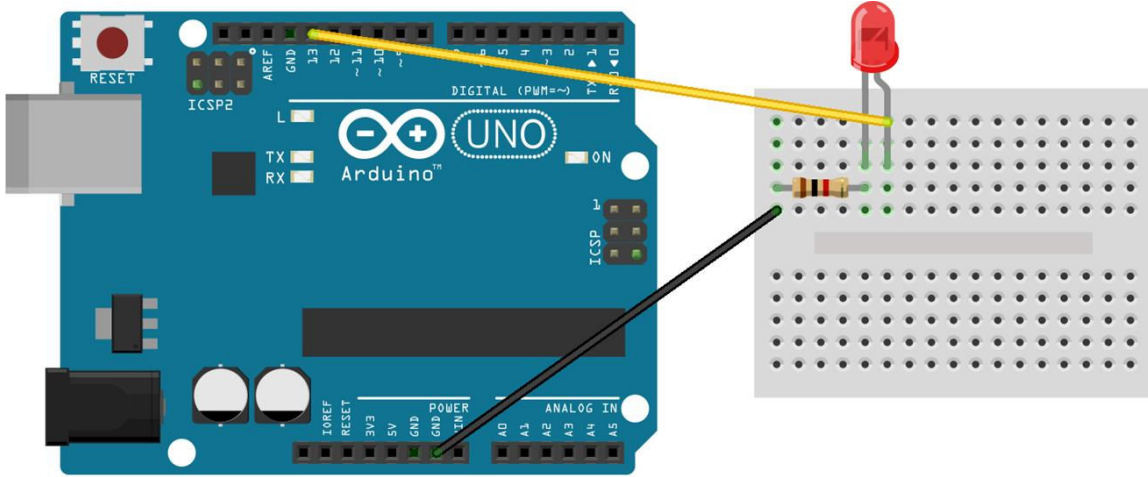

Kablosuz Haberleşme Modülleri

Kablosuz çalışmalar için bu tip modüller gerekir. Bluetooth, WiFi gibi protokoller ile robotun uzaktan kontrolü sağlanır, ayrıca internete bağlı bir cihaz durumuna da getirilebilir.

Arduino Devreleri

3.Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma da Robotik Kodlama konusu anlatıldı. Öğrencilerin hep duydukları robotik bileşenler hakkında bilgiler verildi.

4.Tartışma

Bu konu ile ilgili daha ayrıntılı çalışmalarda yapılabilir.

Kaynaklar

- https://www.techcareer.net/blog/robotik-kodlama-nedir?gad_source=1&gclid=CjwKCAiAjp-7BhBZEiwAmh9rBZ6YO_2fEUU1J58fbTxSTRwuo-2epcgZWJTUrSjmw4rmXPqn_T-BPhoCq2YQAvD_BwE
- <https://riders.ai/tr-blog/turkiye-ve-dunyada-duzenlenecek-robotik-yarismalar-2023>
- <https://medium.com/@zeynepnuraktas/kodlama-e%C4%9Fitimi-veren-%C3%BCIkeler-89b059e86d86>
- <https://www.alastyr.com/blog/robotik-kodlama-nedir-robotik-kodlama-ogrenmek/>
- https://esrefoglurumiimamhatiportaokulu.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/16/15/760316/dosyalar/2021_01/19235829_ROBOTYK.pdf?CHK=bf2db8efc365e99582f85e2160ee1604
- <https://robotikkodlama.net/arduino-ve-cesitleri-nelerdir/>
- <https://blog.monsternotebook.com.tr/robotik-kodlama-nedir-ve-ne-ise-yarar/>
- <https://akademi.robotlinkmarket.com/robotik-kodlama/>
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.egitimpsikoloji.com%2Frobotik-kodlama-egitimi-nedir%2F&psig=AOvVaw1JLrFQeM1wyxKjtkdaH6HL&ust=1735583037805000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBcQjhxqFwoTCNDonebMzYoDFQAAAAAdAAAAABAh>
- <https://teslaakademi.com/images/arduino-devreleri-04.jpg>
- <https://robotikkodlama.net/wp-content/uploads/2020/03/2x16-LCD-potansiyometre-kullan%C4%B1m%C4%B1-739x405.jpg>
- <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fwww.metehoca.com%2Fakademi%2Farduino-modul%2Fhc-sr04-ultrasonik-mesafe-sensoru-arduino-kutuphanesi-kullanmadan-nasil-kullanilir-981%2F&psig=AOvVaw3Q5m-Abx3J2vnsUt5SqqNh&ust=1736186818175000&source=images&cd=vfe&opi=89978449&ved=0CBQqjRxqFwoTCLjp7IeW34oDFQAAAAAdAAAAABAY>
- <https://www.kozmoslisesi.com/wp-content/uploads/2021/01/okullarda-robotik-kodlama-egitiminin-onemi.jpeg>

MİLLİ TEKNOLOJİ HAMLESİ

Öz

Milli Teknoloji Hamlesi'nin ilk başarılı örneği, havacılık ve savunma sanayisinde hayata geçirilen projeler olmuştur. Savunma sanayii projeleri, teknoloji üretme kabiliyetimizi artırmış, üretim maliyetlerini azaltmış ve insansız hava aracından roket, otonom sistemlerden uzay/uydu sistemlerine kadar geniş bir spektrumda yıkıcı teknolojileri geliştirme potansiyelimizi ortaya çıkarmıştır. Savunma sanayii projelerinden elde edilen kazanımlar teknolojinin diğer sivil alanlarındaki çalışmalarına da örnek teşkil etmektedir. Teknolojideki hızlı gelişmeler sayesinde, askeri teknoloji de bundan etkilenmiştir. Günümüzde insansız sistemler savaş alanlarında daha yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. İHA teknolojisinin askeri anlamda gelişimi de aslında askeri teknolojinin bu gelişiminin yansımasıdır. Türkiye'nin İHA/SİHA üretmesi birçok fayda sağlamaktadır. Türkiye İHA ihracat pazarında daha yüksek paylar alarak dış ticaret açığını azaltma ve ekonomik büyümesini arttırma şansı yakalayabilir.

Anahtar Kelimeler: *milli teknoloji, kalkınma, savunma, küresel güç, İHA/SİHA, ekonomik kalkınma*

1. Giriş

1.1 Araştırmanın Amacı

Milli Teknoloji Hamlesi, Türkiye'nin teknolojik bağımsızlığını kazanması, küresel rekabette güçlü bir konuma gelmesi ve stratejik alanlarda yerli üretimi artırarak dışa bağımlılığı azaltması amacıyla geliştirilmiş bir vizyondur. Araştırma, bu hamlenin temel unsurlarını, teknoloji üretme süreçlerine katkısını ve özellikle insansız hava araçları (İHA/SİHA) gibi kritik savunma sanayi ürünlerine etkisini incelemeyi hedeflemektedir. Ayrıca, teknoloji odaklı projelerin ekonomik ve sosyal etkileri değerlendirilmektedir.

1.2 Araştırma Hakkında Ön Bilgi

Milli Teknoloji Hamlesi, yalnızca savunma sanayii ile sınırlı kalmayıp, eğitimden uluslararası ilişkilere, sanayiden sosyal bilimlere kadar geniş bir perspektife sahiptir. Türkiye, son yıllarda savunma sanayii projelerinde büyük atılımlar gerçekleştirmiş ve insansız hava araçları (İHA/SİHA) üretiminde dünya çapında dikkat çeken bir konuma ulaşmıştır. İHA ve SİHA'ların geliştirilmesi, askeri alandaki operasyonel kabiliyeti artırmanın yanı sıra, ekonomik olarak da önemli bir değer yaratmaktadır.

1.3 Literatür Özeti

Literatürde, insansız hava araçlarının gelişimi ve kullanım alanları üzerine birçok çalışma bulunmaktadır. Araştırmalar, İHA'ların askeri ve sivil kullanım alanlarında sağladığı avantajlara odaklanmaktadır. Özellikle, insansız hava araçlarının:

1. ****Ekonomik Avantajları:**** Türkiye'nin yerli üretim İHA'ları, ithal edilen alternatiflere kıyasla maliyet avantajı sağlamaktadır. Örneğin, İsrail'den alınan Heron İHA'larının birim maliyeti 18 milyon dolar iken, Bayraktar TB2'nin maliyeti yaklaşık 4 milyondur.
2. ****Stratejik Katkıları:**** İHA üretimi, Türkiye'nin savunma sanayiinde teknoloji birikimi oluşturmaya ve gelecekte insansız kara ve deniz araçları gibi yeni nesil sistemler geliştirmesine katkı sağlamaktadır.
3. ****İhracat Potansiyeli:**** Yerli İHA ve SİHA'ların uluslararası pazarda ilgi görmesi, Türkiye'nin savunma sanayi ihracatını artırmasına olanak tanımaktadır.
4. ****Teknolojik Gelişim:**** İHA'ların tasarımında kullanılan kompozit malzemeler ve hafif metaller, aerodinamik performans ve operasyonel verimlilik açısından kritik bir rol oynamaktadır. Polimer matris kompozitler (PMC'ler) ve metal matris kompozitler (MMC'ler), hafiflik ve dayanıklılık açısından avantajlar sunmaktadır.

Sonuç olarak, Milli Teknoloji Hamlesi, Türkiye'nin yerli ve milli üretim kapasitesini artırarak küresel teknoloji yarışında daha güçlü bir aktör haline gelmesini hedeflemektedir. Araştırma, bu sürecin mevcut durumunu, kazanımlarını ve gelecekteki potansiyelini analiz etmektedir.

2. Yöntem

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, Milli Teknoloji Hamlesi kapsamında geliştirilen projeler, özellikle İHA ve SİHA teknolojileri ele alınarak, literatür taraması ve mevcut raporların analizi yöntemi uygulanmıştır.

2.1 Yöntemin Seçilme Nedeni:

- Milli Teknoloji Hamlesi gibi geniş ölçekli ve çok disiplinli bir konunun anlaşılabilmesi için doküman analizi yöntemi uygundur.
- İHA ve SİHA üretimiyle ilgili maliyet, ihracat ve teknolojik gelişim gibi somut verileri değerlendirmek için nitel araştırma daha esnek ve açıklayıcıdır.
- Savunma sanayii, uluslararası ilişkiler ve ekonomik etkiler üzerine yapılan mevcut

alışmalarla karşılaştırmalar yapılmasına olanak tanır.

3. Sonuç ve neriler

Araştırma bulguları, Türkiye'nin Milli Teknoloji Hamlesi erevesinde İHA ve SİHA üretimiyle stratejik, ekonomik ve teknolojik bağımsızlık açısından önemli kazanımlar elde ettiğini göstermektedir.

3.1 Sonuçlar

1. Teknolojik Bağımsızlık: Türkiye, ithal sistemlere bağımlılığı azaltarak kendi teknolojik ekosistemini oluşturmuştur.
2. Ekonomik Kazanımlar: Yerli retim İHA'ların birim maliyeti, ithal edilen alternatiflere göre %70'e varan tasarruf sağlamaktadır.
3. İhracat Potansiyeli: Türkiye, Azerbaycan, Polonya, Katar ve Ukrayna gibi birçok ülkeye İHA/SİHA ihraç ederek savunma sanayi ihracatında büyük bir ivme yakalamıştır.
4. Askeri stnlk: SİHA'lar, sahadaki operasyonlarda savaşın dinamiklerini değiştiren bir unsur haline gelmiş, özellikle dağlık ve zorlu arazilerde etkin kullanımı ile savaş stratejilerini dönüştürmüştür.

3.2 Yorumlanması

- Türkiye'nin İHA/SİHA teknolojilerinde geldiği nokta, savunma sanayii bağımsızlığını sağlamada önemli bir adım olmuştur.
- Yerli teknolojiler sayesinde Türkiye, sadece askeri alanda değil, sivil alanlarda da insansız sistemler geliştirme kapasitesini artırmaktadır.
- Ancak, daha fazla Ar-Ge yatırımı yapılarak yeni nesil insansız teknolojilerin geliştirilmesi kritik önem taşımaktadır.

3.3 neriler

1. Ar-Ge Yatırımları Artırılmalı: İHA ve SİHA'larda yapay zeka ve otonom sistemler üzerine daha fazla çalışma yapılmalıdır.
2. Yerli Tedarik Zinciri Glendirilmeli: Kritik bileşenlerde dışa bağımlılığı azaltmak için yerli üretim motor, yazılım ve sensör sistemleri geliştirilmeli.
3. Uluslararası İşbirlikleri Genişletilmeli: İHA teknolojisinin küresel pazarda daha fazla yer edinmesi için farklı ülkelerle ortak üretim projeleri yürütülmeli.

4. Sivil Kullanım Alanları Artırılmalı: Tarım, lojistik ve afet yönetimi gibi alanlarda İHA'ların kullanımını yaygınlaştıracak projeler teşvik edilmeli.

4. Tartışma

- Önceki araştırmalar, İHA/SİHA teknolojisinin askeri operasyonlarda oyun değıştirci bir faktör olduğunu ortaya koymaktadır. Örneğin, ABD'nin Predator ve Reaper drone'ları, 21. yüzyılda savaş alanlarını yeniden şekillendirmiştir. Türkiye'nin Bayraktar TB2 ve Akıncı modelleri de benzer bir etki yaratmış ve birçok uluslararası askeri analizde başarılarıyla örnek gösterilmiştir.

- Ekonomik çalışmalar, savunma sanayiinde yerli üretimin ihracat gelirlerini artırarak ülke ekonomisine büyük katkı sunduğunu göstermektedir. Türkiye'nin savunma sanayi ihracatı son beş yılda %50'den fazla artış göstermiştir ve bu durum, literatürde savunma sanayi yatırımlarının ekonomik büyümeye olan etkisi ile uyumludur.

- Teknolojik araştırmalar, İHA'ların otonom yeteneklerini geliştirmenin, gelecekte tamamen yapay zeka destekli savaş sistemlerine geçişi hızlandıracağını göstermektedir. Türkiye'de de benzer yönde projeler geliştirilmekte olup, Kızılelma gibi projelerle bu alanda ilerleme kaydedilmektedir.

4.1 Sonuç

Milli Teknoloji Hamlesi, Türkiye'nin savunma sanayiinde dışa bağımlılığını azaltarak stratejik ve ekonomik kazanımlar elde etmesini sağlamıştır. İHA ve SİHA teknolojileri, bu hamlenin en önemli başarılarından biri olup, hem askeri hem de ekonomik alanda büyük fırsatlar sunmaktadır. Ancak, Türkiye'nin bu alandaki başarısını sürdürebilmesi için Ar-Ge yatırımlarını artırarak teknoloji geliştirme yetkinliğini güçlendirmesi gerekmektedir

Kaynakça

TRT Haber

Wikipedia

Bayraktar

CNN

Savunma Sanayi

TEKNOFEST

TÜBİTAK, Havacılık ve Uzay Teknolojilerinde Ar-Ge Çalışmaları, 2023.

Uluslararası Savunma ve Havacılık Dergisi, İnsansız Hava Araçlarının Askeri ve Sivil Kullanımı, 2021.

Kara, M. ve Yılmaz, H., İHA ve SİHA Sistemlerinin Ekonomik ve Stratejik Etkileri, Savunma ve Strateji Dergisi, 2022.

Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Milli Teknoloji Hamlesi Strateji Belgesi, 2023.

Baykar Teknoloji, İHA ve SİHA Teknolojilerinde Türkiye'nin Yol Haritası, 2022.

Savunma Sanayii Başkanlığı, Türkiye'nin Savunma Sanayii Raporu, 2023.

ASELSAN, Savunma Teknolojilerinde Yerli Üretim ve Gelecek Perspektifi, 2022.

ETİK

Teorik Temelleri, Felsefi Kökenleri ve Modern Yaklaşımlar

Etik, bireylerin ve toplumların ahlaki olarak neyin doğru ya da yanlış olduğunu belirlemeye yönelik ilkeler ve kurallar bütünü olarak tanımlanabilir (Singer, 2011). Kelime kökeni Yunanca "ethos" kelimesine dayanmakta olup, "karakter" ya da "alışkanlık" anlamına gelir (MacIntyre, 2007). Etik, ahlak felsefesinin bir dalı olarak bireylerin ve toplulukların değerleri, normları ve davranışları hakkında temel sorular sormakta ve bunlara sistematik yanıtlar üretmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda etik, bireysel ve toplumsal düzenin korunması, insan haklarının geliştirilmesi ve sorumluluk bilincinin artırılması gibi işlevlere de sahiptir.

Felsefi açıdan etik, Antik Yunan'a kadar uzanan köklü bir geleneğe sahiptir. Platon ve Aristoteles, etik kavramlarının temellerini atan filozoflar arasında yer almaktadır. Platon'un "Devlet" adlı eserinde adalet ve iyilik kavramlarının etik boyutu ele alınırken, Aristoteles "Nikomakhos'a Etik" adlı eserinde mutluluğun (eudaimonia) erdemli bir yaşamla mümkün olduğunu öne sürmüştür (Aristotle, 2009). Orta Çağ'da etik, dini ve teolojik temellere dayanmış olup, Aziz Augustinus ve Aziz Thomas Aquinas gibi düşünürler tarafından şekillendirilmiştir (MacIntyre, 2007). Bu dönemde etik, Hristiyanlık ve İslam düşüncesinde merkezi bir konumda yer almış, ahlak anlayışı ilahi kurallarla ilişkilendirilmiştir.

Modern etik yaklaşımları, Aydınlanma Dönemi ile birlikte rasyonalite ve bireysel özgürlük temelli bir yapı kazanmıştır. Kant'ın deontolojik etiği, ahlaki eylemlerin sonucundan bağımsız olarak belirli ahlaki kurallara göre değerlendirilmesi gerektiğini savunur (Kant, 1998). Buna karşın, Jeremy Bentham ve John Stuart Mill'in öncülüğünü yaptığı faydacılık (utilitarianism) kuramı, bir eylemin etik olup olmadığının sonuçlarına dayandığını vurgular (Mill, 1863). 20. yüzyılda, varoluşçu etik, bireyin özgür iradesi ve sorumluluğu üzerine odaklanmış ve Jean-Paul Sartre gibi filozoflar tarafından savunulmuştur (Sartre, 1943). Bu bağlamda varoluşçular, bireyin kendi etik değerlerini yaratma sorumluluğuna sahip olduğunu vurgulamaktadır.

Etik kuramları zaman içinde farklı disiplinlere uyarlanmış ve farklı bağlamlarda ele alınmıştır. Örneğin, etik felsefesinin sosyal ve politik yansımaları modern çağda daha fazla incelenmeye başlanmıştır. Feminist etik, etik teorilerinin cinsiyetçi yönlerini eleştirerek ahlaki değerlendirmelerde empati, bakım ve toplumsal bağların önemine vurgu yapar (Gilligan, 1982). Benzer şekilde, çevresel etik, insanın doğa üzerindeki etkilerini ve çevresel sorumluluklarını ele alarak insan-merkezli etik anlayışlarını sorgulamaktadır (Naess, 1973).

Günümüzde etik, yalnızca bireysel ahlaki seçimleri değil, aynı zamanda küresel adalet, ekolojik sürdürülebilirlik ve teknolojik gelişmeler gibi geniş kapsamlı konuları da içermektedir.

Günümüzde etik, uygulamalı etik ve normatif etik gibi farklı alanlarda ele alınmaktadır. Biyomedikal etik, çevresel etik ve iş etiği gibi alt alanlar, modern dünyanın değişen dinamiklerine yanıt vermek amacıyla geliştirilmiştir (Beauchamp & Childress, 2019). Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte etik tartışmalar yapay zeka ve veri gizliliği gibi konuları da kapsamaktadır (Floridi, 2013). Özellikle yapay zeka etiği, otonom sistemlerin etik kararlar alıp alamayacağı, insan hakları ihlalleri ve veri gizliliği gibi kritik konular üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu bağlamda, etik ilkelerin teknoloji politikalarına entegre edilmesi giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Ayrıca, küreselleşme süreci etik tartışmaların uluslararası bir boyuta taşınmasına neden olmuştur. İnsan hakları etiği, devletlerarası ilişkiler, savaş ve barış etiği gibi alanlar giderek daha fazla araştırılmaktadır (Pogge, 2002). Ekonomik eşitsizliklerin etik yönü, gelişmekte olan ülkelerdeki sömürü düzenleri, göçmen hakları ve çok uluslu şirketlerin sosyal sorumlulukları gibi konular etik perspektiften incelenmektedir. Örneğin, adalet etiği, kaynakların adil dağılımı ve sosyal eşitsizliklerin giderilmesi gibi konularla ilgilenirken, bu konular özellikle Rawls'un "Adalet Teorisi" eserinde geniş bir şekilde ele alınmıştır (Rawls, 1971).

Sonuç olarak, etik hem tarihsel olarak köklü bir disiplin hem de modern dünya problemleri karşısında evrilen bir alan olarak önemini korumaktadır. Klasik felsefi temellerden modern etik teorilerine kadar uzanan bu disiplin, insan davranışlarını anlamlandırma ve düzenleme konusunda kritik bir rol oynamaya devam etmektedir. Günümüz dünyasında etik, bireysel ahlaki kararların ötesine geçerek toplumsal ve küresel düzeyde etkili olan geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Dolayısıyla etik ilkeler, yalnızca bireysel vicdanın değil, aynı zamanda hukuki ve politik düzenlemelerin de temelini oluşturmaktadır. Gelecekte etik tartışmaların daha da derinleşeceği ve teknolojik gelişmeler, çevresel değişimler ve toplumsal dinamiklerle birlikte evrileceği öngörülmektedir.

Uygulamalı Etik

Etik, bireylerin ve toplulukların ahlaki değerler doğrultusunda doğru ve yanlış belirlemesine yardımcı olan felsefi bir disiplindir. Uygulamalı etik ise teorik etik ilkelerinin gerçek dünya senaryolarına uygulanmasını içerir. Bu alan, modern toplumlarda ortaya çıkan çeşitli etik meseleleri ele almak için kullanılır ve biyoetik, iş etiği, çevre etiği ve teknoloji etiği gibi farklı disiplinleri kapsar (Beauchamp & Childress, 2013).

Biyoetik, sağlık ve tıp alanında geniş bir uygulama yelpazesine sahiptir. Örneğin, tıp etiği içinde hasta mahremiyeti, bilgilendirilmiş onam, hekim-hasta ilişkileri gibi konular ele alınmaktadır. Organ nakli, genetik testler ve kök hücre araştırmaları gibi alanlar, etik ilkeler açısından ciddi tartışmalara neden olmaktadır (Jonsen, Siegler & Winslade, 2010). Ayrıca, pandemiler sırasında alınan tıbbi kararlar ve kamu sağlığı politikaları da etik bir perspektiften değerlendirilmelidir.

Sağlık hizmetlerinde etik karar alma süreçleri, hekimlerin ve diğer sağlık çalışanlarının hastalara zarar vermeme ilkesini gözetmelerini gerektirir. Örneğin, ölümcül hastalıklara sahip bireylere yönelik ötanazi uygulamaları, birçok ülkede tartışmalı bir konudur. Bazı etik teorisyenler, hastaların kendi kaderlerini belirleme hakkına sahip olması gerektiğini savunurken, diğerleri yaşıamın kutsallığını vurgulamaktadır (Singer, 2011).

Biyoetik, aynı zamanda genetik mühendisliği ve biyoteknolojik gelişmelerin etik boyutlarını da kapsamaktadır. Genetik düzenleme teknolojileri, hastalıkları önleme potansiyeline sahip olsa da, insan doğasının değiştirilmesi etik sorunlara yol açabilir. Örneğin, CRISPR gibi teknolojilerin kullanımı, genetik ayrımcılığı ve biyolojik hiyerarşıyı teşvik edebilir (Beauchamp & Childress, 2013).

İş etiği, ticari faaliyetlerin etik kurallar çerçevesinde yürütölmesini sağlar. İş dünyasında etik karar alma süreçleri, işletmelerin topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesine yardımcı olur (Trevino & Nelson, 2016). Çalışan hakları, adil ücret politikaları, işyeri ayrımcılığı ve iş güvenliği gibi konular, iş etiğinin temel meselelerindendir.

Şirketler, etik kodlar ve değerler doğrultusunda hareket ederek hem çalışanlarına hem de topluma karşı sorumluluk taşırlar. Özellikle küreselleşen dünyada, çok uluslu şirketlerin etik kurallara uygun hareket etmesi büyük önem taşımaktadır. Örneğin, işçi sömürüsüne dayalı üretim süreçleri, etik ilkelerle bağdaşmaz ve şirketlerin kamuoyundaki imajını olumsuz etkileyebilir (Carroll & Buchholtz, 2014).

İş etiği, ayrıca şirketlerin çevresel etkilerini de kapsar. Günümüzde birçok şirket, sürdürülebilir üretim ve sosyal sorumluluk projeleri ile etik değerleri ön planda tutmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda, yeşil ekonomi ve etik yatırımlar giderek önem kazanmaktadır. Özellikle karbon ayak izinin azaltılması ve sürdürülebilir enerji kullanımı, etik iş uygulamaları açısından kritik konulardır (Gardiner, 2011).

Çevre etiği, insan faaliyetlerinin doğal dünya üzerindeki etkilerini ele alan bir disiplindir. Ekolojik sürdürülebilirlik, biyolojik çeşitliliğin korunması ve iklim değişikliği ile mücadele, çevre etiğinin ana konularını oluşturmaktadır (Singer, 2011).

Sanayileşmenin artmasıyla birlikte çevresel sorunlar da giderek büyümüştür. Fabrika atıkları, hava kirliliği, ormansızlaşma ve su kaynaklarının tükenmesi gibi problemler, etik açıdan ele alınması gereken meselelerdir. Örneğin, bazı şirketler ekonomik kazanç uğruna doğal yaşam alanlarını yok etmekte, bu durum ise gelecek nesillerin yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir (Gardiner, 2011).

Çevresel adalet kavramı, çevre etiği bağlamında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu kavram, çevresel zararların adil bir şekilde paylaşılmasını ve dezavantajlı toplulukların korunmasını amaçlamaktadır. Örneğin, düşük gelirli bölgelerde çevresel kirliliğin daha yüksek olması, etik açıdan ciddi bir eşitsizlik yaratmaktadır. Bu tür durumlar, devlet politikalarının ve uluslararası çevre anlaşmalarının etik temeller üzerine

inşa edilmesini zorunlu kılmaktadır.

Teknoloji etiği, dijital çağda giderek daha büyük bir önem kazanmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri, yapay zeka, büyük veri analizi ve biyoteknoloji gibi alanlarda etik kuralların belirlenmesi gerekmektedir (Floridi, 2013).

Özellikle yapay zeka ve otomasyon süreçleri, etik sorunlara neden olabilecek önemli gelişmeler arasındadır. Yapay zeka uygulamalarında veri gizliliği, algoritmik önyargı ve karar alma süreçlerinin şeffaflığı kritik konular olarak öne çıkmaktadır. Örneğin, yüz tanıma teknolojilerinin etik açıdan nasıl kullanılacağı, bireysel mahremiyet hakları açısından önemli bir sorundur (Bostrom & Yudkowsky, 2014).

Teknoloji etiği ayrıca internet etiği, dijital mahremiyet ve siber güvenlik konularını da kapsar. Günümüzde veri toplama ve analiz süreçleri, bireylerin kişisel mahremiyet haklarını ihlal edebilmektedir. Özellikle sosyal medya platformları, kullanıcı verilerini ticari amaçlarla kullanmakta ve bu durum etik açıdan ciddi eleştirilere yol açmaktadır.

Uygulamalı etik, biyoetik, iş etiği, çevre etiği ve teknoloji etiği gibi farklı alanlarda rehberlik sağlayarak bireylerin ve kurumların etik kararlar almasına yardımcı olur. Etik ilkelerin benimsenmesi, daha adil ve sürdürülebilir bir toplumun inşa edilmesine katkı sağlar. Günümüzde uygulamalı etik alanında yapılan akademik çalışmalar, etik karar alma süreçlerini daha iyi anlamamızı sağlayarak yeni çözüm yolları geliştirmemize yardımcı olmaktadır.

Etik Eğitimi ve Gelişimi

Etik, bireylerin ve toplumların değer yargıları doğrultusunda doğru ve yanlış ayırt etmelerini sağlayan temel bir kavramdır. Etik eğitimi, bireylerin etik ilkeleri benimsemesini, etik karar alma becerilerini geliştirmesini ve toplumsal sorumluluk bilinci kazanmasını hedefler (Nucci, 2001). Bu bağlamda, etik eğitiminin önemi giderek artmakta ve farklı yöntemlerle uygulanmaktadır. Etik eğitimi, değerler eğitimi, etik liderlik ve etik eğitim yöntemleri gibi çeşitli boyutları kapsar.

Etik eğitimi, çeşitli pedagojik yaklaşımlar kullanılarak bireylerin etik farkındalığını artırmayı amaçlar. Bu yöntemler arasında vaka analizleri, tartışma temelli öğrenme, rol yapma ve etik ikilemler üzerine düşünme gibi teknikler bulunmaktadır (Rest, Narvaez, Bebeau & Thoma, 1999). Gerçek hayattan veya kurgusal olaylardan alınan örnekler üzerinde yapılan analizler, öğrencilerin etik ilkeleri daha iyi kavramalarına yardımcı olur. Vaka analizleri, etik ikilemlerin derinlemesine incelenmesini sağlayarak bireylerin etik karar alma becerilerini geliştirir (Trevino & Nelson, 2016). Etik eğitiminin etkili yollarından biri de grup tartışmalarıdır. Öğrenciler, farklı bakış açılarını değerlendirerek etik sorunlar hakkında eleştirel düşünme becerilerini geliştirirler. Bu yaklaşım, etik karar alma süreçlerinde empati ve sosyal sorumluluk duygularının gelişimine katkıda bulunur (Colby & Damon, 1992). Katılımcıların belirli etik durumları deneyimlemelerini sağlayan rol yapma etkinlikleri, etik bilinçlenmeyi artırır. Bu yöntem, özellikle mesleki etik eğitiminde sıkça kullanılmaktadır (Beauchamp & Childress, 2013).

Değerler eğitimi, bireylere temel ahlaki değerleri kazandırarak etik bilinci artırmayı amaçlayan bir süreçtir. Toplumun temel etik normlarını ve değerlerini aktarmak için kullanılan bu eğitim, bireylerin etik ilkeleri içselleştirmelerine yardımcı olur (Lickona, 1991). Değerler eğitimi programları genellikle adalet, dürüstlük, saygı, sorumluluk ve empati gibi

temel ahlaki değerleri öğretmeyi hedefler. Eğitim sürecinde, bireylerin bu değerleri günlük yaşamlarında uygulamaları teşvik edilir (Berkowitz & Bier, 2005). Bu model, etik değerlerin akademik ders içeriklerine entegre edilerek öğretilmesini önerir. Böylece öğrenciler, etik konuları doğal bağlamlarında öğrenerek gerçek hayata uyarlayabilirler (Nucci & Narvaez, 2008). Bireylerin etik karakter gelişimini hedefleyen bu yaklaşım, etik davranışların bir yaşam biçimi haline getirilmesini amaçlar. Karakter eğitimi programları, bireylerin etik karar alma süreçlerinde sorumluluk almasını destekler (Lapsley & Narvaez, 2006).

Etik liderlik, liderlerin karar alma süreçlerinde etik ilkeleri benimsemesini ve organizasyonel etik kültürünü oluşturmalarını içeren bir yaklaşımdır. Etik liderler, çalışanlara örnek olarak etik davranışları teşvik ederler (Brown & Treviño, 2006). Etik liderler, dürüstlük, adalet, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi değerleri benimserler. Bu liderler, organizasyonlarda etik standartların korunmasını sağlamak için rehberlik ederler (Bass & Steidlmeier, 1999). Etik liderler, etik davranışları bizzat sergileyerek çalışanları motive ederler. Çalışanların etik davranışlarını artırmak için etik liderlerin yönlendirici ve destekleyici bir rol üstlenmesi gerekmektedir (Ciulla, 2004). Etik liderlik, çalışan bağlılığını ve organizasyon içindeki güven ortamını güçlendirir. Ayrıca, etik liderlerin rehberlik ettiği organizasyonlar, toplum tarafından daha saygın kabul edilir (Trevino, Hartman & Brown, 2000).

Etik eğitimi ve gelişimi, bireylerin etik ilkeleri anlamalarını ve bu ilkeleri günlük yaşamlarında uygulamalarını sağlayan önemli bir süreçtir. Etik eğitim yöntemleri, değerler eğitimi ve etik liderlik gibi unsurlar, bireylerin etik bilincini artırmada etkili yaklaşımlar sunmaktadır. Etik eğitiminin yaygınlaştırılması, toplumda etik karar alma süreçlerinin daha bilinçli bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacaktır

Kaynaklar:

- Aristotle. (2009). *Nikomakhos'a Etik* (W. D. Ross, Çev.). Oxford University Press.
- Bass, B. M., & Steidlmeier, P. (1999). Etik, karakter ve otantik dönüşümsel liderlik davranışı. *The Leadership Quarterly*, 10(2), 181-217.
- Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2013). *Biyomedikal etiğin ilkeleri* (7. baskı). Oxford University Press.
- Beauchamp, T. L., & Childress, J. F. (2019). *Biyomedikal etiğin ilkeleri* (8. baskı). Oxford University Press.
- Berkowitz, M. W., & Bier, M. C. (2005). Karakter eğitiminde ne işe yarar: Eğitimciler için araştırmaya dayalı bir rehber. *Character Education Partnership*.
- Bostrom, N., & Yudkowsky, E. (2014). Yapay zekâ etiği. *Cambridge Yapay Zekâ El Kitabı* içinde (s. 316-334). Cambridge University Press.
- Brown, M. E., & Treviño, L. K. (2006). Etik liderlik: Bir inceleme ve gelecek yönelimleri. *The Leadership Quarterly*, 17(6), 595-616.
- Carroll, A. B., & Buchholtz, A. K. (2014). *İş dünyası ve toplum: Etik, sürdürülebilirlik ve paydaş yönetimi* (9. baskı). Cengage Learning.
- Ciulla, J. B. (2004). *Etik: Liderliğin kalbi* (2. baskı). Praeger.

- Colby, A., & Damon, W. (1992). *Bazıları gerçekten umursar: Ahlaki bağlılığın çağdaş yaşamları*. Free Press.
- Floridi, L. (2013). *Bilginin etiği*. Oxford University Press.
- Gardiner, S. M. (2011). *Mükemmel bir ahlaki fırtına: İklim değişikliğinin etik trajedisi*. Oxford University Press.
- Gilligan, C. (1982). *Farklı bir sesle: Psikolojik teori ve kadın gelişimi*. Harvard University Press.
- Gillon, R. (1994). Tıbbi etik: Dört ilke ve kapsam dikkati. *BMJ*, 309(6948), 184-188. <https://doi.org/10.1136/bmj.309.6948.184>
- Jonsen, A. R., Siegler, M., & Winslade, W. J. (2010). *Klinik etik: Klinik tıpta etik kararlar için pratik bir yaklaşım* (7. baskı). McGraw-Hill.
- Kant, I. (1998). *Ahlak metafiziğinin temellendirilmesi* (M. Gregor, Çev.). Cambridge University Press.
- Lapsley, D. K., & Narvaez, D. (2006). *Karakter eğitimi*. Oxford University Press.
- Lickona, T. (1991). *Karakter için eğitim: Okullarımız saygı ve sorumluluğu nasıl öğretebilir?* Bantam Books.
- MacIntyre, A. (2007). *Erdemden sonra: Ahlak teorisi üzerine bir çalışma* (3. baskı). University of Notre Dame Press.
- Mill, J. S. (1863). *Faydacılık*. Longman, Green, Longman, Roberts, & Green.
- Naess, A. (1973). Sığ ve derin, uzun vadeli ekoloji hareketi: Bir özet. *Inquiry*, 16(1), 95-100.
- Nucci, L. P. (2001). *Ahlak alanında eğitim*. Cambridge University Press.
- Nucci, L. P., & Narvaez, D. (Eds.). (2008). *Ahlak ve karakter eğitimi el kitabı*. Routledge.
- Pogge, T. (2002). *Dünya yoksulluğu ve insan hakları*. Polity Press.
- Rawls, J. (1971). *Bir adalet teorisi*. Harvard University Press.
- Rest, J. R., Narvaez, D., Bebeau, M. J., & Thoma, S. J. (1999). *Postkonvansiyonel ahlaki düşünme: Neo-Kohlbergci bir yaklaşım*. Psychology Press.
- Sartre, J.-P. (1943). *Varlık ve hiçlik* (H. Barnes, Çev.). Routledge.
- Singer, P. (2011). *Pratik etik* (3. baskı). Cambridge University Press.
- Treviño, L. K., & Nelson, K. A. (2016). *İş etiğini yönetmek: Doğru yapmanın doğrudan anlatımı* (6. baskı). Wiley.
- Treviño, L. K., Hartman, L. P., & Brown, M. (2000). Ahlaki birey ve ahlaki yönetici: Yöneticiler etik liderlik itibarı nasıl geliştirir? *California Management Review*, 42(4), 128-142.

TÜRK ROMANININ KÜLTÜREL MİRAS AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Öz

Batılılaşma ile Türk edebiyatında yazın türleri arasında yerini alan roman, yüzyıllardır devam eden anlatma ve dinlemeye dayalı sözlü hikâyelerin devamı niteliğindedir. İlk romanlarımız, Batı eserlerinden yapılan tercüme ve taklit yoluyla yazılır, ancak Batılılaşma hareketine rağmen kimi eserlerde Batı kültürü ve Türk halk kültürü unsurları iç içe kullanılmıştır. Gelenek ve Batı kültürü arasında kendilerine bir yol açan romancılarımız, Türk edebiyatında yeni bir tür olan romanı halka benimsetmek amacıyla eserlerinde halk kültürü unsurlarından yararlanırlar. UNESCO tarafından 2003 yılında kabul edilen ve 2005 yılında yürürlüğe giren “Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi”nde sözlü anlatımlar, sözlü gelenekler, gösteri sanatları, toplumsal uygulamalar, ritüel ve festivaller, halk bilgisi, evren ve doğa ile ilgili uygulamalar, el sanatları geleneği kültürel miras unsurları olarak belirlenmiştir. Kültürel miras sözleşmesinin amacı, “sözlü ve geleneksel kültür” gibi halkbilimi ve antropoloji disiplinlerinin alanlarına giren unsurları korumaktır. Bu çalışma, Tanzimat döneminden başlayarak Türk romanında yer alan kültürel miras unsurlarını göstermeyi amaçlamaktadır. Betimsel nitelikte olan bu araştırmada, doküman analizi yöntemi ile yazarların halk kültüründen beslenerek bunları yeni bir bakış açısıyla eserlerinde kullanış biçimleri değerlendirilmiştir. İnceleme kapsamında ele alınan romanlar ritüeller, sözlü anlatılar, bilgi, beceri ve kültürel mekânları kapsayan “kültürel miras” unsurlarının kullanılışı açısından ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Türk romanı, kültürel miras, halk kültürü.

1. Giriş

Türk romanı, Batı edebiyatının etkisiyle Tanzimat döneminde edebiyatımıza giren bir tür olmasına rağmen, yerel anlatı gelenekleriyle şekillenmiştir. Halk hikâyeleri, destanlar, efsaneler ve meddah anlatıları, roman türü içinde önemli bir yer tutarak geleneksel ve modern anlatım biçimlerini harmanlamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gelişen roman türü, özellikle halk kültürünü yansıtmaya ve yaşatmaya açısından önemli bir işleve sahip olmuştur. UNESCO tarafından 2003 yılında kabul edilen ve 2005 yılında yürürlüğe giren Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi, sözlü anlatımlar, gösteri sanatları, toplumsal ritüeller, halk bilgisi ve geleneksel el sanatları gibi kültürel unsurların korunmasını hedeflemektedir. Türk romanı, bu mirası koruma ve aktarma noktasında önemli bir araç

olarak işlev görmüştür. Bu çalışmada, Tanzimat'tan günümüze kadar gelişen Türk romanında kültürel miras unsurlarının nasıl ele alındığı incelenmiştir. Halk kültürü unsurlarının romanda nasıl işlendiği, hangi anlatı teknikleriyle aktarıldığı ve halkın kültürel belleğinin roman yoluyla nasıl korunduğu doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

1.1 Kültürel Miras ve Türk Romanı

UNESCO tarafından belirlenen kültürel miras unsurları, geleneksel kültürün sözlü ve ritüel unsurlarını kapsayan beş ana başlık altında incelenmektedir:

1. Sözlü anlatımlar ve gelenekler: Destanlar, efsaneler, masallar, bilmeceler, tekerlemeler, ağıtlar ve ninniler.
2. Gösteri sanatları: Meddah hikâyeleri, Karagöz, orta oyunu, halk tiyatrosu ve halk dansları.
3. Toplumsal uygulamalar, ritüeller ve festivaller: Doğum, evlilik, sünnet, ölüm gibi geçiş dönemlerine ilişkin gelenekler, bayramlar, şöenler ve inanç temelli ritüeller.
4. Halk bilgisi ve doğa ile ilgili uygulamalar: Halk hekimliği, rüya tabirleri, falcılık, batıl inançlar ve doğaya dair geleneksel uygulamalar.
5. El sanatları ve geleneksel meslekler: Bakırcılık, demircilik, yorgancılık, sepetçilik gibi el sanatları ve zanaatkârlık.

Türk romanı, Batılı roman tekniklerini benimserken, bu kültürel miras unsurlarını kendi yapısına uyarlamış ve halk kültürünü koruma işlevi üstlenmiştir.

1.2 Türk Romanında Kültürel Miras Unsurlarının Kullanımı

1.2.1 Sözlü Anlatılar ve Halk Hikâyeleri

Türk romanı, halk anlatılarıyla doğrudan bir ilişki içinde gelişmiş ve sözlü kültür unsurlarını bünyesinde barındırmıştır. Destanlar, efsaneler, masallar ve halk hikâyeleri, roman kurgusunda hem ana tema hem de destekleyici anlatılar olarak kullanılmıştır.

- Namık Kemal'in "İntibah" adlı romanı, Hançerli Hanım Hikâyesi temel alınarak yazılmıştır.
- "Cezmi" adlı romanında, Âdil Giray Destanı'ndan esinlenilmiş ve tarihî olaylar yeniden kurgulanmıştır.

- Yaşar Kemal'in "İnce Memed" romanı, halk kahramanı Köroğlu'nun anlatılarıyla benzerlik göstermektedir.
- Ahmet Mithat Efendi, halk hikâyeciliği geleneğini romanlarında sürdürerek, meddah üslubunu modern anlatı teknikleriyle birleştirmiştir.

Halide Edip Adivar, romanlarında halk anlatılarını eğitim ve kültürel kimlik oluşturma amacıyla kullanmıştır. Kalp Ağrısı romanında Battal Gazi anlatıları yer almakta, Zeyno'nun Oğlu eserinde ise Ferhat ile Şirin hikâyesi anlatılmaktadır.

1.2.2 Gösteri Sanatları: Meddah, Karagöz ve Orta Oyunu

Türk romanında meddahlık geleneği, anlatıcının doğrudan okuyucuya seslenmesiyle yaşatılmıştır.

- Ahmet Mithat Efendi, romanlarında meddah tekniğini kullanarak okuyucuyu yönlendirmiştir.
- Hüseyin Rahmi Gürpınar, toplumsal eleştirilerinde meddah geleneğinden faydalanmıştır.
- Halide Edip Adivar'ın "Sinekli Bakkal" romanında, Karagöz ve orta oyunu motifleri karakterlerin kimlikleriyle özdeşleşmiştir.

1.2.3 Toplumsal Uygulamalar ve Ritüeller

Türk romanında geleneksel toplum yapısında önemli bir yer tutan doğum, evlilik ve ölüm ritüellerine geniş yer verilmiştir.

- Şemsettin Sami'nin "Taaşuk-ı Talat ve Fitnat" adlı romanında, gelin arabasına havlu asılması gibi geleneksel ritüeller işlenmiştir.
- Ahmet Mithat Efendi'nin "Bahtiyarlık" romanında, köy düğünleri detaylı bir şekilde anlatılmıştır.
- Halide Edip Adivar'ın eserlerinde, loğusalık gelenekleri ve nazarlık kullanımı gibi halk inanışları ele alınmıştır.

1.2.4 Halk Bilgisi, Batıl İnançlar ve Doğaya Dair Uygulamalar

Halk kültüründe yer alan falcılık, rüya yorumları ve batıl inançlar, Türk romanında sıklıkla işlenen temalar arasındadır.

- Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın “Gulyabani” ve “Efsuncu Baba” romanlarında, batıl inançlar eleştirel bir bakış açısıyla incelenmiştir.
- Peyami Safa'nın “Matmazel Noraliya'nın Koltuğu” adlı romanında, spiritüalizm ve doğaüstü olaylar anlatılmıştır.
- Yaşar Kemal'in “Yer Demir Gök Bakır” romanında, bereket ritüelleri ve halk inanışları işlenmiştir.

1.2.5 El Sanatları ve Geleneksel Meslekler

Türk romanında, Anadolu'da yaygın olan geleneksel meslekler önemli bir yer tutmaktadır.

- Orhan Kemal'in “Eskici Dükkânı” adlı romanında, babadan oğula geçen zanaatkârlık işlenmiştir.
- Yaşar Kemal'in “Ağrı Dağı Efsanesi” ve “Binboğalar Efsanesi” romanlarında, demircilik kutsal bir meslek olarak ele alınmıştır.

2. Yöntem

Bu araştırmada yöntem olarak keşfedici araştırma yöntemini kullandık. Bu konuyla ilgili araştırma yaparken konuda uzmanlaşmış, bu konu hakkında bilgisi olan kişilerin yazdığı eserlerden, makalelerden ve bunun gibi birçok yazılardan yararlandık.

2.1 Yöntem Seçimi

Araştırma konumuz romanlarla ilgili olduğu için resmi kaynaklar ve konusunda uzman yazarlar tarafından yazılmış yazıları incelemenin daha objektif ve doğruluğu diğer kaynaklara göre kesin olacağı için araştırmamızda bu yöntemden yararlandık.

3. Sonuç ve Öneriler

Türk romanı, Batı'dan gelen bir edebi tür olmasına rağmen, halk kültürü ve geleneksel anlatılarla beslenerek kendine özgü bir kimlik oluşturmuştur. Namık Kemal, Ahmet Mithat

Efendi, Halide Edip Adıvar, Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Yaşar Kemal gibi yazarlar, halk kültürüne ait unsurları romanlarında kullanarak kültürel mirasın edebiyat aracılığıyla korunmasını sağlamışlardır. Böylece Türk romanı, Batı etkisi altında gelişirken geleneksel anlatı biçimlerini de içinde barındırarak kültürel sürekliliği desteklemiştir.

4. Tartışma

Kültürel miras unsurları başlığı altında incelediğimiz romanlarda, iki unsur göze çarpar: Birincisi yer, zaman, olaylar zinciri ve şahıs kadrosunun yer aldığı kurguya dayanan Batı roman tekniği; ikincisi gelenekten kopmama ve halk kültüründen beslenme. Edebiyatımızda çeviri ve taklit yoluyla ortaya çıkan roman, dönemin edebiyatçıları tarafından çağdaşlaşma yolunda bir araç olarak görülür. Şemsettin Sami, Namık Kemal ve Ahmet Mithat Efendi gibi ilk romancılarımız Batı edebiyatını yüceltirken kendi edebiyat ürünlerimizi Batı eserlerinin gerisinde görürler. Buna rağmen romanlarını geleneksel sözlü anlatılardan ve halk kültüründen faydalanarak yazmışlardır. Ahmet Mithat Efendi'nin halkın ilgisini çekme ve halkı eğitme amacıyla konularını günlük hayattan seçerek yazdığı romanları, geleneğin devamı niteliğindedir. Destan, efsane, halk hikâyeleri gibi sözlü anlatılar, geleneksel inanç ve düşünceler, bunlara dayalı uygulamalar Namık Kemal, Halide Edip, Hüseyin Rahmi Gürpınar, Yaşar Kemal gibi romancılarımızın eserlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Böylece roman, her ne kadar bir yazın türü olarak Tanzimat döneminde edebiyatımıza girmiş ve Batı etkisinde kalmış olsa da, geleneğin izlerini taşıyarak kendine özgü bir gelişim çizgisi meydana getirmeyi başarmıştır.

Kaynakça

Gürpınar, H. R. (1336/1920). Şık. 2. Tab'ı Naşiri: İbrahim Hilmi, Kütübhane-i İslâm ve Askerî, Dersaadet.
Kaplan, M. (1992). "Yeni Türk Edebiyatı Üzerine Türk Halk Edebiyatının Tesiri", Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri (haz. Feyzi Halıcı) Ankara: A.K.M. Yayınları.
Oğuz, M. Ö., Ekici M., Aça, M., Saltık Ö. T. (2004). Türk Halk Edebiyatı El Kitabı, Ankara: Grafiker Yayınları.

SU VERİMLİLİĞİ

Öz

Her insanın geleceği olan su bizler içinde büyük önem arz etmektedir. Bizde yaşamımızı borçlu olduğumuz suyu nasıl koruyabileceğimizi, nasıl daha bilinçli şekilde tüketebileceğimizi "Damlayan Gelecek" başlığı altında topladık. Amacımız insanların suyun kıymetini anlayabilmesi ve suyun sadece insanlar için değil diğer tüm canlılar için bir ihtiyaç olduğunu açıklamaktır. Su bizlerin beslenme ihtiyacı olan sebze ve meyvelerinde yaşam kaynağıdır. Bazı bilinçsiz tüketimlerden dolayı su dünyadaki her yere eşit dağılmıyor. Bizde bunlara dikkat çekmek istedik. Ne kadar suyun verimliliğiyle uğraşırsak o kadar insan ve canlı sudan yararlanabilir. Sonuç olarak "Suyu nasıl koruyabiliriz?", "Su hangi alanlarda kullanılır?" gibi sorularında cevabını bulmuş oluyoruz. İnsanların bizleri dinledikten sonra suyu daha dikkatli kullanmalarını umuyoruz. Bu hepimizi ilgilendiren evrensel bir konu.

Anahtar Kelimeler: su, verimlilik, gelecek, su verimliliği, tüketim

1. Giriş

Bu araştırmanın amacı insanları su kullanımı hakkında bilinçlendirmek ve bir farkındalık yaratmaktır. Bu sunumda insanlar suyun nerelerde kullanıldığını, nasıl kullanılması gerektiğini vb. gibi birçok soruya cevap buluyor.

2. Yöntem

Fikrimizi görsellerle destekleyerek bir sunu oluşturmak ve konu üzerine araştırma yaparak konunun anlaşılmasını sağladık. Daha kolay anlaşılacağını düşündüğümüz için bu yöntemi tercih ettik.

3. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma sonucunda suyun neden önemli olduğunu eskisinden daha iyi anladık. Sunumumuzu dinleyen insanlardan da aynı performansı bekliyoruz. Bu çalışmayı sadece dinlemekle kalmayıp uygulamayı ve su hakkında diğer insanların uyarılmasını öneriyorum.

4. Tartışma

Araştırmanın sonucunda suyun hayatımızdaki önemini anlamış olduk. Bu çalışma ve buna benzer bütün çalışmalar suya dikkat çekmek amacıyla yapılmıştır ve hepsinin bütün insanlara yararı vardır. İnsanlarda bu çalışmalara uyar ve paylaşırsa su sorununun azalacağını öngörüyoruz.

Kaynakça

<https://www.suverimliligi.gov.tr/>

<https://www.suverimliligi.gov.tr/kentsel-su-verimliligi/>

<https://www.suverimliligi.gov.tr/tarimsal-su-verimliligi/>

<https://www.suverimliligi.gov.tr/endustriyel-su-verimliligi/>

<https://www.suverimliligi.gov.tr/bireysel-su-verimliligi/>

<https://www.suverimliligi.gov.tr/su-ayak-izi/>

FİBONACCİ DİZİSİ

Öz

Sunum, Leonardo Pisa'nın neden Fibonacci ismiyle anıldığını, Fibonacci sayı ve dizisinin özelliklerinin neler olduğunu, altın oranla ilişkisini, uygulama alanlarını, matematiksel formülündeki sayı dizilim ve özelliklerini, program üzerinden nasıl işlediğini örneklerle gösterip inceleyecektir. Ayrıca Fibonacci Dizisi'nin teknoloji alanlarındaki etkileri de vurgulanacaktır. Fibonacci dizisinin ilginç bir özelliği vardır. Dizideki bir sayıyı kendinden önceki sayıya böldüğünüzde birbirine çok yakın sayılar elde edersiniz. Hatta serideki 13. sırada yer alan sayıdan sonra bu sayı sabitlenir. İşte bu sayı "altın oran" olarak adlandırılır. Fibonacci dizisiyle altın oran ilişkisi hemen hemen her yerde karşımıza çıkar. Ayrıca çam kozalağı ve ayçiçeği tohumlarında merkezden dışa doğru sağdan sola veya soldan sağa çizilen sarmal sayılar da dizinin terimlerindendir. Bu örnekler Fibonacci Dizisi'nin doğayla ilgili etki alanına örnektir. Bu ahenk birbirini tekrarlayan kurallar sayesinde oluşmaktadır. Biz de bu sayı dizisinin daha iyi anlaşılabilmesi için python yazılımı kullanarak yazdığımız program sayesinde Fibonacci Dizisi'nin özelliklerini somut bir şekilde göstermeyi hedefledik.

Anahtar Kelimeler: *Fibonacci Dizisi, algoritma, sarmal, altın oran, sayı*

1. Giriş

Bu giriş bölümünde, Leonardo Pisa'nın kim olduğunu, neden Fibonacci ismiyle anıldığını, Fibonacci dizisinin formülünü, Fibonacci Dizisi'nin nasıl oluştuğunu ve Fibonacci Dizisi'nin tarihsel tanıtımını keşfedeceğiz. Fibonacci dizisinin ortaya çıkmasını sağlayan tavşan probleminden bahsedip, günlük hayatta her yerde raslayabileceğimiz Fibonacci dizilerinden örnekler vereceğiz. Ayrıca kendimiz programladığımız python programıyla da basit ve tekrarlanan kuralı daha iyi anlaşılır ve eğlenceli hale getireceğiz.

2. Yöntem

Fibonacci dizisi matematiksel sayı dizilerinden oluşur. Bu sayı dizisi belirli bir kurala göre tekrar eden bir örüntü şeklindedir. Aşağıda Fibonacci dizisini problemlerin çözümünde kullanabilmek için oluşturulan algoritmanın nasıl kullanıldığını göreceğiz.

2.1: Başlangıç Sayısı

Fibonacci dizisi, her bir sayının, kendisinden önceki iki sayının toplamı olduğu bir

matematiksel dizidir. Dizinin ilk iki sayısı 0 ve 1'dir. Bu iki sayıya bağılı olarak dizinin diğr tüm sayıları hesaplanır.

2.2: Diğr Sayıların Eklenmesi

Fibonacci dizisi şu şekilde başlar: 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144...Yani her yeni sayı, önceki iki sayının toplamıdır: $0 + 1 = 1$, $1 + 1 = 2$, $1 + 2 = 3$ ve bu şekilde devam eder.

2.3: Yinelemeli Süreç

Fibonacci dizisinin matematiksel formülü şu şekildedir:

$$F(0) = 0, F(1) = 1, F(n) = F(n-1) + F(n-2) \quad (n \geq 2)$$

Fibonacci dizisinin ilginç bir özelliğı daha vardır. Dizideki bir sayıyı kendinden önceki sayıya böldüğünüzde birbirine çok yakın sayılar elde edersiniz. Hatta serideki 13. sırada yer alan sayıdan sonra bu sayı sabitlenir. İşte bu sayı "altın oran" olarak adlandırılır. Biz de tasarladığımız projede istediğiniz 5 basamaklı sayıya kadar terimi alıp o terime kadar olan tek, çift, tüm sayılar, en sondaki (en büyük) sayıyı ve o terime kadar olan tüm terimlerin altın oranını bulan bir kod dizisi geliştirdik.

3. Öneriler :

Bu çalışmada, Fibonacci Dizisi'nin ne olduğunu, matematiksel formülünü ve program üzerinden nasıl işlediğini inceledik. Fibonacci dizisi içinde bulundurduğu altın oran sayesinde günlük hayatta her yerde karşımıza çıkan örnekleri keşfetmemizi sağlar. Bu sayede öğrencilerin soyut matematik kavramlarını somut hale getirmelerine yardımcı olur.

Fibonacci dizisi her ne kadar tavşanların doğada çoğalma problemini her zaman kanıtlamasa da arıların üreme şemasını her zaman açıklar. Fibonacci dizisinin terimlerine doğada sıkça rastlanması ve dizinin ardışık iki teriminin büyük terimin küçük terime oranına giderek 'altın oran'a yaklaşması Fibonacci dizisini popüler hâle getirmiştir. Fibonacci dizisinin uygulama alanlarına baktığımızda, bilgisayar grafiklerinden sanata, mimariden doğal olgulara kadar geniş bir yelpazede karşımıza çıkar. Fibonacci sayı dizisi, bilimden sanata, mühendislikten tasarıma kadar pek çok alanda ilham kaynağı olabilir.

3.1 Matematik Eğitimi:

Fibonacci dizisi, matematik eğitiminde tekrar eden sayı dizilerinin ve problemlerin çözümünde nasıl kullanacağı konusunda bilgi verebilir. Öğrencilerin soyut matematik kavramlarını somut bir şekilde anlamalarına yardımcı olabilir.

3.2 Görsel Sanatlar ve Müzik:

Sanatçılar, Fibonacci Dizisi'nin altın oranını kullanarak eşsiz görsel eserler yaratır. Öğrenciler sanat dünyasında yeni ve yaratıcı şekillerin kapılarını aralayabilirler. Ayrıca, piyano, keman gibi müzik aletleriyle Beethoven ve Mozart gibi ünlü bestecilerin eserlerinde de altın orana rastlanır. Örneğin piyano klavyesinde bir oktav, biri diğerinden daha yüksek olan iki nota arasındaki müziksel aralığı temsil eder. Bir oktav, 5 siyah ve 8 beyaz tuş olmak üzere toplam 13 tuştan oluşur. Bu sayılar birer Fibonacci sayısıdır. Kısaca müzik alanında da bu sayı dizisinden yararlanılarak eserler oluşturulabilir. Resimde, müzikte, şiirde kullanılan bu sayı dizisi öğrencilerin farklı kullanım alanlarını keşfetmesinde yardımcı olacaktır.

3.3 Bilgisayar Grafikleri ve Programlama:

Altın oran bilgisayar grafikleri ve programlama alanında popüler bir örnek olmuştur. Bu alanda çalışanlar, altın oranın programlama dünyasındaki uygulamaları sayesinde teknoloji ve bilgisayar bilimlerinin bilinmeyen yönlerini keşfedeceklerdir. Biz de öğrencilere Fibonacci dizisini nasıl kullanacakları konusunda örnek göstermeye çalıştık.

4. Tartışma:

Fibonacci Dizisi'ni anlatmak amacıyla yapılan bu proje, birbirlerini sürekli tekrar eden bir döngüyle konulardaki temel kavramları keşfetme ve anlama çabasıdır. Fibonacci dizisinin geniş bir kullanım yelpazesi vardır ve birçok farklı disipline uygulanabilir. Burada projenin önemli noktalarını ve elde edilen sonuçları ele alacağız.

4.1 Bilgisayar Bilimleri:

Fibonacci dizisi, algoritma tasarımında, özellikle döngü ve dizi işlemlerinde sıklıkla karşımıza çıkar. Ayrıca, hızlı tarama ve veri arama algoritmaları, hash algoritmaları, genetik algoritmalar ve daha pek çok alanda kullanılır. Bu kullanım alanlarını öğrenmemize yardımcı olur. Biz de yaptığımız programla bunu gösterdik.

4.2 Matematik:

Fibonacci sayıları, bir dizi matematiksel problemi çözmek için kullanılır. Özellikle sayı teorisi ve algoritmalarında Fibonacci sayıları sıkça kullanılır. Biz de yazdığımız python yazılımı kullanarak problemlerin çözümünde nasıl kullanılacağını keşfettik.

4.3 Finans:

Finans ve ticarete, Fibonacci sayıları ve seviyeleri teknik analizlerde kullanılır. Altın Oran ve Fibonacci retracements olarak da bilinen bu seviyeler genellikle piyasaların gelecek hareketlerini tahmin etmekte kullanılır. Fibonacci dizisinin ve altın oranın farklı bir kullanım alanının da olduğunu öğrendik.

4.4 Biyoloji ve Doğa Bilimleri:

Fibonacci dizisi, çeşitli biyolojik olayları modellemekte ve açıklamakta kullanılır. Doğada, bir çiçeğin yapraklarının, bir kavunun dış kabuğundaki desenlerin veya bir çam kozalağının spiralinin düzeni Fibonacci sayıları ile ifade edilir. Doğadaki bir çok olay ve canlının Fibonacci dizisiyle ilişkisini kavramaya çalıştık.

4.5 Sanat ve Mimari:

Fibonacci dizisi, estetik amaçlı olarak sanat ve mimaride kullanılır. Altın oran, bir resmin, bir binanın veya hatta bir tasarımın kompozisyonunda denge ve uyum sağlar. Sanatın her alanında farklı kullanım alanları öğrendik.

4.6 Eğitim ve Öğretim Araçları:

Fibonacci dizisinin öğretiminde kullanılan araçlar, dağılım hem ayrıntılı kuralları öğretmek hem de algoritmik düşünmeyi sağlar. Biz de bu çalışma ile algoritmik düşünmeyi sağladık.

4.7 Algoritmik Düşünceyi Geliştirme:

Fibonacci serisindeki algoritma düşünme yeteneklerini geliştirmede güçlü bir araçtır. Özellikle şu alanlarda faydalıdır: Rekürsif (Yinelemeli) Düşünme, Dinamik Programlama, Verimli Çözüm Yöntemleri. Öğrencilerin algoritmik düşünmeyi nasıl geliştirecekleri konusunda bilgi sahibi olmalarını sağladık.

Kaynakça

- [1] https://tr.wikipedia.org/wiki/Fibonacci_dizisi
- [2] <https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/fibonacci-dizisinden-altin-orana>
- [3] <https://dergipark.org.tr/tr/>
- [4] <https://atauni.edu.tr>
- [5] <https://www.matematiksel.org>

İSTATİSTİĞİN HAYATIMIZDAKİ ÖNEMİ

Öz

Günümüzde *ististik*, dünyanın gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. İstatistiklerin hayatımızda bir çok kullanım yeri vardır. Bu nedenle istatistik öğrenmeye başlamadan önce istatistiğin önemini anlamamız gerekir. İstatistik insanlık tarihinin en eski konularından biridir. İnsanların büyük çoğunluğu istatistiğin, *matematiğin* evriminden sonra ortaya çıktığını düşünür. Bunun sebebi ise istatistiğin matematiğin bir parçası olmasıdır. Eski insanlar istatistiği günlük yaşamlarında çok kullanırlardı. Bu ise istatistiklerin düşündüğümüzden çok daha önce var olduğu anlamına geliyor. Günümüzde istatistik çok genişledi ve çok daha geniş bir anlamı var. Artık *verileri analiz* etmek için her türlü veri ve yöntem kullanılıyor. İstatistik hayatımızın her alanında önemli bir yer tutar. *Eğitimde*, sağlıkta, finans sektöründe ekonomide, sosyal bilimlerde, ticarette, araştırma çalışmalarında, programlamalarda ve daha bir çok sektörde veri ve *bilgi* temelli *analizler* yaparak, karar alıcılara fikirler vermektedir. Bu ise istatistiğin hayatımızın önemli bir parçası olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: *ististik, matematik, veri, analiz, bilgi*

1. Giriş

Hepimiz istatistiğin veri veya büyük bilgilerin sunumu, analizi, toplanması ve yorumlanması anlamına geldiğini biliyoruz. İstatistik, bir çok sahada önemli kabul edilir. Çünkü verinin toplanmasına, analiz edilmesine ve yorumlanmasına olanak tanır. Dahası, genel bir sonuca varılmasına da olanak tanır.

2. Yöntem

İstatistik, hayatın her yerinde saklanan ve doğru kararları almayı sağlayan güçlü bir araçtır. Özellikle büyük veri analizi, doğru analizler yaparak bilgilerin anlamlandırılması ve geleceğe ilerlemesi için vazgeçilmezdir.

İstatistik, hayatımızı şekillendiren kararları, bilinçli ve veriye dayalı şekilde almamızı sağlar. Günlük yaşantımızdan, bilimsel çalışmalara kadar her alanda doğru analizler yaparak daha iyi sonuçlar almamıza yardımcı olan bir bilimdir.

Bu nedenle elimizdeki veriler ve imkanlar çerçevesinde (internet ve araştırma kitapları) araştırmalar yaparak istatistik ilminin önemini vurgulamaya çalıştık.

3. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak hepimiz istatistiğin veri veya büyük bilgilerin sunumu, analizi, toplanması ve yorumlanması anlamına geldiğini biliyoruz. İstatistik, hayatımızda çok önemli kabul edilir.çünkü verinin toplanmasına, analiz edilmesine ve yorumlanmasına olanak tanır. Dahası, genel bir sonuca varılmasına da olanak tanır.

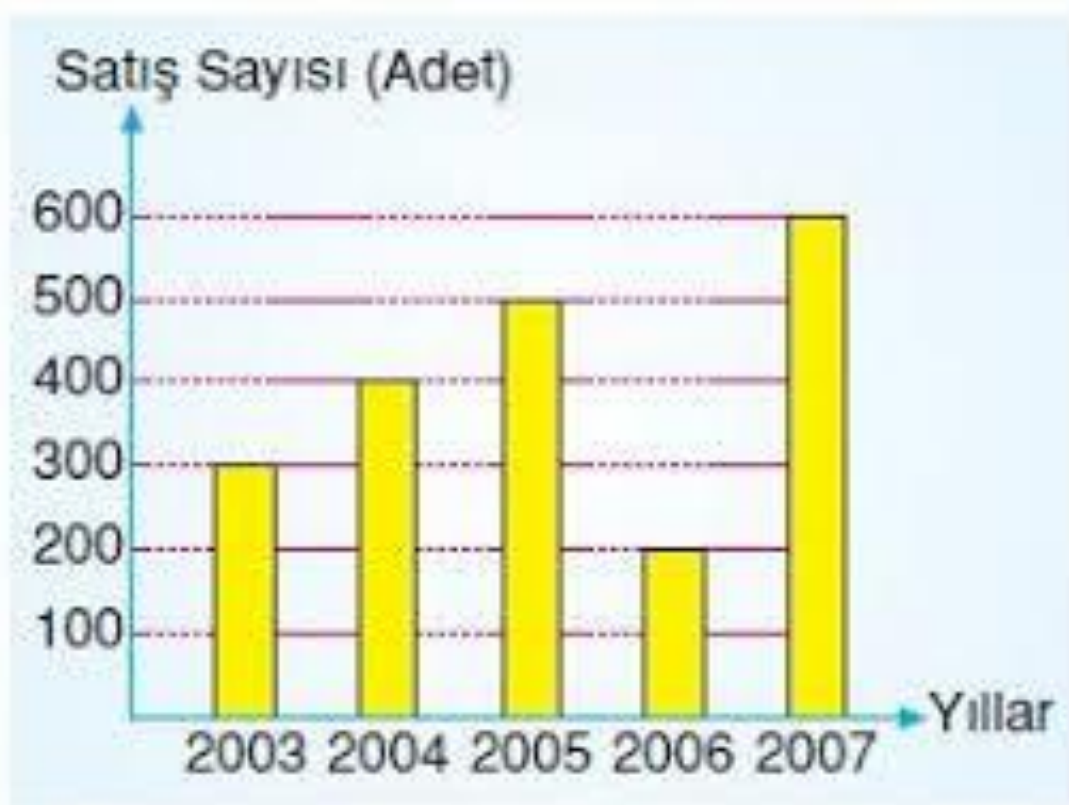
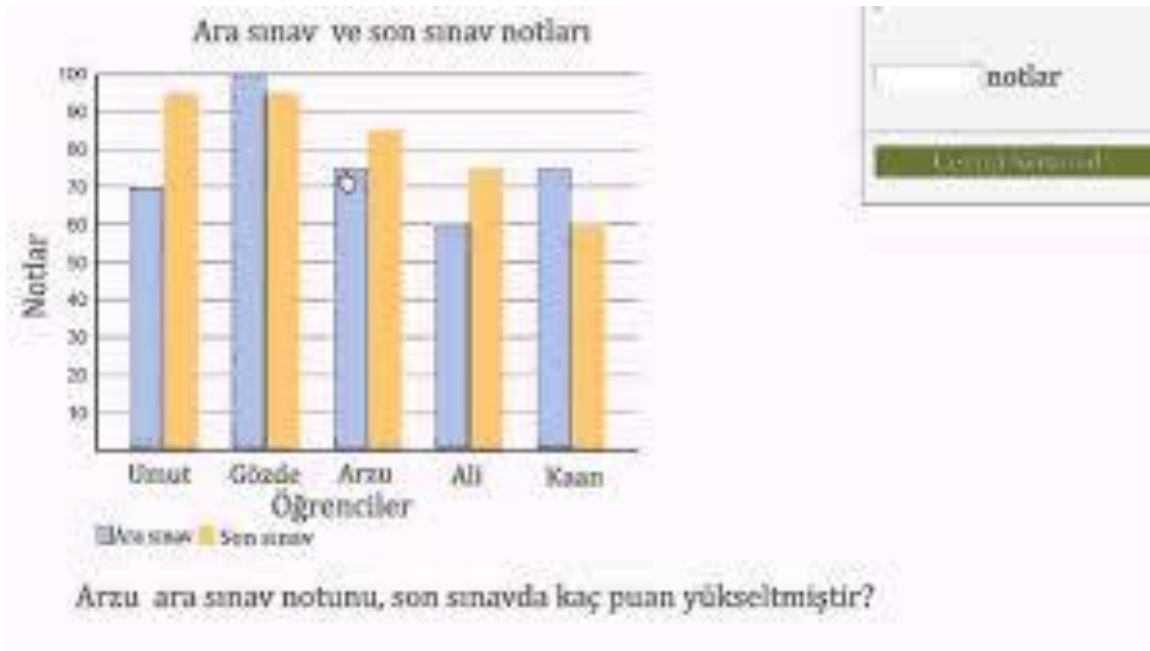
4. Tartışma

Gelecekte istatistik, yapay zeka (AI) ve büyük veri gibi ortaya çıkan teknolojilerle yakından bağlantılı olacak. Bu teknolojiler, büyük miktarda verinin analizine ve gizli kalıpların ortaya çıkarılmasına olanak sağlayarak bu alanda devrim yaratacak.

İstatistikte gelecek hakkında bazı ngrler:

- Yapay zeka ve büyük veri, büyük miktardaki verinin analiz edilmesini sağlayacak.
- Bu teknolojiler gizli kalıpları ortaya çıkaracak ve benzeri görülmemiş ölçekte iğrler üretecek.
- Veriler katlanarak arttıkça, anlamlı bilgi çıkarmada istatistikler giderek daha önemli hale gelecektir.
- İstatistik, mevcut geniş ve çeşitli verileri analiz ederek karmaşık sistemleri anlamada önemli bir rol oynayacaktır.
- Yapay zeka ve büyük verinin entegre edilmesi istatistiksel analizlerin doğruluğunu ve verimliliğini artıracaktır.
- İstatistik biliminin geleceği, bu teknolojilerin değerli iğrler elde etmek ve veriye dayalı karar alma süreçlerini yönlendirmek için kullanılmasında yatmaktadır.
- İstatistik, yapay zeka ve büyük verinin birleşimi, sağlık hizmetlerinden finans sektörüne kadar pek çok alanda ilerlemeye yardımcı olacak.
- İstatistikteki bu gelecekteki eğilimlerin benimsenmesi, sektörler genelinde daha etkili sorun çözme ve daha iyi sonuçlara yol açacaktır.

TABLolar

Teşekkür: Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederiz.

Kaynakça:

*İnternet istatistik verileri, *TÜİK istatistik verileri

OTOMASYON: DÖNÜŞÜMÜN GÜCÜ

Öz

Günümüzde otomasyon, endüstriden sağlığa, eğitimden günlük yaşama kadar her alanda büyük bir dönüşüm yaratmaktadır. Teknolojinin gelişimiyle birlikte, makinelerin ve yapay zekânın insan gücünü destekleyici veya tamamen devralıcı bir rol üstlenmesi, verimliliği artırmakta ve hata payını minimuma indirmektedir. Bu proje, otomasyonun gücünü ve potansiyelini ele alarak, farklı sektörlerde nasıl bir değişim yarattığını incelemeyi amaçlamaktadır. Otomasyonun sunduğu avantajlar arasında zaman tasarrufu, maliyetlerin düşürülmesi ve iş güvenliğinin artırılması yer almaktadır. Örneğin, üretim hatlarında kullanılan robotik sistemler, insan kaynaklı hataları azaltarak kaliteyi artırırken, sağlık sektöründe yapay zekâ destekli teşhis sistemleri doktorlara daha hızlı ve doğru kararlar alma imkânı sunmaktadır. Ancak otomasyonun getirdiği bu dönüşüm, bazı etik ve sosyo-ekonomik sorunları da beraberinde getirmektedir. İş gücünün dönüşümü, meslek kayıpları ve veri güvenliği gibi konular, bu sürecin dikkatle yönetilmesini gerektirmektedir. Bu proje kapsamında, otomasyonun farklı sektörlerdeki etkileri incelenecek ve bu dönüşüm sürecinde karşılaşılan fırsatlar ve zorluklar değerlendirilecektir. Böylece, otomasyonun insan hayatına nasıl yön verdiği ve gelecekte nasıl şekilleneceği konusunda kapsamlı bir bakış açısı sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Otomasyon, Verimlilik, İş Gücü Dönüşümü, Endüstri, Dijitalleşme

4. Giriş

Günümüz dünyasında otomasyon, iş süreçlerini daha hızlı, verimli ve hatasız hale getiren kritik bir teknolojik gelişmedir. Üretimden sağlık sektörüne, lojistikten eğitim sistemine kadar birçok alanda kullanılan otomasyon sistemleri, insan gücüne duyulan ihtiyacı azaltırken verimliliği artırmaktadır. Özellikle yapay zekâ ve robotik sistemlerin entegrasyonu, iş süreçlerinde devrim niteliğinde değişiklikler yaratmaktadır. Sanayi Devrimi'nden bu yana üretim süreçleri sürekli olarak gelişmiş ve insan emeğinin yerini giderek daha fazla makine almıştır. Endüstri 4.0 ile birlikte akıllı fabrikalar, sensörler ve veri analitiği sayesinde üretim süreçleri daha da optimize edilmiştir. Bu dönüşüm, işletmelerin maliyetlerini düşürmelerine ve daha yüksek kalite standartlarına ulaşmalarına olanak tanımaktadır. Ancak, otomasyonun getirdiği bu avantajların yanı sıra iş gücü piyasasında önemli değişimlere yol açtığı da göz ardı edilemez. Bu proje, otomasyonun farklı sektörlerde nasıl bir dönüşüm sağladığını, avantajlarını ve beraberinde getirdiği zorlukları incelemeyi amaçlamaktadır. İş gücü kayıpları, etik sorunlar ve veri güvenliği gibi konular, bu sürecin dikkatle ele alınması

gereken yönlerindendir. Otomasyonun gelecekte nasıl şekilleneceği ve toplum üzerindeki etkileri, teknolojik gelişmelerin hızına bağlı olarak değişecektir. Bu nedenle, sürecin dengeli yönetilmesi ve insan faktörünü dışlamayan bir yaklaşım geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, otomasyonun gücü ve dönüşüm sürecindeki etkileri kapsamlı bir şekilde ele alınacaktır.

4.1 Otomasyonun Tarihsel Gelişimi

Sanayi Devrimi'nden bu yana üretim süreçleri sürekli olarak gelişmiş ve insan emeğinin yerini giderek daha fazla makine almıştır. Buhar gücünden elektrikli üretim hatlarına, bilgisayar kontrollü makinelerden Endüstri 4.0'a kadar geçen süreç, otomasyonun evrimini gözler önüne sermektedir. Günümüzde akıllı fabrikalar, sensörler ve veri analitiği sayesinde üretim süreçleri daha da optimize edilmiştir.

4.2 Otomasyonun Faydaları Ve Zorlukları

4.2.1 Otomasyonun Sağladığı Avantajlar

- Verimlilik Artışı: Otomasyon, iş süreçlerinin hızlanmasını ve üretimin daha düzenli hale gelmesini sağlar.
- Maliyet Azaltma: İş gücü ve enerji tasarrufu sağlayarak işletmelerin maliyetlerini düşürmesine yardımcı olur.
- Hata Oranının Azaltılması: İnsan kaynaklı hataları en aza indirerek kaliteyi artırır.
- İş Güvenliği: Tehlikeli işlerde insan müdahalesini azaltarak iş kazalarını önler.
- Müşteri Memnuniyeti: Ürün ve hizmetlerde kalite standardının korunması, müşteri memnuniyetini artırır.

4.2.2 Otomasyonun Yol Açtığı Zorluklar

- İş Kaybı ve Mesleklerin Dönüşümü: Bazı meslekler otomasyon nedeniyle kaybolurken, yeni iş alanları oluşmaktadır. Ancak bu süreç, iş gücü piyasasında ciddi değişimlere yol açmaktadır.
- Yüksek İlk Yatırım Maliyeti: Otomasyon sistemlerinin kurulumu ve bakımı yüksek maliyet gerektirdiğinden, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için finansal bir yük oluşturabilir.

- Veri Güvenliği ve Gizlilik: Dijitalleşen süreçlerde siber güvenlik riskleri artmakta ve veri güvenliği büyük önem kazanmaktadır.
- Teknolojik Bağımlılık: Otomasyona aşırı bağımlılık, sistem hatalarında büyük aksamalara neden olabilir.

5. Yöntem

Bu araştırmada, otomasyonun iş dünyasına ve topluma etkilerini anlamak için bilimsel bir yaklaşım benimsedik. Çalışmamız, nitel araştırma yöntemlerine dayanarak, literatür taraması ve sektörel analizler ile desteklenmiştir. Farklı kaynaklardan elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle incelenerek otomasyonun avantajları ve zorlukları kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

5.1 Yöntem Seçimi

Araştırma konumuz otomasyon olduğu için, güvenilir ve akademik kaynaklara dayalı bir inceleme yapmanın daha objektif ve doğruluğu yüksek sonuçlar sağlayacağını düşündük. Bu nedenle, resmi raporlar, akademik makaleler ve otomasyon alanında uzman kişiler tarafından yazılmış çalışmaları temel aldık. Konuyla ilgili doğru ve güncel verilere ulaşabilmek için literatür taraması yöntemi kullanarak, sektörel analizler ve karşılaştırmalı değerlendirmeler gerçekleştirdik. Bu sayede, otomasyonun iş dünyasına etkilerini daha kapsamlı ve güvenilir bir şekilde ele almayı amaçladık.

6. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, otomasyonun iş dünyasına ve topluma etkilerini incelemiştir. Sonuçlar, otomasyonun verimliliği artırarak maliyetleri düşürdüğünü ve iş süreçlerini optimize ettiğini göstermektedir. Ancak, bazı mesleklerin risk altına girmesi ve yüksek yatırım maliyetleri gibi zorluklar da mevcuttur.

Bu nedenle, otomasyon sürecinde insan ve teknoloji dengesi korunmalıdır. Çalışanların yeni beceriler kazanması için eğitim programları oluşturulmalı, küçük işletmelere destek sağlanmalı ve siber güvenlik önlemleri güçlendirilmelidir. Teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesiyle, otomasyonun faydalarından en verimli şekilde yararlanılabilir.

4. Tartışma

Otomasyon, iş dünyasında büyük kolaylıklar sağlarken, beraberinde bazı tartışmaları da getirmektedir. Verimlilik ve maliyet avantajları, şirketleri otomasyona yönlendirirken, bu

durum iş gücü piyasasında değişimlere yol açmaktadır. Robotik sistemler ve yapay zeka destekli otomasyon araçları, üretim süreçlerini hızlandırırsa da bazı mesleklerin yok olmasına sebep olabilir. Bununla birlikte, yeni teknolojilere uyum sağlayan iş alanları ve meslekler de ortaya çıkmaktadır. Otomasyonun her sektörde aynı şekilde etki göstermediği de gözlemlenmektedir. Örneğin, üretim ve lojistik sektörlerinde süreçleri büyük ölçüde hızlandırırken, eğitim ve sağlık gibi insan odaklı alanlarda tamamen otomasyona geçmek mümkün olmayabilir. Ayrıca, gelişmiş ülkeler bu teknolojilere daha hızlı uyum sağlarken, gelişmekte olan ülkeler için otomasyon maliyetli bir süreç olabilir. Bu nedenle, otomasyonun iş dünyasına etkileri değerlendirilirken hem ekonomik hem de sosyal boyutları dikkate alınmalıdır. Teknolojinin sunduğu imkanlardan en verimli şekilde yararlanmak için, iş gücünü yeni beceriler kazanmaya yönlendiren eğitim politikaları geliştirilmeli ve insan-otomasyon dengesini sağlayacak stratejiler oluşturulmalıdır.

Kaynakça

Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies*. W.W. Norton & Company. Autor, D. H. (2015). "Why Are There Still So Many Jobs? The History and Future of Workplace Automation." *Journal of Economic Perspectives*, 29(3), 3-30. Ford, M. (2015). *Rise of the Robots: Technology and the Threat of a Jobless Future*. Basic Books. Karabıyık, H. (2018). *Endüstri 4.0 ve İş Gücü Piyasasına Etkileri*. İstanbul: Beta Yayınları. Çalışkan, H. (2020). "Otomasyon ve İşgücü: Türkiye'de Teknolojik Dönüşümün Çalışanlar Üzerindeki Etkisi." *İktisat ve Toplum Dergisi*, 10(3), 45-62

KENTLEŞME: KENTLEŞME VE ÇEVRE

ÖZ

İnsan toplumsal bir varlıktır. İnsanların, karşılaştıkları ve tek başlarına çözemedikleri güçlük, sorun ve imkânsızlıkları toplum içinde gerçekleştirilen ilişkilerle çözümlmek ve ortadan kaldırmak isteği bir arada yaşama ihtiyacını ortaya koymaktadır. İnsanların bir arada yaşama zorunluluğu yerleşim olgusunun temelidir. Bu toplumsal karakterin neticesi de kentlerdir. Kentler insan doğasının bir ürünü olarak, doğaldır ve doğal hayatın bir parçasıdır. Kentleşme, kentsel yaşam biçimlerinin gelişimi olarak tarif edilmektedir. Kent sözcüğü devamlı olarak medeniyet ile eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Kentleşme olgusu nüfusun yer değiştirmesinin ötesinde ekonomik, toplumsal, kültürel ve siyasal büyük çaplı dönüşümleri de gerektirir. Dünya nüfusunun yarısından fazlasının kentlerde yaşadığı gerçeğinden yola çıkarak, bu çalışmamızda kent kavramı, kentleşme olgusu, kentleşmenin doğal çevre ve sosyal çevre üzerindeki etkilerini araştırdık. Bu tür araştırma sonuçlarını ortaya koyduktan sonra, kentleşmenin sürekli ilerleyen bir süreç olmasından dolayı insan ve çevre arasındaki dengeyi sağlayabilmek, gelecek için daha yaşanabilir kentler oluşturmak için yapılabilecek çözümleri de araştırmamıza ekledik.

Anahtar Kelimeler: Kentleşme, Kentleşmeye Etki Eden Faktörler, Doğal Çevre, Sosyal Çevre, Kentleşme Çözümleri

1. GİRİŞ

1.1. Kentleşme Tanımı

Kentleşme, kentsel yaşam biçimlerinin gelişimi olarak tarif edilmektedir. Kent sözcüğü devamlı olarak medeniyet ile eş anlamlı olarak kullanılmıştır. Bu anlamda medeniyetin kentleşmeyle geldiğini ve var olduğunu söylemek, genel bir kanıdır. Kentleşme adından da anlaşılacağı üzere başlamış ve devam eden bir süreci ifade eder. Bu açıklamalar ışığında Kentleşmeyi dar anlamda, kent sayısının ve kent nüfusunun artması olarak tanımlayabiliriz. Dar anlamda kent sayısının ve kentlerde yaşayan nüfusun artması olarak tanımlayabileceğimiz kentleşme, demografik, ekonomik ve sosyokültürel bir değişmeyi ifade eder. Kentleşme, belirli bir mekânda nüfus yoğunluğunu ifade ederken aynı zamanda yerel örgütlenme, toplumsal tabakalaşma, üretimde farklılaşma, uzmanlaşma ve yeni yerleşim biçimlerinin oluşması ile de ilişkili bir kavramdır. Kısaca kentleşme olgusu toplumsal, ekonomik, siyasi ve kültürel değişime yol açan bir nüfus toplanma sürecidir.

1.2. Kentleşmenin Tarihsel Süreci

Kent kavramının tarihsel geçmişi incelendiğinde, kent kavramının tarihi MÖ 4000’li yıllarda Sümerlerin ilk yerleşik hayata geçmelerine kadar geri gittiği görülmektedir. Günümüzün modern kentlerinin, Ortaçağ Avrupa’sında ortaya çıktığı ve Sanayi Devrimiyle gelişip günümüzdeki halini aldığı düşünülmektedir. 16. yüzyılda sanayileşme ile büyüyen kentlerin demokratik ve toplumsal hareketliliğin odağı olmaya başlaması, bu kentlerde hızlı nüfus artışı ve çağdaş anlamda kentleşmenin ortaya çıkmasına neden olmuştur. 18. Yüzyılda, Sanayi Devrimi ile gelişen kent yaşamındaki değişimler; hem ekonomik alanda hem de sosyal, siyasi ve kültürel alanlarda meydana gelmiştir. 19. yüzyılda batıdaki sanayileşme hareketi, kentleşme sürecini başlatmıştır.

1.3. Kentleşmeye Etki Eden Faktörler

İtici Nedenler (Kırdan kente iten nedenler): Kırsal bölgelerdeki imkânların yetersizliği

Çekici Nedenler: Daha iyi yaşam standardı umudu

Siyasi ve İletici Faktörler (Siyasal ve Teknolojik Nedenler): Ülke içerisinde alınan siyasi kararlar, yönetim yapısı, yasaların uygulanması; iletişimi kolaylaştıran ve sürekli hale getiren ulaşım ve iletişim olanakları.

1.4. Kentleşmenin Doğal Çevre Üzerindeki Etkileri

Hava Kirliliği: Araç trafiği ve sanayi tesisleri, temiz hava kalitesini düşürerek sağlık sorunlarına yol açar.

Atık Yönetimi: Artan nüfusun ürettiği çöp ve atıklar, çevreyi kirleterek doğal dengeyi bozar.

Toprak ve Su Kirliliği: Yapılaşma tarım alanlarını yok ederken, endüstriyel atıklar su kaynaklarını kirletir. Kentsel yapılanmalar toprak yüzeyinin çimento, asfalt ve binalarla kaplanmasına yol açmaktadır. Kentlerde yaşanan çarpık yapılanma suyun hidrolojik döngüsünü de bozmaktadır.

Biyçeşitlilik Kaybı: Doğal alanların azalması, birçok hayvan ve bitki türünün yok olmasına sebep olur.

İklim Değişikliği: Betonlaşma ve karbon salınımı, sıcaklıkların artmasına ve doğal iklimin bozulmasına neden olur.

Doğal Yaşam Alanlarının Yerleşim Alanlarına Dönüşmesi: Plansız yapılan yerleşimler verimli arazileri yok olmasına neden olmaktadır.

1.5. Kentleşmenin Sosyal Çevre Üzerindeki Etkileri

1.5.1. Kentleşmenin Sosyal Çevre Üzerindeki Olumlu Etkileri

1.Daha Fazla Yaşam Alanı Sağlaması: Daha dar alada daha fazla nüfus yaşadığı için, yüksek katlı binalar yapılarak aynı nüfusu daha az yer işgal ederek, donatı alanlarının oluşmasına imkan tanımaktadır.

2.Enerji Etkinliğinin Yükselmesi: Kentsel gelişme çeşitli açılardan enerjide etkinliğin artmasına neden olabilir.

3.Etkili Katı Atık Yönetim Sistemleri: Kentlerde oluşturulan geri dönüşüm merkezleri, çöpleri belirli bir alana yaymaktansa geri kazanma yollarını araştırarak ulusal kaynakların israfını önleyebilmektedir.

4.Daha İyi Sosyal Olanaklar: Eğitim seviyesinin yükselmesi kentleşmenin önde gelen faydaları arasındadır.

5.İş İmkânı: Kentleşme bireylere iş bulmada da daha iyi olanaklar sağlayabilir

1.5.2 Kentleşmenin Sosyal Çevre Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Şehir Stresi: Gürültü, kalabalık, trafik sorunları belirsizlik, endişe, stres ve kaygıların artması gibi olumsuzluklara neden olmakta, bu olumsuzluklar da sağlık sorunlarını artırmaktadır.

Yalnızlık: Kentleşme bireyselleşmeyi ve yabancılaşmayı artırır.

Kentleşme: işsizlik, gelir dağılımındaki eşitsizlik yoksulluk, aşırı nüfus artışına bağlı olarak ortaya çıkan düşük yaşam standartları, suç gibi olumsuz etkileri beraberinde getirir.

Ayrıca, çevrenin tahribi, fiziki plansızlık ve yerleşme düzensizliği, sosyal tabakalaşmanın veya sınıflaşmanın artması, planlama ve yönetim sorunları da kentleşmenin olumsuz etkilerine örnek olarak gösterilebilir.

1.6. Kentleşme Çözümleri

Sürdürülebilir Şehirler:

Yenilenebilir enerji kullanımı.

Geri dönüşüm sistemlerinin yaygınlaştırılması.

Akıllı Şehirler:

(Nesnelerin İnterneti) ile trafik, enerji, su yönetimi.

Topluluk Katılımı: Halkın karar alma süreçlerine dahil edilmesi.

Kentsel Tarım: Şehirde gıda üretimi için çözümler geliştirilmesi.

Ruh Sağlığı: Şehir planlamasında açık alanlar ve yeşil alanların artırılması önemlidir.

2.YÖNTEM

Bu araştırma projesinde yöntem olarak keşfedici araştırma yöntemini kullandık. Bu konuda araştırma yaparken dijital ortamlarda yayınlanmış farklı kaynaklardan yararlanmak suretiyle araştırmamızı gerçekleştirdik.

2.1. Yöntem Seçimi

Araştırma konumuz olan kentleşme kavramı geniş bir açıdan ele aldık daha sonra kentleşme kavramını çevreye etkileri kapsamında daraltarak araştırdık. Genelden özele doğru bir araştırma metodu izleyerek çalışmamızı şekillendirdik. Bu konuda yapılmış ve raporlanmış birçok kaynağı inceledik; çalışmamızda yer verdik.

3.SONUÇ VE ÖNERİLER

Kentleşme her şeyde önce kentin ortaya çıkmasıyla başlamış bir süreçtir. Bir yandan sayısal olarak kentlerin artışını ifade ederken bir yandan da kentte yaşayan insan sayısındaki artışa işaret eder. Kent kavramının ortaya çıkışı uzun yıllar öncesine dayanmakla birlikte, modern manada kentlerin oluşumu çok da eski tarihli değildir. Günümüzün küresel bir olgusu olan kentleşme, kendi içerisinde çeşitlilik gösteren bir süreci ifade etmektedir. Demografik bir olay olan kentleşme, nüfusun kırdan kente göç etmesi ve ya yer değiştirmesi şeklinde beliren ve toplumsal nüfus yapısını değiştiren bir hareketliliklerdir. Kentleşme düzeni içerisinde doğanın korunması adına yapılabilecekleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Ekolojik koruma alanlarının artırılması yoluyla kentlerde daha sağlıklı yaşam mümkündür. Çevre dostu ulaşım (bisiklet, toplu taşıma) kullanarak hava kirliliğini azaltmak ve kendi sağlığınıza katkıda bulunabiliriz.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanmak üzere tasarlanan yeşil bina teknolojileri ile küresel ısınmanın negatif etkilerini azalmaya katkıda bulunarak enerji verimliliği, enerji giderlerinden tasarruf sağlanabilir. Sosyal olarak da yeşil binalar giderek betonlaşan şehirler içerisinde yaşam kalitesini arttırmakta ve çevre kirliliğini azaltıyor ve insan sağlığını gözetmektedir.

Aynı zamanda çevre bilinci erken yaşlarda öğretilmeli ve bu konuda farkındalık sağlanmalıdır.

4. TARTIŞMA

Kentler sadece insanların bir arada yaşadığı fiziksel mekânlar değildir._Dolayısıyla kentleşmeyi “sanayi ve ekonomik gelişmeye bağlı olarak kent sayısının artması ve bu günkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında, artan oranda iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikim süreci” olarak tanımlayabiliriz. Bu sürecin sebepleri olduğu gibi, insan ve çevre bazında birçok sonucu vardır. Yapılacak en doğru şey hayatın bir gerçeği olan kentleşme sürecini doğal çevre ve sosyal hayat bağlamında yararlı bir sürece ve sonuca nasıl dönüştürebileceğimizin farkında olmak ve uygulamaktır.

Kaynakça:

<https://www.sosyoloji.gen.tr/kentlesmenin-ortaya-cikardigi-sorunlar-nelerdir/>

<https://www.felsefe.gen.tr/kentlesme-nedir/>

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Kentleşme>
https://www.academia.edu/7127091/Kent_ve_Kentleşme
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/368422>
https://emsa.com/surdurulebilir-kentlesmenin-ornekleri-neom-ve-the-line/?utm_source
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/9112>

AFETLERİN FARKINDA OL, ÖNCEDEN TEDBİRİNİ AL!

1.Giriş

Doğal afetler; depremler, yangınlar, salgınlar, seller, tsunamiler gibi olayları içerir ve meydana geldikleri anda, toplumların sosyal, ekonomik ve fiziksel yapısını derinden sarsar. Kentleşme sürecinin plansız ve düzensiz olması, afetlerin etkilerini katlanarak artırmakta; binaların dayanaksızlığı, altyapı eksiklikleri, hızlı nüfus artışı ve yetersiz acil müdahale sistemleri, afet sonrası can ve mal kayıplarını çoğaltmaktadır. Bu makalede, özellikle Türkiye’de yaşanan 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi, 2024 Los Angeles yangınları ve COVID-19 pandemisinin kentleşme, ölüm sayıları ve toplumsal etkileri detaylandırılarak ele alınmakta; ayrıca çözüm önerileri sunulmaktadır.

1.1.Araştırmanın Amacı:

Bu araştırmanın amacı, doğal afetlerin özellikle depremler, yangınlar ve salgınlar gibi farklı afet türlerinin kentleşme, ekonomik, sosyal ve sağlık alanlarında yarattığı çok boyutlu etkileri kapsamlı bir şekilde analiz etmek ve değerlendirmektir. Araştırma, Türkiye ve dünya örnekleri üzerinden, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi, çeşitli orman ve kentsel yangınlar ile COVID-19 gibi salgınların kent dokusuna, altyapıya ve toplumsal yaşam üzerindeki yıkıcı etkilerini ortaya koymayı hedefler. Ayrıca, tarihi perspektiften Mimar Sinan’ın eserlerinde uyguladığı deprem dayanıklılığına ilişkin teknikler incelenerek, bu yöntemlerden esinlenilmiş modern mühendislik ve yapılaşma tekniklerinin nasıl geliştirilebileceği üzerinde durulmaktadır. Araştırmanın nihai amacı, afetlere karşı dirençli kentleşme stratejilerinin, acil müdahale sistemlerinin, sürdürülebilir kentsel dönüşüm planlarının ve toplumsal bilinçlendirme programlarının entegrasyonu ile gelecekte yaşanabilecek felaketlerin etkilerinin minimize edilebilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirmektir.

1.2.Problem:

Bu araştırmanın temel problemleri, doğal afetlerin kentleşme, altyapı, ekonomi, sosyal yaşam ve sağlık alanlarına olan çok boyutlu etkilerinin derinlemesine incelenmesi gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Araştırmanın ilk problemi, depremler, yangınlar ve salgınlar gibi doğal afetlerin, özellikle 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi ve son dönemde Yunanistan’da meydana gelen depremler örneğinde olduğu gibi, kent yapıları ve altyapılar üzerinde yarattığı yıkıcı etkilerin ne olduğu, bu etkilerin binalarda, ulaşım sistemlerinde ve yerleşim alanlarında ne tür problemlere yol açtığıın belirlenmesidir. Bir diğer problem ise, dünya genelinde ve Türkiye özelinde yaşanan yangınların, sadece orman ve yerleşim alanlarında değil, aynı zamanda ekonomik kayıplar, çevresel bozulmalar ve toplumsal sağlık sorunları gibi geniş kapsamlı etkilere nasıl sebep olduğunun ortaya konulmasıdır. Salgınlar konusundaki problem, COVID-19 salgını başta olmak üzere, tarihsel olarak İspanyol Gribi, SARS, H1N1 Grip ve Ebola gibi salgın örneklerinin toplumsal yaşam, ekonomik faaliyetler, eğitim ve sağlık sistemleri üzerindeki etkilerinin detaylı olarak incelenmesi ve bu etkilerin karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesidir. Araştırmanın bir diğer önemli problemi ise, Mimar Sinan’ın tarihi eserlerinde uyguladığı depreme dayanıklılık tekniklerinin – sağlam temeller, esnek bağlantılar, özel harç formülasyonları ve yerel malzeme kullanımı gibi yöntemlerin – modern inşaat mühendisliği uygulamalarına nasıl entegre edilebileceğinin ve bu sayede gelecekteki depremlere karşı daha dirençli yapılaşma modellerinin oluşturulabileceğinin tartışılmasıdır. Ayrıca, afetlere karşı geliştirilen acil müdahale sistemleri, altyapı güçlendirme, erken uyarı sistemleri, dijital dönüşüm ve toplumsal eğitim gibi çözüm önerilerinin etkinliğinin ve uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi,

araştırmanın diğer temel problem alanını oluşturmaktadır. Son olarak, kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum arasında kurulacak koordineli iş birliği çerçevesinde afet yönetimi politikalarının nasıl optimize edilebileceği, bu paydaşlar arasında bilgi ve kaynak paylaşımının nasıl artırılacağı de araştırmanın temel problemleri arasında yer almaktadır.

1.2.1.Alt Problemler:

- Doğal afet türlerinin tanımlanması ve etki yansımalarının belirlenmesidir.
- Depremlerin kentleşme ve altyapı üzerindeki etkilerinin incelenmesidir.
- Yangınların kent yaşamı ve çevre üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesidir.
- Salgınların ve pandemilerin toplumsal, ekonomik ve sağlık sistemlerine etkilerinin incelenmesidir.
- Mimar Sinan'ın eserlerinde uygulanan depreme dayanıklılık tekniklerinin modern mühendislik sistemlerine entegrasyonunun incelenmesidir.
- Afetlere karşı geliştirilen çözüm önerilerinin ve stratejilerinin bütüncül olarak değerlendirilmesidir.
- Kamu, özel sektör ve sivil toplum iş birliği ile afet yönetimi politikalarının optimize edilmesinin araştırılmasıdır.

1.3.Hipotezler:

- Araştırmamızın hipotezi, kentleşme sürecinde doğal afetlere (depremler, yangınlar, salgınlar) karşı bütüncül ve entegre önlemler uygulandığında—örneğin, Mimar Sinan'ın tarihi eserlerinde kullanılan deprem dayanıklılık tekniklerinden ilham alınarak modern mühendislik uygulamaları, acil müdahale sistemleri, erken uyarı teknolojileri, sürdürülebilir kentsel dönüşüm projeleri ve toplumsal bilinçlendirme programlarının entegrasyonu—bu afetlerin kent altyapısı, ekonomi, sosyal yaşam ve halk sağlığı üzerindeki yıkıcı etkilerinin önemli ölçüde azaltılabileceğidir.
- Doğal afet ve afet yönetimi kültürü oluşturan toplumlarda doğal afet kaynaklı kayıpların, doğal afet ve afet kültürü oluşturmamayan toplumlara göre daha az olması beklenilir.

1.4. Tanımlar:

Doğal Afet : Dünyada süregelen doğa olayları, insanların yaşamını önemli ölçüde etkilediğinde genel olarak “doğal afet” olarak nitelendirilir. Buradaki doğal kelimesi olayın “normal, gündelik, kabul edilebilir vb. gibi bir şey olduğu anlamına gelmez. Bu kelime kavram sadece olayın “doğa ile ilişkili” olduğu anlamını ifade eder. (Akengin, 2020)

Afet: Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olay. Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur. (AFAD, 2021)

Salgın : Bulaşıcı hastalıkların geniş coğrafi alanlara hızla yayılması ve toplumun büyük kesimlerini etkileyerek sağlık, ekonomi ve sosyal yaşamda ciddi aksaklıklara yol açmasıdır.

Pandemi: Bir hastalığın veya enfeksiyon etkininin ülkelerde, kıtalarda, hatta tüm dünya gibi çok geniş bir alanda yayılım göstermesi. (T.C. Sağlık bakanlığı covid-19, 2021)

Yeni Tip Koronavirüs (Covid-19) : Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstür.

Salgın başlangıçta bu bölgedeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmiştir. Daha sonra insandan insana bulaşarak Vuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirlere ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve diğer dünya ülkelerine yayılmıştır. (T.C.Sağlık bakanlığı covid-19, 2021)

Deprem: Yer kabuğunda biriken enerjinin ani serbest kalması sonucu oluşan sismik dalgaların yer yüzeyinde titreşimler yaratmasıdır.

Afet Yönetimi : Afet sonucunu doğurabilecek olayların önlenmesi veya zararlarının azaltılması amacıyla afetlere/acil durumlara hazırlık ve onların olası zarar/risklerinin azaltılması ile birlikte afetler/acil durumlardan sonra müdahale etme ve iyileştirme gibi çalışmaların tümünde yapılması gereken çalışmaların toplumun tüm kesimlerini kapsayacak şekilde planlanması, yönlendirilmesi, desteklenmesi, koordine edilmesi gerekli mevzuat ve kurumsal yapılanmaların oluşturulması veya yeniden düzenlenmesi ve etkin ve verimli bir uygulamanın sağlanabilmesi için toplumun tüm kurum ve kuruluşlarıyla, kaynaklarının bu ortak amaçlar doğrultusunda yönetilmesidir.(Kadıoğlu, 2008)

Kültür: Aynı birikim ve geleneği paylaşan insanların çocuklarına yeni nesillere aktardıkları bir grup öğrenilmiş davranışlar bütünüdür. (Erkal, 1999)

Yangın: Yanıcı malzemelerin kontrolsüz ve hızla yanarak geniş alanlarda zarar vermesine neden olan olaydır.

Afet Yönetimi Kültürü: Belirli bir yerde ve belirli bir grup insan tarafından meydana gelen afetler karşısında insanlar tarafından geliştirilen ve paylaşılan bilgi ve davranışların tamamı olarak değerlendirilebilir. (Özşahin ve Kaymaz, 2013)

Kentleşme: İnsanların ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerinin yoğunlaştığı yerleşim alanlarının oluşması sürecidir.

Altyapı: Bir kentin temel hizmetlerini sağlayan su, elektrik, ulaşım, iletişim gibi sistemlerin bütünüdür.

Kenet Sistemi: Yapı elemanlarının birbirine sağlam bir şekilde bağlanarak esnekliğin ve dayanıklılığın artırılması için kullanılan bağlantı yöntemleridir

1.5. Sınırlılıklar:

Bu araştırmanın sınırlılıkları arasında, farklı kaynaklardan elde edilen verilerin metodolojik uyumsuzlukları ve güncellik düzeylerinin değişkenliği yer almaktadır. Araştırma, afet türlerinin etkilerini incelerken, özellikle Türkiye ve dünya örnekleri üzerinden yapılan karşılaştırmaların, bölgesel farklılıkların ve yerel koşulların derinlemesine ele alınamamasından kaynaklanan sınırlamalara sahiptir. Ayrıca, depremler, yangınlar ve salgınlar gibi birbirinden farklı afet türlerinin, birbirleriyle etkileşimleri göz önüne alınmadan ayrı ayrı analiz edilmesi, bütüncül bir değerlendirme yapmayı zorlaştırmaktadır. Mimar Sinan'ın tarihi eserlerinde uyguladığı tekniklerden esinlenen modern uygulamaların entegrasyonu konusunda ise, tarihsel veriler ile günümüz teknolojik ve mühendislik uygulamalarının doğrudan kıyaslanmasının getirdiği metodolojik kısıtlamalar söz konusudur. Son olarak, araştırmanın kapsamı çok geniş olduğundan, belirli afet türlerine dair derinlemesine vaka analizlerinin yapılamaması ve kaynakların sınırlı olması, elde

edilen bulguların genellenebilirliğini etkilemektedir.

2.Yöntem:

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi ve doküman analizi yaklaşımını temel alarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, doğal afetlerin—özellikle depremler, yangınlar ve salgınlar—kentleşme, altyapı, ekonomi, sosyal yaşam ve sağlık üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemek, tarihsel örnekler ve modern uygulamalar ışığında çözüm önerileri geliştirmektir. Bu kapsamda, Türkiye ve dünya genelinde meydana gelen afet olaylarına ilişkin akademik makaleler, resmi raporlar, internet kaynakları ve tarihsel belgeler titizlikle taranmış ve elde edilen veriler sentezlenmiştir.

Araştırmada, özellikle 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi, Yunanistan'da meydana gelen son depremler, Türkiye'de ve dünya genelinde yaşanan yangın örnekleri ile COVID-19 başta olmak üzere diğer salgınların etkileri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Ayrıca, Mimar Sinan'ın eserlerinde uyguladığı depreme dayanıklılık teknikleri ile modern inşaat mühendisliği uygulamaları arasında benzerlikler ve farklılıklar ortaya konularak, bu tekniklerin günümüz koşullarına nasıl entegre edilebileceği değerlendirilmiştir.

Toplanan veriler sayısal istatistikler, tablolar ve grafikler şeklinde görselleştirilmiş; böylece, afetlerin farklı boyutlardaki etkileri karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın metodolojisi, literatür taraması, veri sentezi, karşılaştırmalı analiz ve örnek olay incelemelerinden oluşmakta olup, elde edilen bulguların, afetlere karşı daha dirençli kentleşme stratejilerinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri sunması hedeflenmiştir.

3.Bulgular:

Afetlerin Türüne Göre Örnekleri ve Can Kaybı Sayıları

Afet Türü	Yer/Örnek	Tarih	Can Kaybı Sayısı
Deprem	Türkiye- Kahramanmaraş Depremi	6 Şubat 2023	45.784
	Fransa-Haiti Depremi	12 Ocak 2010	220.000+
	Japonya-Tohoku Depremi	11 Mart 2011	15.899
Yangın	ABD-Los Angeles Yangını	2024	11
	Avusturalya Orman Yangınları	2019-2020	34
	Yunanistan Orman Yangını	2018	102
Salgın	COVID-19 Pandemisi(Küresel)	2019-2023	7.000.000+
	İspanyol Gribi	1918-1920	50.000.000+
	Kara Veba	1347-1351	75.000.000+

Araştırmamızın bulguları, doğal afetlerin özellikle deprem, yangın ve salgınlar kentleşme, altyapı, ekonomi, sosyal yaşam ve halk sağlığı üzerinde derin ve çok boyutlu etkilere yol açtığını göstermektedir. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi örneğinde, bölgedeki dayanaksız yapılaşmanın, zemin iyileştirme eksikliğinin ve acil müdahale sistemlerinin yetersizliğinin, yüksek can kaybı (güncel veriler ışığında 45.784 kişiye ulaşan ölüm) ve büyük ekonomik zararlar ile sonuçlandığı belirlenmiştir. Ayrıca, Yunanistan gibi sismik açıdan aktif bölgelerde yaşanan deprem, bölgesel altyapı ve kent yapısının benzer kırılganlıklarını ortaya koyarken, afet öncesinde alınacak önlemlerin önemine vurgu yapmaktadır.

Yangınlar açısından yapılan analizler, dünya genelinde ve özellikle Türkiye'nin Akdeniz ve Ege bölgelerinde meydana gelen orman ve kentsel yangınların, sadece mal kaybı ve çevresel tahribata yol açmakla kalmayıp, aynı zamanda sağlık ve ekonomik sistemler üzerinde de uzun vadeli olumsuz etkiler yarattığını göstermiştir. Yangınların neden olduğu hava kirliliği, solunum yolu hastalıklarında artışa, ekonomik faaliyetlerde aksamaya ve toplumsal travmaya sebep olurken, etkili şehir planlaması ve erken uyarı sistemlerinin bu etkileri azaltmada kritik rol oynadığı saptanmıştır.

Salgınlar bölümünde ise, COVID-19 salgını başta olmak üzere, tarihsel salgın örneklerinin (İspanyol Gribi, SARS, H1N1 Grip, Ebola) kent yaşamı, sağlık sistemi, ekonomik faaliyetler ve eğitim alanlarında oluşturduğu çarpıcı bozulmalar ortaya konulmuştur. COVID-19 örneğinde, yoğun sağlık hizmeti talepleri, ekonomik daralma, sosyal izolasyon ve dijital dönüşüm süreçleri hem kriz yaratan hem de yeni fırsatlar doğuran unsurlar olarak gözlemlenmiştir. Bu bulgular, salgınların çok yönlü etkilerinin, toplumun tüm kesimlerini derinden etkilediğini göstermektedir.

Ayrıca, tarihsel perspektifte Mimar Sinan'ın eserlerinde uyguladığı depreme dayanıklılık teknikleri sağlam temel, esnek bağlantı elemanları, yerel malzeme kullanımı ve özel harç formülasyonları gibi modern mühendislik uygulamalarına ilham verebilecek niteliktedir. Bu tekniklerin, günümüzün deprem izolatörleri, derin temel uygulamaları ve esnek yapı sistemleriyle bütünleştirilmesi, yapıların sismik dayanıklılığını artırma potansiyelini ortaya koymaktadır.

Son olarak, araştırma bulguları kamu, özel sektör ve sivil toplum arasında koordineli iş birliği ile afet yönetimi politikalarının optimize edilmesinin, afetlerin yarattığı yıkıcı etkileri en aza indirmede ve sürdürülebilir kentleşme stratejilerinin oluşturulmasında hayati rol oynadığını göstermektedir. Tüm bu bulgular, afetlere karşı bütüncül ve entegre bir yaklaşımın, hem acil müdahale hem de uzun vadeli toparlanma süreçlerinde etkili olacağını ortaya koymaktadır.

4.Sonuç ve Tartışma:

Araştırmanın sonuçları, doğal afetlerin özellikle deprem, yangın ve salgınlar kentleşme, altyapı, ekonomi, sosyal yaşam ve halk sağlığı üzerinde çok boyutlu ve derin etkiler yarattığını göstermektedir. 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremi örneğinde; yapıların dayanıksızlığı, zemin iyileştirmelerinin yetersizliği, plansız kentleşme ve acil müdahale sistemlerinin eksikliği, yüksek can kaybı ve büyük ekonomik zararlarla sonuçlanmıştır. Benzer şekilde, Yunanistan'da ve Türkiye'nin Akdeniz–Ege bölgelerinde yaşanan yangınlar, hem mal kayıplarına hem de çevresel, sağlık ve ekonomik sorunlara yol açarak kent düzeninde ciddi aksamalara neden olmuştur. Salgınlar bölümünde ise, COVID-19 başta olmak üzere tarihsel salgınların, sağlık sistemleri, iş dünyası, eğitim ve sosyal

ilişkiler üzerinde derin bozulmalar yarattığı ve bu durumun uzun vadeli toplumsal travmalara zemin hazırladığı tespit edilmiştir.

Araştırmada, ayrıca, tarihsel perspektiften Mimar Sinan'ın eserlerinde uyguladığı deprem dayanıklılık tekniklerinin sağlam temel sistemleri, esnek bağlantı elemanları, yerel malzeme kullanımı ve özel harç formülasyonları gibi modern mühendislik uygulamalarına ilham verebileceği ortaya konulmuştur. Mimar Sinan'ın yöntemlerinin, günümüz deprem izolatörleri, derin temel uygulamaları ve esnek yapı sistemleriyle bütünleştirilmesi, yapıların sismik dayanıklılığını artırmada önemli bir rol oynayabilir. Bu bulgu, tarihi yapıların uzun ömürlü olmasının sadece estetik değil aynı zamanda yapısal bütünlük ve dayanıklılık açısından da büyük önem taşıdığını göstermektedir.

Tüm bu veriler ışığında, tartışmada vurgulanan temel nokta, afetlere karşı bütüncül ve entegre bir yaklaşımın gerekliliğidir. Deprem, yangın ve salgın gibi farklı afet türlerinin yarattığı yıkıcı etkilerin azaltılabilmesi için; planlı ve dirençli kentleşme, sağlam altyapı, gelişmiş erken uyarı sistemleri, dijital dönüşüm, toplumsal bilinçlendirme ve kamu-özel-sivil toplum iş birlikleri temel stratejiler olarak ele alınmalıdır. Özellikle, Mimar Sinan'ın tarihi deneyimlerinden esinlenilen yapı tekniklerinin modern teknoloji ile harmanlanması, afetlere karşı daha dayanıklı binaların ve kentlerin inşa edilebilmesinde önemli bir çözüm önerisi olarak tartışılmıştır.

Sonuç olarak, doğal afetlerin kent yaşamı üzerindeki etkileri sadece acil müdahale süreçlerinde değil, uzun vadeli toplumsal, ekonomik ve çevresel düzeyde de derin izler bırakmaktadır. Bu nedenle, elde edilen bulgular, afet risklerini azaltmaya yönelik entegre politikaların, teknolojik ve yapısal yeniliklerin, eğitim ve toplumsal dayanışmanın artırılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Araştırmanın tartışma kısmı, bu bütüncül yaklaşımın, gelecek nesillere daha güvenli, dirençli ve sürdürülebilir bir kentleşme modeli sunma potansiyelini göstermektedir.

5.Öneriler:

Öncelikle, deprem, yangın ve salgın gibi doğal afetlerin etkilerini azaltmak için bütüncül bir yaklaşım benimsenmelidir. Kentleşme süreçlerinde planlı ve dirençli yapılaşmaya ağırlık verilmeli; yapıların tasarımında sağlam temel sistemleri, esnek bağlantı elemanları ve modern sismik izolasyon tekniklerinin yanı sıra, Mimar Sinan'ın eserlerinde kullanılan ve yerel malzemenin avantajlarını ortaya koyan yöntemlerden esinlenilmiş çözümler uygulanmalıdır. Bu bağlamda, zemin iyileştirme yöntemlerinin (kazık temel, jet grout uygulamaları gibi) ve dayanıklı malzeme kullanımının artırılması, yapıların deprem yüklerini güvenli taşıyabilmelerini sağlayacaktır.

Yangınlara karşı, özellikle orman ve kentsel yangınlarda; erken uyarı sistemleri, modern yangın söndürme ekipmanları, acil müdahale planları ve kent planlamasında yangın koridorlarının oluşturulması ön planda tutulmalıdır. Ayrıca, yangına duyarlı bölgelerde yeşil alanların artırılması ve çevresel dengenin korunmasına yönelik orman yönetimi politikaları geliştirilmeli, hava kalitesini etkileyen zararlı emisyonların kontrol altına alınması sağlanmalıdır.

Salgınlar ve pandemiler açısından, sağlık altyapısının güçlendirilmesi ve acil sağlık müdahale kapasitesinin artırılması temel öncelik olmalıdır. Sağlık kurumlarının modernize edilmesi, mobil sağlık kliniklerinin kurulması, dijital sağlık uygulamalarının yaygınlaştırılması ve erken uyarı sistemlerinin entegre edilmesi, salgınların toplumsal,

ekonomik ve eğitimsel etkilerini hafifletecektir. Ek olarak, eğitim ve iş yaşamında dijital dönüşümün hızlandırılması, uzaktan çalışma ve uzaktan eğitim modellerinin altyapısının güçlendirilmesi, salgın dönemlerinde yaşanan aksaklıkların önüne geçmeye yardımcı olacaktır.

Kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum arasında koordineli iş birliği ve bilgi paylaşımının artırılması, afet yönetimi politikalarının optimize edilmesinde hayati önem taşımaktadır. Bu kapsamda, afet öncesi hazırlık, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileştirme süreçlerinin bütüncül olarak ele alınabilmesi için ortak çalışma platformları ve sürekli eğitim programları oluşturulmalıdır. Toplumsal bilinçlendirme ve kriz iletişimi kampanyaları, vatandaşların afet anında doğru davranışları sergilemelerini ve bilgi kirliliğinin önlenmesini sağlayacaktır.

Son olarak, geçmiş afetlerden elde edilen deneyimlerin ve tarihsel yapı tekniklerinin (örneğin Mimar Sinan'ın uyguladığı yöntemler) modern mühendislik uygulamalarına entegre edilmesi, yapıların ve kentlerin uzun vadeli dayanıklılığını artıracak stratejilerin geliştirilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu öneriler, afetlerin yarattığı zararları minimize etmek ve daha güvenli, dirençli ve sürdürülebilir kentleşme modelleri oluşturmak için rehber niteliğinde uygulanmalıdır.

6.Kaynakça:

AFAD (2021).Açıklamalı Afet Yönetimi Terimleri Sözlüğü, Erişim Tarihi: 05.02.2021, <https://www.afad.gov.tr/aciklamali-afet-yonetimi-terimleri-sozlugu>
Akengin, H. (2020).Türkiye'nin Fiziki Coğrafyası. Akengin, H.(Ed), Dölek, İ.(Ed), Türkiye'de Doğal Afetler(311-364). Ankara: Pegem Yayınları
Beaglehole, R., Bonita, R., Kjellström, T., Çev: Bilgel, N.(1998), Temel Epidemiyoloji, Bursa: Nobel&Güneş Tıp Kitapevi
Erkal, E., M.(1999). Sosyoloji. İstanbul: Der yayınları
Işık Ö., Aydınlioğlu H. M., Koç S., Gündoğdu O., K.Gülcan, Ay A.(2012). Okmeydanı Tıp Dergisi 28(Ek sayı 2):82-123, Afet Yönetimi ve Afet Odaklı Sağlık Hizmetleri.Çevrimiçi ön yayın. doi:10.5222/otd.sup2.2012.082
Kadioğlu, M. (2008)., Afet Zararlarını Azaltmanın Temel İlkeleri, E. Özdamar, (Ed)., M.Kadioğlu, (Ed)., Modern, Bütünleşik Afet Yönetimin Temel İlkeleri (1-34). Ankara:Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı Türkiye Ofisi Yayınları
Habertürk, TÜİK verileri ve ilgili raporlar.

SBB.GOV.TR

The Guardian – Los Angeles yangınları ile ilgili haberler.

CYY.HACIBAYRAM.EDU.TR

COVID-19 ve salgın verileri: Sağlık Bakanlığı, WHO verileri.

YILLIK.KIZILAYAKADEMI.ORG.TR

Ekonomik ve sosyal etkiler üzerine akademik çalışmalar ve EM-DAT veri tabanı raporları.

T.C. Sağlık Bakanlığı (2021). Covid-19 Bilgilendirme Sayfası, Erişim tarihi: 01.02.2021,

<https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html>

<https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html>
[WHO\(Dünya Sağlık Örgütü\)\(2021\). Coronavirus Hastalığı \(COVID-19\) Dashboard](https://covid19.who.int/table) Veri Tablosu, Erişim tarihi: 01.02.2021,
<https://covid19.who.int/table>
Wikipedia(2021). Nüfuslarına Göre Ülkeler Listesi, Erişim tarihi: 01.02.2021,
https://tr.wikipedia.org/wiki/N%C3%BCfuslar%C4%B1na_g%C3%B6re_%C3%BClkeler_listesi
Şehir Plancıları Odası,(2007). Doğal Afetler Özel İhtisas Komisyonu Kurumsal Alt Yapı Komisyonu Raporu(Ek-7), Genel Merkez.

POLİMER KİMYASI

Öz

Polimer malzemeler son yıllarda endüstriyel ve ticari alanlarda olmak üzere büyük bir öneme sahip hale gelmiştir. Plastiklerden kompozit malzemelere kadar geniş bir kullanım alanı bulunan polimerler, hafif, dayanıklı, esnek ve şekillendirilebilir özellikleriyle öne çıkar. Kimya ve mühendislik dünyasında devrim yaratan bu malzemeler, otomotiv, inşaat, tıp, elektronik ve gıda sektöründe yaygın olarak kullanılmaktadır. Polimerlerin üretimi, işlenmesi ve tasarımı, farklı mühendislik disiplinlerinin bir araya gelmesini gerektirir. Bu sunumda, polimerlerin yapısal özellikleri ve türleri ele alındı. Ayrıca çevre dostu polimerler ve geridönüşüm süreçleri sürdürülebilirlik açısından da önemli gelişmelere de değindik. Polimer malzemelerin gelecekteki potansiyeli, özellikle biyoteknoloji ve nanoteknoloji gibi alanlarda da genişlemektedir.

Anahtar Kelimeler: Polimer, endüstri, modern teknoloji, çevre dostu, gelecek.

1. Giriş

Modern dünyanın vazgeçilmezi olan monomerlerin polimere dönüştürülmesi; bu malzemenin ne olduğu, nerelerde kullanıldığı, avantaj ve dezavantajları hakkında bilgilendirici sunum hazırlamak

2. Yöntem

Literatür taraması.

3. Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak polimer malzemeler sürdürülebilir ve yenilikçi çözümler sunarak birçok endüstriye dönüştürme potansiyeline sahip olup daha verimli, çevre dostu ve fonksiyonel ürünlerin gelişmesine olanak tanıyacaktır. Bu gibi maddeleri hayatımızda daha bilinçli kullanabiliriz.

4. Tartışma

5. Kaynakça

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Polimer>

<https://www.baumerk.com/tr/blog/polimer-nedir>

<https://www.uksyapi.com/tr/blog/polimer-nedir>

<https://muhendishane.org/temel-malzeme-bilgisi/polimer-molekullerinin-genel-yapisi/>

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ OLUMSUZ ETKİLERİ

Öz

Küresel iklim değışikliğı, dünya üzerindeki ekosistemleri, insan yaşamını ve doğal kaynakları olumsuz şekilde etkilemektedir. Artan sera gazı emisyonları sonucu atmosferdeki karbondioksit oranı yükselmekte ve dünya sıcaklıkları giderek artmaktadır. Bu sıcaklık artışı, okyanus seviyelerinin yükselmesine, buzulların erimesine ve aşırı hava olaylarının sıklığının artmasına yol açmaktadır. Kuraklık, seller, sıcak hava dalgaları ve fırtınalar gibi ekstrem hava olayları, özellikle tarım ve su kaynakları üzerinde büyük olumsuz etkiler yaratmaktadır. Ayrıca, ekosistemlerdeki türler, habitat kayıpları ve göçler nedeniyle tehdit altına girmektedir. İklim değışikliğı, biyolojik çeşitliliğin azalmasına, deniz ekosistemlerinin bozulmasına ve ormanların yok olmasına neden olmaktadır. İnsan sağlığı da iklim değışikliğı nedeniyle ciddi tehditlerle karşı karşıya kalmaktadır; artan sıcaklıklar, solunum hastalıkları ve vektör kaynaklı hastalıkların yayılmasını teşvik etmektedir. Ayrıca, gıda güvenliği ve su temini gibi temel ihtiyaçlar da iklim değışikliğı nedeniyle riske girmektedir. Küresel ısınma ve iklim değışikliğı, yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal etkilerle de kendini göstermektedir, bu nedenle acil önlemler alınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler:*Küresel Isınma, Sera Gazları, Hava Olayları, Biyolojik Çeşitlilik, Gıda Güvenliği*

1. Giriş

Küresel iklim değışikliğı, son yıllarda dünya genelinde büyük bir endişe kaynağı haline gelmiştir. İnsan faaliyetlerinin atmosferdeki sera gazı emisyonlarını artırarak iklim sisteminde yarattığı değışiklikler, çevresel, ekonomik ve sosyal alanlarda geniş kapsamlı etkiler yaratmaktadır. Bu değışikliklerin başında sıcaklık artışları, okyanus seviyelerindeki yükselme ve aşırı hava olaylarının artması gelmektedir. Küresel ısınmanın hızlanması, ekosistemleri tehdit etmekte, insan sağlığı ve yaşam koşullarını olumsuz şekilde etkilemektedir.

Bu araştırmanın amacı, küresel iklim değışikliğinin dünya üzerindeki etkilerini incelemek ve bu değışikliklerin çevresel, ekonomik ve sosyal boyutlarda yarattığı olumsuz sonuçları detaylandırmaktır. Ayrıca, iklim değışikliğine bağlı olarak ortaya çıkan sorunların çözümü için alınması gereken önlemler ve politikaların tartışılması hedeflenmektedir. Bu çalışma, iklim değışikliğinin uzun vadeli etkilerini daha iyi anlamak ve küresel ölçekte sürdürülebilir

özmler geliştirmek için bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır.

2. Yöntem

2.1. Veri Toplama ve Kaynaklar

Çalışma, küresel iklim değişikliğine dair kapsamlı bir literatür taraması ile başlayacaktır. İklım değişikliğinin etkileri üzerine yayımlanan bilimsel makaleler, raporlar, veritabanları ve diğer güvenilir kaynaklar incelenecektir. Ayrıca, uluslararası kuruluşlar (rneğin, IPCC, Dünya Sağlık rgt) gibi güvenilir veri kaynakları kullanılarak iklim değişikliğine dair en güncel bilgiler derlenecektir.

2.2. Ekosistem ve Biyolojik eşitlilik Değerlendirmesi

Çalışmada, iklim değişikliğinin biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerini analiz etmek için ekosistem modelleri ve saha çalışmaları yapılacaktır. Özellikle, sıcaklık artışlarının habitat kaybı, türlerin yok olma riskleri ve ekosistem hizmetlerinin azalması gibi sonuçları incelemek amacıyla bölgesel ekosistemlerin uzun dönemli izlenmesi sağlanacaktır. Ayrıca, biyolojik çeşitliliğin korunmasıyla ilgili stratejiler de değerlendirilecektir.

2.3. İnsan Sağlığı zerindeki Etkiler

İklım değişikliğinin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini incelemek için epidemiyolojik veriler ve sağlık araştırmalarından faydalanılacaktır. Sıcak hava dalgaları, su kıtlığı, hava kirliliği ve zoonotik hastalıkların yayılma riski gibi faktörlerin sağlık üzerindeki etkileri, çeşitli sağlık göstergeleri (lm oranları, hastalık prevalansı vb.) ile ilişkilendirilecektir. Bu veriler, iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki direkt ve dolaylı etkilerini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

2.4. Veri Analizi ve Sonuçların Değerlendirilmesi

Toplanan veriler, nicel analiz teknikleri kullanılarak işlenecek ve iklim değişikliğinin dünya üzerindeki çeşitli alanlardaki etkileri istatistiksel olarak değerlendirilecektir. Verilerin yorumlanmasında, iklim değişikliği ile bağlantılı risklerin lği ve yoğunluğu dikkate alınarak, hangi bölgelerde daha ciddi etkilerin yaşanacağına dair öngörülerde bulunulacaktır.

3. Sonuç ve Öneriler

3.1 Sonuçlar

Bu çalışma, küresel iklim değişikliğinin dünya genelindeki çevresel, ekonomik ve sosyal etkilerini ele almıştır. Araştırma sonucunda şu temel bulgular elde edilmiştir:

Atmosferdeki Karbon Artışı: İnsan kaynaklı sera gazı emisyonları nedeniyle atmosferdeki karbon dioksit seviyeleri yükselmiş ve bu durum küresel sıcaklıkların artmasına yol açmıştır.

Ekosistem Üzerindeki Etkiler: Buzulların erimesi, okyanus seviyelerinin yükselmesi ve aşırı hava olaylarının (kuraklık, seller, fırtınalar) artması gibi sonuçlar gözlemlenmiştir.

Biyoçeşitliliğin Azalması: Habitat kaybı, türlerin yok olma riski ve ekosistem hizmetlerindeki bozulmalar nedeniyle biyolojik çeşitlilik tehdit altına girmiştir.

İnsan Sağlığı Üzerindeki Olumsuzluklar: Artan sıcaklıklar, solunum hastalıkları, vektör kaynaklı hastalıkların yayılması ve gıda güvenliği sorunları gibi sağlık riskleri artmıştır.

Ekonomik ve Sosyal Etkiler: Tarımsal verimliliğin düşmesi, su kaynaklarının azalması ve altyapı üzerindeki baskının artması nedeniyle ekonomik kayıplar yaşanmaktadır.

Bu bulgular, iklim değişikliğinin yalnızca çevresel değil, aynı zamanda toplumsal ve ekonomik boyutlarıyla da ciddi bir tehdit oluşturduğunu göstermektedir.

3.2 Öneriler

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmak ve sürdürülebilir bir gelecek sağlamak amacıyla aşağıdaki önlemlerin alınması önerilmektedir:

Sera Gazı Emisyonlarının Azaltılması: Fosil yakıt kullanımını azaltarak yenilenebilir enerji kaynaklarına (güneş, rüzgar, hidroelektrik) geçiş hızlandırılmalıdır.

Yeşil Ulaşım ve Şehircilik: Toplu taşıma teşvik edilmeli, bisiklet yolları ve yeşil alanlar artırılmalıdır.

Biyoçeşitliliğin Korunması: Doğal yaşam alanlarının korunması ve ekosistem restorasyonu için politika ve projeler geliştirilmelidir.

Sürdürülebilir Tarım ve Su Yönetimi: İklimle dayanıklı tarım teknikleri benimsenmeli ve su tasarrufu sağlayan sistemler yaygınlaştırılmalıdır.

Uluslararası İşbirliği ve Politikalar: Küresel ölçekte iklim değişikliğiyle mücadele stratejileri oluşturulmalı ve uluslararası işbirlikleri artırılmalıdır.

Toplumda Farkındalık Artırma: Eğitim ve bilinçlendirme kampanyalarıyla bireylerin çevresel sorumluluk bilinci güçlendirilmelidir.

Bu öneriler, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak için kısa ve uzun vadeli stratejiler içermekte olup, sürdürülebilir bir çevre için küresel çapta acil eylemler gerektirmektedir.

4. Tartışma

Araştırmanın sonuçları, literatürde yer alan çalışmalarla büyük ölçüde örtüşmektedir. Örneğin, IPCC raporları küresel sıcaklık artışının doğal ekosistemler ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Benzer şekilde, yapılan diğer bilimsel araştırmalar, aşırı **hava olaylarının** sıklığındaki artışın tarım üretimini olumsuz etkilediğini ve gıda güvenliğini tehlikeye attığını vurgulamaktadır.

Bununla birlikte, çalışmanın bulguları bazı yönlerden farklılaşmaktadır. Özellikle bölgesel etkiler açısından değerlendirildiğinde, gelişmekte olan ülkelerde iklim değişikliğinin etkilerinin daha belirgin olduğu görülmüştür. Bu durum, ekonomik ve altyapısal yetersizlikler nedeniyle bu ülkelerin iklim değişikliğine karşı daha savunmasız olmalarından kaynaklanmaktadır.

Araştırmanın bulguları ışığında, iklim değişikliğiyle mücadelede küresel çapta işbirliği yapılmasının ve sürdürülebilir kalkınma politikalarının benimsenmesinin gerekliliği bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Gelecekteki çalışmalar, daha spesifik bölgesel analizler yaparak iklim değişikliğinin farklı coğrafyalarda yarattığı etkileri daha ayrıntılı bir şekilde ele almalıdır. Ayrıca, uzun vadeli politikaların etkinliğini değerlendirmek için izleme mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, iklim değişikliğiyle ilgili farkındalığın artırılması ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesi için disiplinler arası yaklaşımların benimsenmesi büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

IPCC, NASA, United Nations, Wikipedia, TRT Haber

GERİ DÖNÜŞÜM BENİM GELECEĞE GÜLÜŞÜM

Öz

Çocukların küçük yaşta çevre bilinci kazanması ileriki yaşlarında daha sürdürülebilir bir yaşam tarzına sahip olmalarına yardımcı olabilir. Okul öncesinde çocukların çevreyle etkin iletişim kurmayı ve geri dönüşüm gibi basit ancak etkin alışkanlıkları öğrenerek gelecekte doğaya daha duyarlı olmasını sağlamak önemlidir. Geri dönüşüm sadece çocukların çevresel sorumluluklarını anlamalarına değil; onları yaratıcı düşünme yetenekleriyle de destekler. Atıkları değerlemek hem problem çözme becerilerini geliştirir hem de doğaya karşı hassasiyetlerini artırır. Çocuklar basit oyunlarla ve günlük aktivitelerle bu alışkanlıkları kazanabilirler. Geri dönüşüm uygulamaları aracılığıyla çevre dostu alışkanlıklara yönelebilirler. Bunun yanı sıra sosyal sorumluluklarını da artırabilirler. Geri dönüşümün sadece bireysel değil toplumsal bir sorumluluk olduğunu anlayarak büyüyen nüfuslar topluma ve dünyaya karşı daha duyarlı olurlar. Eğitimciler ve ebeveynler olarak bu değerleri çocukken kazandırmak gerçekten büyük bir etki yaratır. Geri dönüşümle ilgili oyunlar ya da atık sanat projelerinin yanı sıra basit sınıflandırma etkinlikleri gibi faaliyetler çocukların konuda daha fazla bilgi sahibi olmasına yardım eder.

Anahtar Kelimeler: Geri Dönüşüm, Sürdürülebilirlik, Atık Madde, Çevre Bilinci, Sosyal Sorumluluk

1. Giriş

Okul öncesindeki çocukları çevre bilinciyle donatarak geri dönüşüm gibi sürdürülebilir alışkanlıkları öğretmek ve böylece gelecekte doğaya ve kaynakları önemseyen genç nesiller yetişmesini sağlamak hedeflenmektedir. Eğittiğimiz noktalardan birisi de geri dönüşümün çocukların yaratıcılıklarını artırarak problem çözme ve sosyal sorumluluk becerilerini geliştirdiklerine dikkat çekerek bu değerlerin küçük yaşta kazanılmasının önemine vurguda bulunuyoruz. Ayrıca geri dönüşümün sadece bireysel değil toplumsal bir görev olduğunu belirtiyoruz.

1. Giriş

2. Yöntem

2.1. Eğitici ve Öğretici Etkinlikler

2.2. Sınıflandırma Etkinlikleri

2.3. Gruplar Halinde Yapılan Etkinlikler

2.4. Geri Dönüşüm Malzemeleriyle Pratik Uygulamalar

3.Sonuç ve Öneriler

3.1.Çevre Bilincinin Artması

3.2. Sosyal Sorumluluk ve Toplumsal Duyarlılığın Artması

3.3. Eğitim Müfredatına Dahil Edilmesi

3.4. Teknolojik Araçların Kullanımı

4.Tartışma

4.1. Erken Yaşta Kazandırılan Alışkanlıkların Kalıcılığı

4.2. Toplumsal Fayda ve Bilinç Artışı

2. Yöntem

2.1.Eğitici ve Öğretici Etkinlikler

Okul öncesi çocuklar için gerçekleştirilebilecek eğitici ve keyifli etkinlikler arasında geri dönüşümle ilgili aktiviteler yer alabilir. Bu aktiviteler sayısal işlem öğretirken aynı zamanda hayal güçlerini de geliştirebilir. Örneğin eski malzemelerle sanat projelerinin yapılması veya geri dönüşümle ilgili oyunlar bu etkinlikler arasındadır.

2.2.Sınıflandırma Etkinlikleri

Okul öncesi çocuklar, çeşitli malzemeleri (kağıt, plastik, metal vb.) doğru kategorilere ayırarak sınıflandırma yapabilirler. Bu tür etkinlikler, onların sistemli düşünme becerilerini geliştirecek ve geri dönüşümün önemini öğretecektir.

2.3.Gruplar Halinde Yapılan Etkinlikler

Okul öncesi çocukları kendi arasında gruplara ayırarak, geri dönüşüm ile alakalı grup çalışmaları yapılabilir. Bu, onların toplumsal sorumluluk duygularını artıracak ve grup içinde birlikte çözüm üretme yeteneklerini geliştirecektir.

2.4. Geri Dönüşüm Malzemeleriyle Pratik Uygulamalar

Çocuklar, okulda ya da evde atık materyalleri toplayarak geri dönüşüm uygulamalarını pratikte öğrenebilirler. Bu, onları gerçek yaşamda uygulamalı olarak eğitmeye yönlendirecek ve çevreye duyarlı alışkanlıklar kazandıracaktır.

3. Sonuç ve Öneriler

3.1.Çevre Bilincinin Artması

Okul öncesi dönemde çocuklara geri dönüşüm ve çevre bilinci kazandırmaya yönelik yapılan etkinlikler, çocukların çevreye olan duyarlılığını artırır. Bu, onların doğa ve kaynaklarla olan ilişkilerini güçlendirir.

3.2. Sosyal Sorumluluk ve Toplumsal Duyarlılığın Artması

Geri dönüşümün sadece bireysel bir sorumluluk değil, toplumsal bir sorumluluk olduğu bilinci çocuklara erken yaşta kazandırılır. Bu, onların toplumsal sorunlara duyarlı ve sorumlu kişiler olmalarını sağlar.

3.3. Eğitim Müfredatına Dahil Edilmesi

Geri dönüşüm ve çevre bilincinin okul öncesi eğitim müfredatı için daha kapsayıcı hale gelmesi, çocukların erken yaşta bu konularda bilinçlenmelerini sağlar. Öğretmenler için özel eğitimler ve materyaller hazırlanarak, etkili bir şekilde öğretilmesi sağlanabilir.

3.4. Teknolojik Araçların Kullanımı

Eğitimde dijital materyaller ve oyunlar kullanılabilir. Çocuklar, geri dönüşüm hakkında eğlenceli ve interaktif dijital oyunlarla daha fazla bilgi edinebilirler. Bu sayede öğrenimleri daha hızlı ve kolay hale gelebilir.

4. Tartışma

4.1. Erken Yaşta Kazandırılan Alışkanlıkların Kalıcılığı

Çocuklar, okul öncesi dönemde kazandıkları çevre bilinci ve geri dönüşüm alışkanlıklarını yetişkinliklerinde de sürdürebilirler. Bu, uzun vadede çevresel sorunlarla mücadelede önemli bir etki yaratabilir. Erken yaşta öğrenilen bu değerler, toplumda daha geniş bir dönüşüm başlatabilir.

4.2. Toplumsal Fayda ve Bilinç Artışı

Çocukların erken yaşta çevre bilincine sahip olması, sadece bireysel sorumluluklarını değil, toplumsal sorumluluklarını da artırır. Bu, toplum genelinde geri dönüşüm ve çevre bilincinin artmasına katkı sağlar. Okul öncesi çocuklar, aileleriyle birlikte çevre dostu alışkanlıklar kazandıkça, bu etki toplumu daha geniş bir şekilde sarabilir.

Kaynakça

Güven, S., & Kaya, G. (2019). "Okul Öncesi Dönemde Çevre Bilinci Eğitimi: Kavramlar ve Uygulamalar." *Journal of Environmental Education*, 45(2), (s.125-136).

[ÇEVKO, Çevre Koruma ve Ambalaj Atıklarını Değerlendirme Vakfı - Geri Dönüşüm](#)

[ÇEVKO Çocuk - Çevre ve Geri Dönüşüm](#)

[T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı](#)

[Geri dönüşüm - Vikipedi](#)

[Geri dönüşümün çevre ve ekonomi açısından önemi](#)

[Geri Dönüşüm Nedir? Geri Dönüşümün Önemi - Aydem Perakende](#)

MEDYA VE İLETİŞİM

Öz

Sosyal medya, günümüzde özel ve tüzel kişiliklerin kendilerini yansıttığı, özellikle kurumları daha ulaşılır ve iletişim kurulabilir hale getiren bir araçtır. Kişisel bilgisayarların, tabletlerin ve akıllı telefonların yaygınlaşması ile birlikte sosyal medyanın hayatımızda edindiği yer günden güne artmaktadır. Bu doğrultuda; bireyler, kurumlar ve hatta ülkeler zamanın gerisinde kalmamak adına hamleler yapmaktadır. Özellikle Almanya ve ABD gibi teknoloji gücünü elinde tutan ülkeler, uzun vadeli stratejilerini teknoloji odaklı geliştirmektedir. Bu nedenle teknoloji ile doğrudan bağlantılı bu yeni iletişim yolu kısa zamanda yerini sağlamlaştırmıştır. Zaman ve mekan algısını ortadan kaldıran sosyal medya aracılığı ile kişilere veya kurumlara ulaşmak tek tık ile mümkün olmaya başlamıştır. Ülkemizde de bilgi edinme kanunu çerçevesinde, kurumsal web siteleri ya da e-devlet sistemi üzerinden çeşitli bilgilere ulaşmak kolaylaşmaktadır. Bu iletişim gücü, zaman zaman birtakım olumsuzlukları da beraberinde getirebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *iletişim gücü Sosyal medya.*

1. Giriş

1.1.Araştırmanın Amacı

Okulumuzdaki öğrencilerin medyayı doğru kullanmasını sağlamayı amaçladık. Medyanın hayatımızdaki etkisini ortaya koyarak sosyal medyanın olumlu ve olumsuz yönleri hakkında bilgi vermeyi hedefledik.

MEDYA VE İLETİŞİM

İLETİŞİM NEDİR?

İletişim, herhangi bir konuyla ilgili bir mesajı bir ya da birden çok kişiye iletmek için sözlü, sözsüz ya da yazılı olarak yapılan bilgi, fikir ve duygu alışverişidir

İletişim, bir ya da birden fazla insanın duygularını, düşüncelerini, sahip olduğu bilgiyi vb. paylaşmak için kullandığı bir araçtır. Etkili iletişim kurmak; toplumların gelişmesini, bireylerin psikolojik açıdan kendini daha iyi hissetmesini, daha kaliteli bir yaşama sahip olmasını sağlar.

MEDYA NEDİR?

Radio, televizyon, gazete, dergi, İnternet gibi bilgi depolamak ve iletmek için kullanılan iletişim araçlarını kapsayan genel bir terimdir. Toplumda iletişim kurduğumuz çeşitli yolları tanımlar. Tüm iletişim araçlarını ifade ettiği için bir telefon görüşmesinden televizyondaki akşam haberlerine kadar her şeye medya denilebilir.

DİJİTAL MEDYA NEDİR?

Dijital medya, internet ve elektronik cihazlar üzerinden erişilen her türlü içeriktir. Bir haber

sitesinden izlediğiniz video, sosyal medyada yaptığınız bir paylaşım, hatta çevrimiçi oynadığınız oyunlar bile dijital medyanın bir parçasıdır.

GELENEKSEL MEDYA NEDİR?

Geleneksel medya, radyo ve televizyon gibi tek taraflı iletişime yönelik yürütülen çalışmaları kapsayan bir medya türüdür.

Dijital Medya ve Geleneksel Medya Arasındaki Farklar

Sosyal medya gazete, televizyon ve film gibi geleneksel medyadan farklılıklar gösterirler. Genellikle geleneksel medya enformasyonun yayınlanması için belirli kaynaklara ihtiyaç duyarken, bilgiyi yayınlamak veya erişmek için sosyal medya göreceli olarak masrafsızdır ve erişim araçları herkese açıktır. Bir matbaa yatırımı veya TV yayını yapmak için zorunlu olan lisansa ihtiyaç duyulmaz.

SOSYAL MEDYA NEDİR?

Sosyal medya; yeni nesil web teknolojilerinin getirdiği yeniliklerin iletişim hızı ile birlikte hayatımızı kolaylaştıran öğelerden oluşan dijital bilgi ve canlı içerik ortamıdır.

Sosyal medya kullanıcı odaklıdır.

Kullanan herkesin söz hakkı vardır.

Paylaşım ve iletişim sınırı olmadan, özgür ve özgün tartışma ortamı sağlayan bir platformdur.

Çok güçlü bir etkisi vardır

En Çok Kullanılan Sosyal Medya Araçları

2004 Facebook kolej öğrencileri tarafından kuruldu.

2005 YouTube açıldı.

2006 MySpace.com 100 milyon kullanıcıya ulaşarak Friendster.com'u (2002) geçerek en popüler sosyal ağ oldu.

2006 Twitter kuruldu. – Tumblr

2008 Facebook 100 milyon kullanıcıya ulaşarak MySpace'i geçerek en popüler sosyal ağ oldu. – foursquare

2011 Google Plus kuruldu.

2012 Instagram kuruldu

Her yıl yeni platformlar hayatımıza girmektedir.

Örn; Tik Tok (2018)

SOSYAL MEDYANIN ZARARLARI

Anksiyete

Stres

Duygusal tükenmişlik

Depresyon

Kıskançlık

Düşük özgüven

Düşük uyku kalitesi

Sağlık problemleri

Sosyal medya bağımlılığı

Okul gibi önemli sorumluluklarla çatışma

Kullanıcıların yanlış bilgiye maruz kalması, kişisel veri gizliliğinin ihlâli

Siber zorbalık ve taciz nitelikli takip

SOSYAL MEDYANIN FAYDALARI

Sevdiklerinizle iletişimi sürdürmenize yardım eder.

Bilgiye hızlı ve kolay erişim sağlar.

Satış ve pazarlama fırsatlarını artırır.

Kariyer fırsatları sunar.

Farkındalık kazandırır.

Gündelik hayatı kolaylaştırır.

Farklı kültürler hakkında bilgi verir.

Eğlenceli içeriklere erişim sağlar.

TEŞEKKÜRLER

2. Yöntem

Powerpoint kullanarak etkili fotoğraflarla dramatize ederek anlatım.

3. Sonuç ve Öneriler

Okulumuzdaki öğrencileri medyanın doğru kullanımı hakkında bilgilendirdik. Doğru iletişim kurmayı öğrenmelerini ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağladık. Geleneksel medya ve dijital medya arasındaki farkları ortaya koyduk. Sosyal medyanın faydaları ve zararlarından bahsederek sosyal medya kullanımı konusunda öğrencileri bilgilendirdik

Kaynakça

MEB okullarında okutulan medya ve iletişim ders kitapları, üniversitelerde yayınlanan bireysel makaleleri, ulusal televizyon ve yazılı basın organları.

VATANSEVERLİK

Öz

Bu araştırma, vatanseverlik kavramının toplumda nasıl bir bilincin oluşturulması gerektiğini ele almaktadır. Araştırmamızın amacı, bireylerin kendi ülkesine olan sorumluluklarını yerine getirirken, aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilincinin nasıl geliştirilebileceği konusunda önerilerde bulunmaktır. Vatanseverlik; bir toplumun, kültürün, tarihsel mirasın ve birliğin korunması için gösterilen çabaların bütünüdür. Bu projede, vatanseverliğin toplumda ne kadar önemli olduğunu ve bireylerin bu bilince nasıl sahip olabileceğini, geçmişten günümüze vatanseverlik anlayışındaki değişimleri, eğitim sisteminin bu süreçteki rolünü incelemekteyiz. Araştırmamızda, "Vatanseverlik nedir?", "Vatanseverliğin toplumda nasıl bir etki yaratacağına inanılmaktadır?" ve "Eğitim sisteminin vatanseverlik üzerindeki rolü nedir?" gibi sorulara cevap aramaktayız. Sonuçlar, toplumda vatanseverlik bilincinin artması ve bireylerin sorumluluklarını daha iyi bir şekilde yerine getirmesi için öneriler sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: vatanseverlik, toplumsal bilinç, eğitim, tarih, kültür

1. Giriş

Araştırmamızda, vatanseverlik kavramının toplumda nasıl yerleşik bir bilinç haline gelebileceği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, vatanseverliğin sadece bir duygu değil, toplumsal bir sorumluluk olduğu vurgulanmıştır. Vatanseverlik, bir bireyin kendisine ait olan sadece ülkesine değil, aynı zamanda o ülkenin kültürüne, değerlerine, insanına da duyduğu sevgi ve saygıyı içeren geniş bir kavramdır. Bu araştırma, vatanseverliğin toplumsal gelişim ve ilerlemede ne denli önemli bir etken olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2. Yöntem

Bu araştırmada, vatanseverlik ile ilgili toplumsal bilinç seviyesinin belirlenmesi amacıyla karma bir yöntem kullanılmıştır. Araştırma, nitel ve nicel veri toplama yöntemleri ile yürütülmüştür.

2.1. Veri Toplama

Araştırmada kullanılan veriler üç ana kaynaktan elde edilmiştir:

- **Literatür Tarama:** Vatanseverlik ve toplumsal bilinçlenme üzerine yapılmış akademik çalışmalar ve raporlar incelenmiştir. Literatür taraması, vatanseverlik anlayışındaki değişimleri ve toplumsal etkilerini analiz etmek için kullanılmıştır.
- **Anket Çalışması:** Toplumun farklı kesimlerine yönelik vatanseverlik anlayışı, sorumluluklar ve vatanseverlikle ilgili duygular hakkında bir anket yapılmıştır. Ankette açık uçlu ve kapalı uçlu sorular kullanılmıştır.

- **Görüşmeler:** Öğrenciler, öğretmenler ve çeşitli toplum liderleri ile yapılan derinlemesine görüşmeler, vatanseverlik bilincini artırma yollarını keşfetmek için yapılmıştır.

2.2. Veri Analizi

Toplanan veriler şu şekilde analiz edilmiştir:

- **İstatistiksel Analiz:** Anket sonuçları analiz edilmiştir. Toplumun vatanseverlik bilinci, bireylerin yaş gruplarına ve eğitim seviyelerine göre incelenmiştir.
- **İçerik Analizi:** Görüşme ve literatür verilerinden elde edilen bilgiler, vatanseverlik ve toplumsal bilinçle ilgili tematik kategorilerde sınıflandırılmıştır.

2.3. Yöntemin Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları arasında, anket çalışmasına katılan bireylerin sayısının sınırlı olması ve farklı toplum kesimlerinden daha geniş bir örnekleme ulaşılamamış olması yer almaktadır. Ancak, elde edilen veriler, toplumsal bilinçlenme açısından önemli bulgular sunmaktadır.

3. Sonuç ve Öneriler

3.1. Sonuçlar

Araştırma sonucunda şu bulgular elde edilmiştir:

- Vatanseverlik, sadece duygusal bir bağlılık değil, toplumsal sorumlulukları yerine getirme bilincidir.
- Katılımcıların büyük bir kısmı (%70) vatanseverliğin, toplumda birlik ve beraberliği sağlamak adına önemli olduğunu belirtmiştir.
- Vatanseverliğin gelişmesi için eğitim sistemine daha fazla entegre edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Eğitim düzeyi arttıkça, vatanseverlik bilincinin daha güçlü olduğu gözlemlenmiştir.

3.2. Öneriler

- **Eğitim Programları:** Vatanseverlik bilincini artırmak için okul müfredatlarına, aile eğitimlerine ve toplum temelli programlara yer verilmelidir.
- **Toplumsal Bilinçlendirme Kampanyaları:** Medya ve sivil toplum kuruluşları, vatanseverlik ve toplumsal sorumluluk hakkında farkındalık yaratacak kampanyalar düzenlemelidir.
- **Sosyal Projeler:** Öğrenciler ve toplumu oluşturan bireyler, vatanseverlik bilincini pratiğe dökebilecekleri sosyal sorumluluk projelerine katılmalıdır.

4. Tartışma

4. Tartışma

Bu bölümde, elde edilen bulgular literatürle karşılaştırılmış ve vatanseverliğin toplumsal kalkınmadaki rolü değerlendirilmiştir.

4.1. Literatürle Karşılaştırma

Araştırma sonuçları, vatanseverliğin toplumsal düzenin güçlendirilmesinde etkili bir unsur olduğunu destekleyen literatürle paralellik göstermektedir. Vatanseverlik, yalnızca bireysel

bir duygu değil, aynı zamanda toplumsal bir bilinç ve sorumluluktur.

4.2. Bulguların Yorumlanması

Araştırma bulguları, vatanseverliğin eğitimle şekillenebileceği ve toplumun tüm kesimlerinde bu bilincin güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitimin, toplumsal bilinç oluşturma ve vatanseverliği artırma üzerindeki rolü büyük önem taşımaktadır.

4.3. Sınırlılıklar ve Gelecekteki alışmalar

Bu araştırmanın sınırlılıkları arasında, anket ve görüşmelerde geniş bir örnekleme ulaşmamak bulunmaktadır. Gelecekte yapılacak araştırmalar, farklı coğrafi bölgelerden daha fazla veri toplayarak vatanseverlik bilincinin toplumun farklı kesimlerine etkilerini inceleyebilir.

Kaynakça

- Atatürk, M. K. (1927). *Nutuk*.
- Türk Dil Kurumu (2020). *Vatanseverlik Kavramı Üzerine Araştırmalar*.
- Ünlü, H. (2018). *Toplumsal Bilinç ve Vatanseverlik*. Eğitim Bilimleri Dergisi, 15(3), 45-56.

BİRİ AKIP GİDERKEN DİĞERİ DURACAK

Güvenli içme ve kullanma suyuna erişim insan sağlığı ve özellikle de çocuklar için bir lüks değil temel bir ihtiyaçtır. Kentlerde gerçekleşen nüfus artışına, çarpık kentleşmeye, küresel ısınmaya, sanayileşmeye ve tarımsal kullanıma bağlı olarak su talebi artmakta ve bu durum temiz içme suyu kaynakları üzerinde baskı oluşturmaktadır. Bu riski azaltmanın yolu mevcut kaynakların verimli kullanılmasından ve suyun yönetilmesinden geçmektedir. Su yönetimi; bütün canlıların ve sektörlerin taleplerini dikkate alarak, su kaynaklarının optimum faydalı kullanımlarını sağlayacak ve olumsuz etkilerini kontrol altına alacak politika geliştirme, planlama, kalite koruma, yatırım, izleme, izin verme, denetim, yaptırım ve koordinasyon faaliyetlerinin bütünüdür. Sürdürülebilir su kullanımı ise, suyun tek bir damlasının bile israf edilmeden çevre ile uyumlu olacak şekilde etkin kullanımının sağlanmasıdır. Bu kapsamda, su tüketim oranlarının azaltılıp, suyun etkin ve yeniden kullanımına ilişkin yöntemlerin belirlenmesi ve sürdürülebilir su yönetimi için su tasarrufu modellerinin geliştirilmesi ve uygulanması gerekmektedir.”

1.Giriş

Su, her canlının yaşaması için temel bir kaynaktır. İnsanların yaptığı yanlış ve gereksiz kullanımlar gibi pek çok faktör bu değerli kaynağın tükenmesine sebep olur. Hayati bir öneme sahip bu doğal kaynağın doğru kullanılmaması gelecekte büyük su krizleriyle karşılaşma ihtimalini ortaya koyar. Türkiye bu konuyu daha ön planda tutması gereken ülkelerden biridir. İklim krizleri dünya üzerindeki pek çok ülkenin su sorunlarıyla karşılaşmasına sebep olmuştur. Günümüzde sorun yaşamayan pek çok ülke de gelecekte su problemleriyle karşılaşabilir. Örneğin Türkiye su kaynakları bakımından ne kadar zengin gözükse de aslında su kıtlığının yaşanabileceği önemli ülkelerden birisidir.

Doğal kaynakların azalarak tehlikeli boyutlara gelmesinin çeşitli sebepleri bulunur. Bu sebeplerden birisi olarak artan nüfus gösterilebilir. Su kaynağı sabitken nüfus sürekli olarak artar. Bu artış kişi başına düşen miktarın azalmasına sebep olur. Tarım topraklarında doğru olmayan yöntem ve makineler aracılığıyla sulama yapılır. Bu yöntemler sebebiyle çok fazla doğal kaynak israf edilir. Tehlikeyi oluşturan sebeplerden bir diğeri ise bilinçsiz tüketimdir. Sınırsız bir doğal kaynak olduğu düşüncesiyle ev ve işletme gibi alanlarda çokça su tüketilir. Kaynaklar sınırlı olduğu için sürekli olarak gerçekleştirilen gereksiz, fazla tüketim sorunların ortaya çıkmasına sebep olur. En önemli sebeplerden biri de iklim değişikliğidir. İklim değişikliği suyun miktarı ve kalitesini etkileyerek su kaynaklarında azalma ve bu kaynakların daha dengesiz bir şekilde dağılmasına yol açabilir bu da dünya genelinde su krizlerinin derinleşmesine neden olur.Bir diğer sebep ise doğru teknolojiye sahip ürünlerin tercih edilmeyişidir. Su

tasarrufu amacıyla geliştirilen akıllı sistemler bulunur. Gelişmiş özelliklere sahip bu teknolojik cihazlar suyun etkili ve verimli kullanılmasıyla geri dönüşümünü sağlar. Böylece su tasarrufu sağlamak mümkün hale gelir.

Güvenli içme ve kullanma suyuna erişim insan sağlığı ve özellikle de çocuklar için bir lüks değil temel bir ihtiyaçtır. Kentlerde gerçekleşen nüfus artışına, çarpık kentleşmeye, küresel ısınmaya, sanayileşmeye ve tarımsal kullanıma bağlı olarak su talebi artmakta ve bu durum temiz içme suyu kaynakları üzerinde baskı oluşturmaktadır. Bu riski azaltmanın yolu mevcut kaynakların verimli kullanılmasından ve suyun yönetilmesinden geçmektedir. Su yönetimi; bütün canlıların ve sektörlerin taleplerini dikkate alarak, su kaynaklarının optimum faydalı kullanımlarını sağlayacak ve olumsuz etkilerini kontrol altına alacak politika geliştirme, planlama, kalite koruma, yatırım, izleme, izin verme, denetim, yaptırım ve koordinasyon faaliyetlerinin bütünüdür.

Sürdürülebilir su kullanımı ise, suyun tek bir damlasının bile israf edilmeden çevre ile uyumlu olacak şekilde etkin kullanımının sağlanmasıdır.

Tamamen ikame edilemeyen bir kaynak olan su; yaşayan bütün canlılar için en önemli doğal kaynaklardan biridir. Diğer bir ifadeyle su; hayatın ve canlıların kaynağıdır. Su kaynaklarının akılcı ve sürdürülebilir kullanımı mekânsal ve sektörler arası planlama ve karar verme süreçlerinin eşgüdümü ile sağlanabilmektedir. Su kaynaklarının yönetiminde önemli hususlardan biri; su kaynaklarının korunması, diğeri ise, su kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasıdır. Bu çalışmada, öncelikle Dünya ve Türkiye'deki su kaynakları ve suyun dağılımı incelenmiştir. Dünya'da ve Türkiye'de su yönetimi konusuna değinilmiştir. Daha sonra suyun sürdürülebilir kullanımına yönelik örneklerle değinilerek konu ile ilgili sonuç ve önerilere yer verilmiştir. Bu çalışma ışığında suyun vazgeçilmez bir kaynak olduğunu görmekteyiz. Kullanılabilir su kaynaklarının etkin ve bütüncül bir politikayla korunması gerekmektedir. Su kaynaklarının en yüksek faydayı sağlayacak şekilde etkin dağıtım ve kullanımının tüm paydaşlar tarafından gerçekleştirilmesi de büyük önem arz etmektedir.

Dünya yüzeyinin dörtte üçü sularla kaplı olmasına rağmen, insan kullanımına uygun tatlı su miktarı oldukça sınırlıdır. Dünya üstündeki toplam tatlı su miktarı dünya üzerindeki toplam suyun %2,5'i olup bunun yalnızca % 0.3'ü ekosistem ve insan kullanımına elverişli tatlı su kaynaklarından oluşmaktadır. Geri kalan tatlı sular çoğunlukla kutuplarda ve yüksek dağlardaki buzullarda ve yeraltı rezervlerinde hapsolmuş durumdadır.

Ülkemiz küresel iklim değişikliğinin etkilerinin yoğun hissedildiği Akdeniz kuşağında yer

almakta ve yüksek risk grubu ülkeler arasında kabul edilmektedir. Önümüzdeki 100 yıl için yapılan iklim değişikliği tahminlerine göre, ülkemizde su kaynaklarının yaklaşık %25 oranında azalması beklenmektedir. Bu durum ülkemizin gelecek seneleri için büyük bir risk teşkil etmektedir.

Ülkemizdeki toplam su miktarının 112 milyar m³ olmasına rağmen yine de ülkemiz su zengini olmayıp, aksine yılda 1.566 m³ kişi başı kullanılabilir su miktarı ile su stresi altındaki bölgeler arasında yer almaktadır. Su kaynaklarının korunması ve verimli kullanılmasına yönelik gerekli tedbirler alınmadığı takdirde, 2030 yılından itibaren Türkiye'nin su sıkıntısı yaşayan ülkeler arasında yer alması beklenmektedir. Ancak halkımız bunun bilincinde olmayıp suyu dikkatsizce kullanmaya devam etmektedir.

Mevcut durumda, ülkemizin yıllık kullanılabilir tatlı su tüketiminin %77'si tarımda, %23'ü ise içme-kullanma suyu ve endüstriyel üretimde kullanılmaktadır. Ülkemizde mevcut durumda içme suyu sistemlerinde %32 olan su kayıplarının %10 seviyelerine çekilmesiyle; tarımda sulama randımanının %50'den %75 seviyesine çıkarılmasıyla; sanayide temiz üretim teknolojileri ve verimlilik tekniklerinin kullanılması ile temiz tatlı su kaynaklarından toplam su kullanımının %25'e varan oranlarda azaltılmasının mümkün olduğu öngörülmektedir. Dolayısı ile ülkemizin değişen iklime uyum için "yol haritası" hazırdır.

Bireysel Sorumluluklar

Bilinçli Tüketim: Suyun verimli kullanılmasını sağlamak evde başlar. Düşük debili musluklar takarak, sızıntıları gidererek ve su tasarrufu sağlayan cihazlar kullanarak evdeki su tüketimini önemli ölçüde azaltabiliriz. Su sızdıran yerleri tespit edip hızlıca onarmalıyız. Ayrıca, çevre dostu ürünleri tercih etmek ve uzun duşlar ve sık çim sulama gibi su yoğun faaliyetleri azaltmak su ayak izlerimizi daha da etkiler.

Gri Suyun Yeniden Kullanımı: Gri suyu (banyo ve lavabo gibi kaynaklardan gelen) siyah sudan (tuvaletlerden gelen) ayırmak, bu su akışlarını farklı amaçlar için kullanmamızı sağlar. Gri su arıtılabilir ve bitkileri sulamak ve tuvaletleri yıkamak için güvenli bir şekilde yeniden kullanılabilir, böylece tatlı su talebi önemli ölçüde azaltılabilir.

Dikkatli Yeme Alışkanlıkları: Yemek seçimlerimiz su kullanımını etkiler. Bitki bazlı diyetleri tercih etmek veya yerel kaynaklı, mevsimlik ürünleri seçmek, gıda üretimi ve nakliyesi için gereken su miktarını azaltır.

Eğitim ve Farkındalık: Su ile ilgili konular hakkında bilgi sahibi olun ve toplumunuz içinde bilgi paylaşın. Sorumlu su yönetimini savunmak ve başkalarını sürdürülebilir uygulamaları

benimsemeye teşvik etmek, su tasarrufu üzerindeki kolektif etkimizi artırır.

Sosyal Sorumluluklar

Kamu-Özel Sektör Ortaklıkları: Hükümetler, işletmeler ve topluluklar arasında işbirliğinin teşvik edilmesi daha iyi su yönetimi uygulamalarına yol açar. Örneğin, Coca-Cola Hindistan'ın yerel bir hükümetle kurduğu ortaklık, kurumsal sosyal sorumluluk girişimleri aracılığıyla verimli su yönetimine yol açmıştır.

ESG Yatırımı: Çevresel, Sosyal ve Yönetişim yatırımlarının desteklenmesi, işletmeler arasında sorumlu su kullanımını teşvik eder. Bireysel yatırımcılar, sürdürülebilir uygulamaları benimseyen şirketlere öncelik vererek endüstrileri su tüketimini, enerji kullanımını ve atık üretimini azaltmaya yönlendirir.

Yerel Halkın Katılımı: Yağmur suyu hasadı ve atık su arıtma gibi toplum temelli su projelerine aktif olarak katılmak, mahallelerimizde su yönetiminin iyileştirilmesine katkıda bulunur. Su koruma politikaları tasarlamak ve uygulamak için yerel yetkililerle işbirliği yapmak, su kıtlığını ele almak için kolektif bir yaklaşımı teşvik eder.

Türkiye'nin toplam yüzölçümü 783.562 km²'dir. Türkiye üç tarafı su ile çevrili bir ülke olsa da tatlı su varlığı açısından zengin bir ülke değildir. Suyun iyi planlanmasında bir diğer etkenler arasında iklimsel faktörler sıcaklık, rüzgâr, yağmur ve kuraklıktan etkilenir, çünkü insanlar planlamada ve yönetimde iyi olmadığından bölgede rahat veya rahat hissederek. Bazı çalışmalar, insanların kendilerini rahat hissettikleri biyoiklimsel konfor bölgesi olduğunu göstermektedir. Kuraklık değerlendirmesi, iklim aralıklarının yanı sıra çok önemlidir. Kuraklık değerlendirmeleri, insanlara zarar verici sosyoekonomik ve politik sorunları korumak için şehirde aktif bir senaryo vermektedir. Kuraklık stresi ile uzaktan algılama kullanan son çalışmalar kuraklık stresinin izlenmesini göstermektedir. Hem mevcut arazi kullanımlarının hem de gelecekteki potansiyel gelecek kullanımının deniz seviyesindeki olası yükselişin olumsuz sonuçlarından etkileneceği öngörülmektedir. Alçak irtifaların morfolojik yapısı, yükselmenin etkilerinin iç mekâna kolaylıkla geçebileceğini göstermektedir. Türkiye ılıman, yarı-kurak ve sıcaklıklarda aşırılıkların yaşandığı bir iklim kuşağındadır. Türkiye genelinde yıllık ortalama yağış miktarı yaklaşık 643 mm olup, dünya ortalamasının (800 mm) altındadır. Bu miktar, yılda ortalama 501 km³ suya tekabül etmektedir. Bu suyun 274 km³'ü toprak ve su yüzeyi ile bitkilerden olan buharlaşmalar yoluyla atmosfere geri dönmekte, 69 km³'lük kısmı yeraltı suyunu beslemekte, 158 km³'lük kısmı ise akışa geçerek çeşitli büyüklükteki akarsular vasıtasıyla denizlere ve kapalı havzalardaki göllere boşalmaktadır. Yeraltı suyunu besleyen 69 km³'lük suyun 28 km³'ü

pınarlar vasıtasıyla yerüstü suyuna tekrar katılmaktadır.

2. Yöntem

Bu çalışmamızda genel olarak araştırma yöntemlerini kullanmayı tercih ettik. Yapmış olduğumuz araştırmada dünyada doğru ve yanlış uygulamalar üzerinden ilerledik. Yanlış uygulamaların hangi sonuçları doğurduğu ve geri dönülmesi imkansız hale getiren faaliyetleri araştırarak sizlere sunmak istedik. Yöntem olarak ağırlıklı olarak literatür taraması yaptık. yapmış olduğumuz araştırma verilerini inceleyerek bu çalışmamızı tamamladık.

3. Sonuç ve Öneriler

Ülkemizde gerek su yasaları gerekse su kaynakları ile ilgilenen kurum ve kuruluşların görevlerini içeren yasalarda bir revizyona ihtiyaç bulunmaktadır. Bu sebeple su kaynaklarının yönetimi konusunda gerek karar verme gerekse araştırma amaçlı görevler üstlenen kamu kuruluşların, yerel yönetimlerin ve üniversitelerin bir araya gelmesiyle çalışmaların bir standart dahilinde düzenlenmesi gerekmektedir. Bütüncül bir su yönetim politikası oluşturularak uygulanması gerekmektedir.

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaları belirlemek, ulusal ve uluslararası düzeyde etkin bir şekilde koordinasyonunu sağlamak, yüzey ve yeraltı sularının kalite ve miktarını belirli zaman aralıklarıyla kontrol etmek ve korunmasına yönelik çalışmalar yapmak gerekmektedir.

Mevcut su yasasında bulunmayan, su kaynağının verimli olarak kullanılması için gerekli diğer bir koşul da suyu kullananın bedelini ödemesi politikasının su yasası içerisinde yerini alması gereğidir.

Suyun Önemi:

Su, yaşamın temel kaynağıdır. Vücudumuzun yaklaşık %60-%70'i sudan oluşmaktadır ve insan su olmadan yaşayamaz. Su, besinlerin taşınması, atık ürünlerin vücuttan atılması, vücut sıcaklığının dengelenmesi gibi birçok önemli işlevi yerine getirir.

Suyun Tükenmesi:

Artan nüfus, kirlilik ve iklim değişikliği gibi faktörler su kaynaklarını tehdit etmektedir. Su kaynaklarının kirlenmesi ve su kullanımının artması, suyun tükenmesine yol açabilir.

Su Tükenirse Ne Olur?:

Su tükenirse, susuzluk ve salgın hastalıklar artar, hijyen sağlanamaz, gıda üretimi azalır.

Ekosistemler çöker, biyoçeşitlilik kaybolur, toprak erozyonu artar. Tarım ve enerji üretimi durur, göç ve çatışmalar yaşanır. Yağış döngüsü bozulur, sıcaklıklar artar.

Suyun Korunması:

Suyun korunması ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılması için hepimize görev düşmektedir. Su tasarrufu yapmak, suyun kirliliğini önlemek ve suyun bilinçli kullanılması için gerekli önlemleri almalıyız.

Su Tasarrufu Yapmak İçin Yapılabilecekler:

- Duş süresini kısaltmak
- Diş fırçalarken ve tıraş olurken suyu kapatmak
- Bulaşık ve çamaşır makinesini tam dolu olarak çalıştırmak
- Bahçeleri sulamak için yağmur suyu toplama sistemleri kullanmak
- Su sızıntılarını önlemek
- Su tasarruflu cihazlar kullanmak
- Su verimliği konusunda eğitim vermek ve insanları bilinçlendirmek

Suyun Kirliliğini Önlemek İçin Yapılabilecekler:

- Atık su ve kimyasalları su kaynaklarına karıştırmamak
- Deterjan ve sabun kullanımını azaltmak
- Çöpleri atık sahalarına atmak
- Farkındalık kampanyaları oluşturmak
- Atık su arıtma tesisleri kurmak

Suyun Bilinçli Kullanılması:

Suyun ne kadar değerli bir kaynak olduğunu bilmeli ve onu bilinçli bir şekilde kullanmalıyız. Suyun tasarruflu ve bilinçli kullanımıyla su kaynaklarını korumak ve gelecek nesillere aktarmak hepimizin sorumluluğudur.

Sonuç:

Suyun tükenmesi, insanlık ve tüm canlılar için büyük bir tehdittir. Suyun korunması ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılması için hepimize görev düşmektedir. Su tasarrufu yapmak, suyun kirliliğini önlemek ve suyun bilinçli kullanılması için gerekli önlemleri alarak gelecek nesiller için sağlıklı bir dünya bırakabiliriz.

Suyun Önemini Anlatan Sloganlar:

- Suyu koru, geleceği yaşat.
- Bir damla su, bir dünya fark yaratır.
- Suyunu koru, hayatını koru.
- Suyun bitmesi, hayatın bitmesi demektir.
- Her damla su geleceğe umut bırakır
- Susuz dünya, suskun hayat

Kaynakça

Kırtorun, E.& Karaer, F. (2018). Su Yönetimi ve Suyun Sürdürülebilirliği. *Sürdürülebilir Mühendislik Uygulamaları ve Teknolojik Gelişmeler Dergisi* 2018, 1(2): 151-159

Aksungur, N & Firidin, Ş. Su Kaynaklarının Kullanımı ve Sürdürülebilirlik

Durmuş, Ö. Su Verimliliği, T.C. BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI VERİMLİLİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYIN NO: 720

https://www.tbb.gov.tr/Tr/icerik_dunya-su-konseyi-wwc_726

<https://suen.gov.tr/Suen/catdtty.aspx?val=197>

<https://www.suverimliliği.gov.tr/bireysel-su-verimliliği/>

<https://ekolojist.net/geri-donusumlu-atik-su-nedir/>

DİNİN FARKLI YORUMLANMA SEBEPLERİ

Öz

Din, toplumların inanç sistemlerini şekillendiren önemli bir unsurdur. Ancak tarih boyunca farklı kültürel, sosyal ve siyasi etkiler nedeniyle aynı dinin farklı yorumları ortaya çıkmıştır. Bu yorumlar, mezhepler, tarikatlar ve düşünce akımları şeklinde çeşitlenmiştir.

Dinin farklı yorumlanmasının temel nedenleri arasında coğrafi farklılıklar, tarihi olaylar, bireysel yorumlar ve toplumsal ihtiyaçlar yer alır. Örneğin, İslamiyet'te Sünnilik ve Şiilik gibi mezhepler, Hristiyanlık'ta Katoliklik, Ortodoksluk ve Protestanlık gibi ayrımlar bulunur. Bu farklılıklar, ibadet şekilleri, dini otoriteler ve inanç anlayışlarında değişikliklere yol açabilir.

1. Giriş

Dinlerin farklı yorumlanmasının temelinde tarihsel, kültürel ve bireysel etkenler yatmaktadır. Toplumların sosyo-kültürel yapıları, coğrafi koşulları ve tarihi süreçleri, dini anlayış ve uygulamalar üzerinde belirleyici rol oynar. Ayrıca, bireylerin eğitim seviyeleri, düşünce sistemleri ve yaşam deneyimleri de dini yorumlamada farklılıklar oluşturur. Mezheplerin ve ekollerin ortaya çıkışı da bu çeşitliliğin bir sonucudur. Bu nedenle, dinler zaman içinde farklı coğrafyalarda ve topluluklarda çeşitli yorumlarla varlığını sürdürmüştür.

2. Yöntem

Dinin farklı yorumlanmasını anlamak için karşılaştırmalı analiz ve tarihsel inceleme yöntemleri kullanılabilir. Karşılaştırmalı analiz, mezhep ve ekolleri inceleyerek farklılıkları ortaya koyar. Tarihsel inceleme ise dini yorumların zamanla nasıl değiştiğini ve tarihsel olaylarla nasıl şekillendiğini açıklar.

3. Öneriler :

Dinin farklı yorumlanmasını anlamak için çeşitli yöntemler kullanılabilir. Öncelikle, farklı mezheplerin ve ekollerin görüşleri karşılaştırılarak aralarındaki temel farklılıklar analiz edilebilir. Bunun yanı sıra, tarihsel olayların dini yorumlara etkisi incelenerek değişim süreçleri açıklanabilir. Kültürel ve coğrafi faktörlerin dini inanışlar üzerindeki rolü de göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca, bireysel ve toplumsal farklılıkların dini anlayışlara nasıl yön verdiği araştırılabilir. Tüm bu süreçlerde güvenilir kaynaklardan yararlanmak, konunun daha sağlam temellere oturmasını sağlayacaktır.

4. Tartışma:

Dinin farklı yorumlanması, tarihsel, kültürel, coğrafi ve bireysel etkenlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Farklı mezheplerin ve ekollerin oluşumu, bu yorum farklılıklarının en belirgin örneklerindendir. Tarihsel olaylar, dini anlayışların zaman içinde değişmesine neden olurken, kültürel ve coğrafi koşullar da inanış biçimlerini şekillendirmiştir. Bireylerin eğitim seviyesi ve yaşam deneyimleri, dini algılarını etkileyerek farklı bakış açıları oluşturmaktadır. Bu durum, dinin tek bir yoruma indirgenemeyeceğini ve her toplumun kendi koşullarına göre şekillendiğini göstermektedir. Dolayısıyla, dinin yorumlanması üzerinde etkili olan faktörleri anlamak, farklı inanç sistemlerine daha bilinçli ve objektif bakmayı sağlar.

Kaynakça

- [1] <https://tr.wikipedia.org/>
- [2] <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/471046>
- [3] <http://ogmmateryal.eba.gov.tr/panel/upload/kitap/1cjsxackeid.pdf>
- [4] <https://tymm.meb.gov.tr/din-kulturu-ve-ahlak-bilgisi-dersi/unite/129>

SURİYE'DEKİ TÜRK VARLIĞI

Öz

Bu araştırmamızda Suriye'de hüküm sürdüğümüzü ve Suriye'de sadece Arapların olmadığı biri süreç dahilinde buralarda da soydaşlarımızın yaşadığını ifade etmektir. Niçin biz Suriye'deki olaylarda rol oynuyoruz, askerlerimiz niçin çeşitli zamanlarda hareketler pamıştır. Suriye Türkler varmıdır sorularına cevap aradık. Araştırmalar yapıp geçmişten günümüze Suriye'deki Türk varlığını bir süreç dahilinde araştırmıştır. Suriye'de 7. Ve 8. Yydan itibaren varlığımızın devam ettiğini görebliyoruz. Burada hüküm süren devletlerimizin buraya yerleştirdikleri boyların hala Suriye'de var olduğunu görebiliyoruz.

Anahtar Kelimeler: Suriye, Türkler, Türk Beklenendir, soydaşlarımız, askeri hareket

1. Giriş

I. Dünya Savaşı'ndan sonra bizden koparılmış olan Suriye yıllarca Baas Partisi iktidarında kalmış ve kendilerine karşı gelen tepki gösteren bir çok insanı katliamlarla öldürmüşlerdi. 2011 Arap baharı ile rejime karşı isyanlar çıkartılmış ancak başata Türkiye olmak üzere bazı devletlerine karşı rejim eski tavıtlarına devan etmiş birçok insanın ölmesine ve milyonlarca insanın başta Türkiye olmak üzere göç etmek zorunda kalmıştır. Bunu fırsat bilen terör örgütleride fırsat bilip ülkemizi tehdit eder hale gelmiştir. Ülkemizin güvenliğinin sınırlarda başlamadığı terörü yerinde yok etmek için üç farklı hareket yaptığımız görülmektedir. Konumuzun en önemli noktası ise Suriye'ye Türklerin gelişi ve burayı vatan olarak kabul etmesinin kısaca bir özetidir.

2. Yöntem

Konu ile ilgili kaynak taraması yapılmış olup tasnif, tahlil, tenkit basamaklarını uygulayıp terkip haline getirilmiştir. Bu yöntem tarihin ana araştırma basamakları olduğu için bu yöntemler uygulanmıştır.

2.1.1. Alt Başlık: Suriye'de Türk izleri

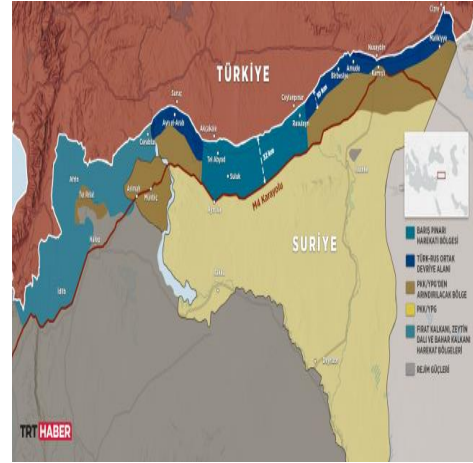
3. Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmada İhşilerden itibaren Suriye'de Selçuklular, Zengiler, Eyubiler, Memluklular, Osmanlıların hüküm sürdüğü ve binlerce eser bıraktıkları tesbit edilmiştir. Sadece eser değil ayrıca bir çok Türk boyununda burada yaşadığı tesbit edilmiştir. Yaklaşık 3,5 milyon ile 5 milyon arasında Türk'ün burada yaşadığı ve Araplardan sonra ikinci etnik

grubun olduğu görölmüştür. Bu Türkler tarihimizde bize emanettir. Bu nedenle onlara sahip çıkılmalıdır. Suriye’de söz sahibi olabilmelidirler bunun için Türkiye Cumhuriyeti olarak onlara her türlü destekler verilmelidir. Yukarda da bahsedildiği gibi burada hüküm süren devletlerimiz burada bir çok tarihi eser bırakmıştır. Suriye iç savaşlarında bir çoğu harap hale gelmiştir. Dolasıyla Suriye’de iç savaş sonlandırıldıktan sonra ecdadımızın bu yadigarlarını başta TİKA aracılığıyla restorasyondan geçirilmeli ve bunlara sahip çıkılmalıdır.

Suriye’de Türklerin yaşadığı yerler
harekatlar

Türkiye’nin yapmış olduğu

İhşitler

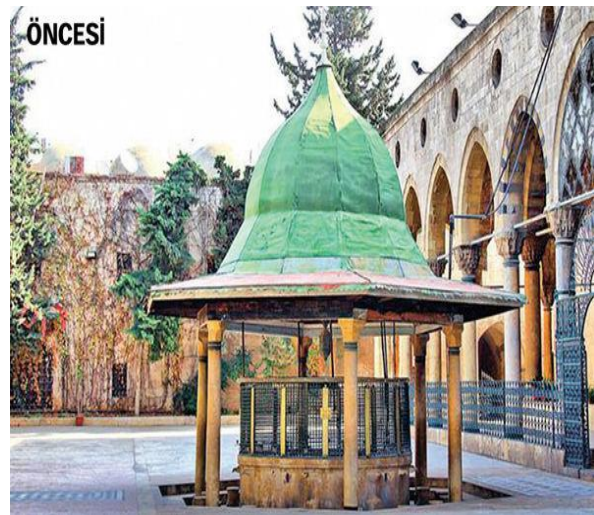
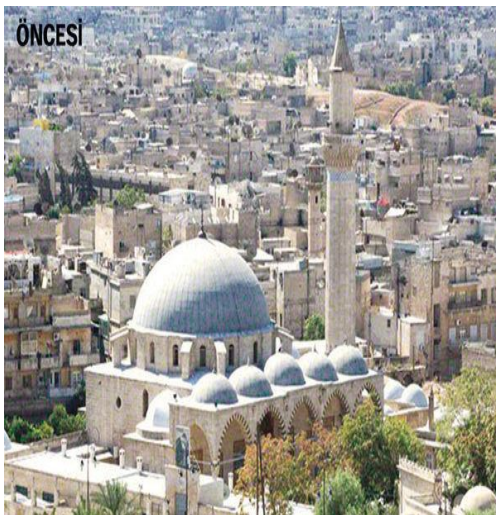
Memlûklü

Suriye Selçukluları

Osmanlılar

Kaynakça Açıklamalar

www.islamansiklobedisi.org.tr, TDV İslam Ansiklobedisi, “ Suriye” Maddesi
kırmızılar.com, Nurullah Çetin’in Hüseyin Muhammed ile Söyleyişı,

BİLİMSEL TOPLANTI POSTERLERİ

FİNANSAL ANALİZ NEDİR VE AMACI NEDİR?

Sevgi PEK

Kübra KIZILÇİÇEK

Ebru Suden KOÇAK

Finansal analiz, yatırımcıların bilginin gücünü kullanarak rasyonel yatırım yapmalarını sağlayan en önemli araçtır. Yatırımcıların şirketleri değerlendirmesini sağladığı gibi risk değerlendirmesi yapmalarına, yatırım fırsatları bulamalarına, yatırım stratejileri geliştirmelerine de yardımcı olur.

Finansal analizler bir işletmenin bilanço, gelir tablosu ve nakit akış tablosu gibi verilerinin incelenmesiyle gerçekleştirilir. Finansal analiz, işletmenin mali gücünü ve zayıflıklarını belirlemek, yatırımcılar, kreditorler ve diğer paydaşlar için önemli bilgiler sağlamak amacıyla yapılır.

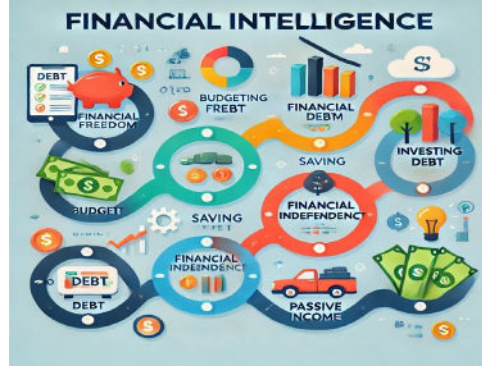

Finansal zeka, bireylerin finansal kaynaklarını yönetme ve gelecekleri için bilinçli kararlar alma yeteneğidir.

PROJENİN AMACI

1) Araştırmamızın amacı, finansal zekanın bireyler ve toplum üzerindeki etkilerini inceleyerek, **bilinçli para yönetiminin** önemini vurgulamaktır. Günümüzde finansal kararlar, bireylerin yaşam kalitesini doğrudan etkilemekte ve ekonomik sürdürülebilirliği sağlamada kritik bir rol oynamaktadır.

2) Araştırmamızda finansal zekanın temel bileşenleri olan **gelir yönetimi, tasarruf, yatırım ve harcama dengesi** gibi konular ele alınacaktır. Ayrıca bireylerin finansal okuryazarlık seviyelerinin ekonomik bağımsızlık üzerindeki etkileri de değerlendirilecektir.

3) En temel amacımız, finansal bilinçlenmeyi artırarak bireylerin **uzun vadeli ekonomik refahlarını** sağlamalarına katkıda bulunmak ve bilinçsiz mali kararların olası olumsuz sonuçlarına dikkat çekmektir.

PROJENİN SONUCU

•Araştırmanın sonucunda, proje katılımcıları finansal **okuryazarlıklarını artırmış** ve bu konuda daha bilinçli bireyler olmalarına katkı sağlamıştır.

•Öğrenciler finansal konularda **doğru** kararlar alabilme yeteneklerini geliştirmiş ve gelecekte daha sağlam adımlar atma konusunda önemli bir adım atmışlardır.

E-Ticaret Dolandırıcılığı

E-ticaret dolandırıcılığı türleri nelerdir?

E-Ticaret dolandırıcılığının başlıca artış sebepleri nelerdir?

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte hayatımızda büyük bir yer kaplayan internet alışverişinde dolandırıcılık yaygınlaşmaya başladı.

Peki bunu engellemek için neler yapabiliriz?

Robotik Kodlama

Yapay zeka, makine öğrenimi, görüntü işleme, sensör teknolojileri, hareket kontrol sistemleri gibi birçok teknolojinin bir araya gelmesiyle oluşan geniş bir alanı kapsar.

Yazılım geliştirme, mühendislik ve diğer teknik alanlara ilgi duyanlar için robotik kodlama popüler bir alandır.

Sistemleri(Robotlar, makinalar, elektrik elektronik devreleri) kontrol etmek ve yönetmek için kullanılan programlama dili (C++, Small basic, python) olarak cevaplanabilir.

Robotların yürümesi, kollarını hareket ettirmesi, sesler çıkarması veya sensörler tarafından algılanan çevre bilgilerine yanıt vermesi gibi işlevleri gerçekleştirmelerini sağlar.

Robotik Kodlama Ne İşe Yarar

Endüstriyel Otomasyon: Endüstriyel robotlar, genellikle fabrika ortamlarında kullanılır ve bir dizi tekrarlanan görevi yerine getirmek için programlanır. Özellikle günümüzde araba teknolojisinde kullanılmaktadır.

Tarım: Robotik kodlama, tarım robotlarının toprağı işleme, tohum ekmesi, bitki sulaması ve hasat işleme gibi işlemleri gerçekleştirir.

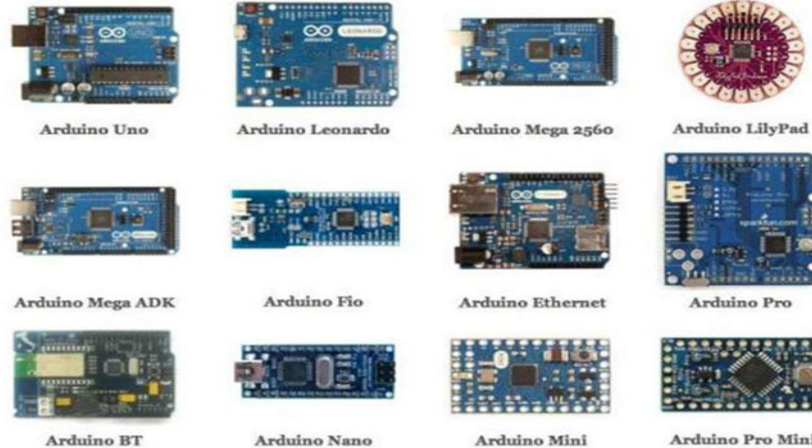
Tıp: Cerrahi robotlar ve diğer tıbbi cihazların hareketlerini kontrol etmek için kullanılır. Özellikle cerrahi müdahalelerde günümüzde yoğun bir şekilde kullanılmaktadır.

Eğitim: Öğrenciler, robotik kodlama araçları ve blok tabanlı programlama dillerini kullanarak problem çözme, mantıksal ve eleştirel düşünme gibi bir dizi beceri geliştirirler

Robotik Malzemeler

	HC-SR04 Mesafe Sensörü		Yağmur Sensörü		HC-SR01 Hareket Sensörü (PIR)
	LM35 Sıcaklık Sensörü		Sıvı Seviye Sensörü		Ses Sensörü
	DHT11 Nem ve Sıcaklık Sensörü		Alev sensörü		HC-05 ve HC-06 Bluetooth Modülleri
	Toprak Nem Sensörü		Gaz Sensörleri		Röle Modülü

Kontrol Kartları

Robotik Kodlama Eğitimi

Erken yaşlarda(ilik ve orta öğretim) analitik düşünce ve problem çözme yeteneğinin artırılması için birçok ülkede kodlama eğitimi veriliyor. İsrail 1970'lerde okullarda kodlama eğitimine başlayarak diğer ülkelere fark atıyor. ABD endüstriyel olarak kodlamayı kullansa da hala okullarda kodlama dersi bulunmamaktadır.

Günümüzde robotik kodlama teknolojisinin lider ülkeleri Japonya, Çin, Güney Kore'dir.

Ülkemizde ise yaygınlaşmaktadır.Bu kapsamda çeşitli yarışmalar yapılmaktadır:

FRC (FIRST Robotics Competition) Robotik Yarışması, TEKNOFEST 2024, 16. Uluslararası MEB Robot Yarışması, Riders Robotik Ligi bunlara örnektir.

MİLLÎ TEKNOLOJİ HAMLESİ

Günümüz Türkiye'sinin milli gururu olan İHA ve SİHA'lar ülkemiz için çok önemli bir yere sahiptir. Hem ekonomik hem askeri açıdan bir çok fayda sağlayan bu araçların yapımında üstün mühendislik bilgisi ve olağanüstü teknolojiler kullanılmaktadır. Yapısında kullanılan malzemeler de araçların dayanıklılığı için bir çok testten geçerek özenle belirlenmektedir

İHA'ların gövde ve kanat yapıları aerodinamik performanslarını belirler. Hafif malzemelerin kullanımı, uzun menzil ve daha yüksek hızlar için önemlidir.

Yapısında bulunan kompozit malzemeler, farklı fiziksel veya kimyasal özelliklere sahip iki veya daha fazla bileşenlerden yapılmış malzemelerdir. Bu kompozitler iki ana gruba ayrılabilir. metal matriks kompozitleri (MMC'ler) veya polimer matriks kompozitleri (PMC'ler). Bunlar daha sonra daha güçlü olan bir malzemenin lifleri ile takviye edilirler. Bu tür kombinasyonda takviye malzemeyi taşır. Ve yükü etkin bir şekilde transfer etmenin yanı sıra gerekli dengeyi kurmayı sağlar.

Türkiye'de İHA'larla İngilizce prosedürle, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından "İnsansız Hava Aracı Sistemleri Talimatı-STH-İHA" ile düzenlenmiştir. Türkiye'de 2022 yılı itibariyle İHA amatör sportif ve ticari pilot lisansına sahip kişi sayısı 50.000'in üstündedir

Etik: Teorik Temelleri, Felsefi

Kökenleri ve Modern Yaklaşımlar

Etik, bireylerin ve toplumların ahlaki doğrularını belirleyen ilke ve kurallar bütünüdür. Yunanca "ethos" kelimesinden türemiş olup, karakter veya alışkanlık anlamına gelir. Ahlak felsefesinin bir dalı olarak değerler ve normlar üzerine sistematik yanıtlar üretir, insan hakları ve sorumluluk bilincini geliştirir.

Uygulamalı Etik

Uygulamalı etik, teorik etik ilkelerinin gerçek dünyaya uygulanmasını içerir ve biyoetik, iş etiği, çevre etiği, teknoloji etiği gibi alanları kapsar. Biyoetik sağlık alanındaki etik sorunları incelerken, iş etiği ticari faaliyetleri düzenler. Çevre etiği doğa üzerindeki etkileri değerlendirir, teknoloji etiği ise dijital çağın etik sorunlarını ele alır.

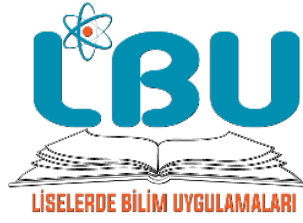
Etik Eğitimi ve Gelişimi

Etik eğitimi ve gelişimi, bireylerin etik ilkeleri anlamalarını ve günlük yaşamlarında uygulamalarını sağlayan önemli bir süreçtir. Değerler eğitimi ve etik liderlik gibi yöntemler, etik bilincin artırılmasına katkı sunar. Etik eğitiminin yaygınlaşması, toplumda daha bilinçli etik karar alma süreçlerine yardımcı olacaktır.

TÜRK ROMANIN KÜLTÜREL MİRAS AKTARIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

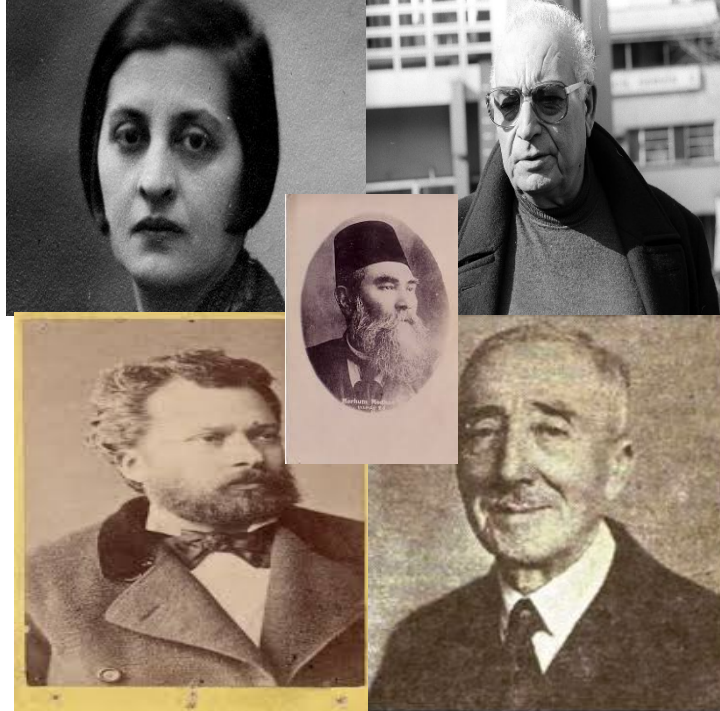

Yağmur AYDOĞAN,
Ecrin PAMUK,
Suden Deva GÜL
Kırıkkale Fen Lisesi

Türk romanı, Batı edebiyatının etkisiyle Tanzimat döneminde edebiyatımıza giren bir tür olmasına rağmen, yerel anlatı gelenekleriyle şekillenmiştir. Halk hikâyeleri, destanlar, efsaneler ve meddah anlatıları, roman türü içinde önemli bir yer tutarak geleneksel ve modern anlatım biçimlerini harmanlamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren gelişen roman türü, özellikle halk kültürünü yansıtmaya ve yaşatma açısından önemli bir işleve sahip olmuştur.

UNESCO tarafından 2003 yılında kabul edilen ve 2005 yılında yürürlüğe giren Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi, sözlü anlatımlar, gösteri sanatları, toplumsal ritüeller, halk bilgisi ve geleneksel el sanatları gibi kültürel unsurların korunmasını hedeflemektedir. Türk romanı, bu mirası koruma ve aktarma noktasında önemli bir araç olarak işlev görmüştür.

Türk romanı, Batı'dan gelen bir edebi tür olmasına rağmen, halk kültürü ve geleneksel anlatılarla beslenerek kendine özgü bir kimlik oluşturmuştur. Namık Kemal, Ahmet Mithat Efendi, Halide Edip Adıvar, Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Yaşar Kemal gibi yazarlar, halk kültürüne ait unsurları romanlarında kullanarak kültürel mirasın edebiyat aracılığıyla korunmasını sağlamışlardır. Böylece Türk romanı, Batı etkisi altında gelişirken geleneksel anlatı biçimlerini de içinde barındırarak kültürel sürekliliği desteklemiştir.

DAMLAYAN GELECEK

Süheyla Melisa Kaplan,
Özgenur Pozan,
Rumeysa Uygun
Kırıkkale Fen Lisesi

Su verimliliği tüm insanlık için önemli bir olaydır. Eğer harcama ve tasarruf dengesini sağlayabilirsek geleceğimiz içinde önemli gelişmeler sağlanabilir.

Birçok çeşidi olan su verimliliği her çeşidiyle önem arz etmektedir. Adı üstünde "Damlayan Gelecek" suyun bir diğer tanımıdır. Suyun tasarrufu sadece insanın kendi için değil sevdikleri ve diğer bütün canlılar için evrenseldir.

Su varsa yaşam ,yaşam varsa insan vardır. Bizlerin devamı ve geleceği için suyun devamlılığı şarttır. Bu devamlılığın esası tasarrufa bağlıdır. Daha iyi bir gelecek için suyu verimli kullanın .

FİBONACCİ DİZİSİ

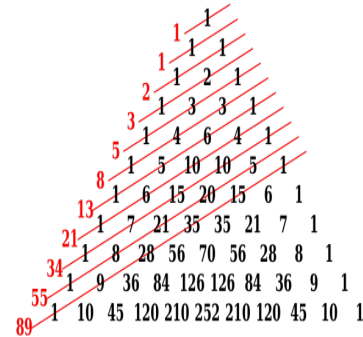
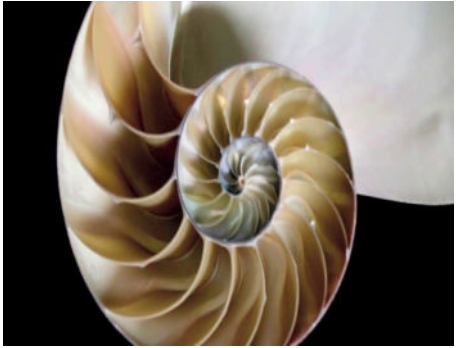

Bengisu İzem UYGUR
Ali ASARKAYA
Barış BİGE

PROJENİN AMACI

Fibonacci dizisi, her sayının kendinden önceki iki terimin toplanması sonucu oluşan bir sayı dizisidir. Bu projemizde günlük hayatta kullanım alanı çok olan Fibonacci Dizisini kendi oluşturduğumuz kod dizisi sayesinde daha kolay bir şekilde anlaşılmasına yardımcı olmayı amaçladık.

YORUMLAR

Bu projede 5 basamaklı sayıya kadar istediğimiz terimi yazıp o terime kadar olan tek sayıları, çift sayıları, tüm sayıları ,en sondaki (en büyük) sayıyı ve o terime kadar olan tüm terimlerin altın oranını bulan bir kod dizisi geliştirdik.

PROJENİN SONUCU

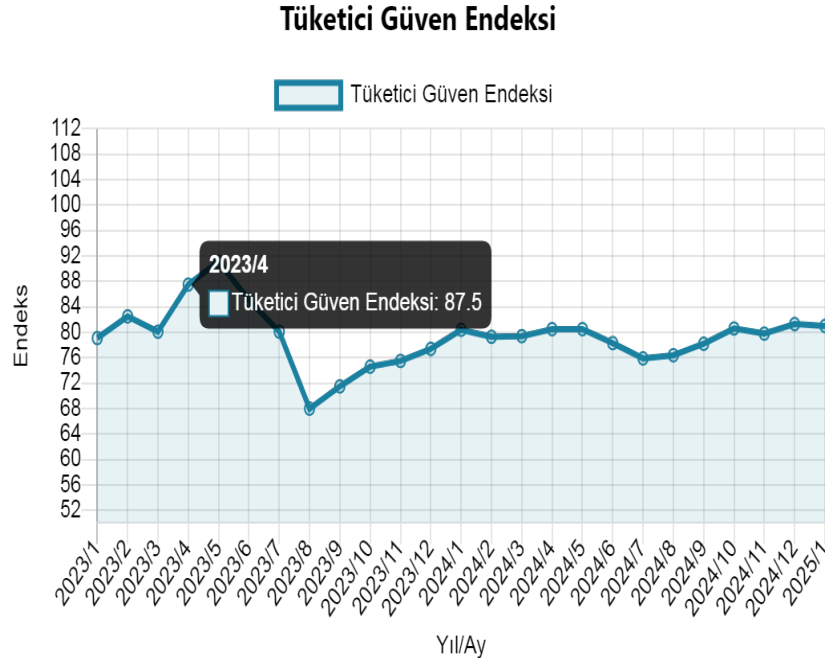
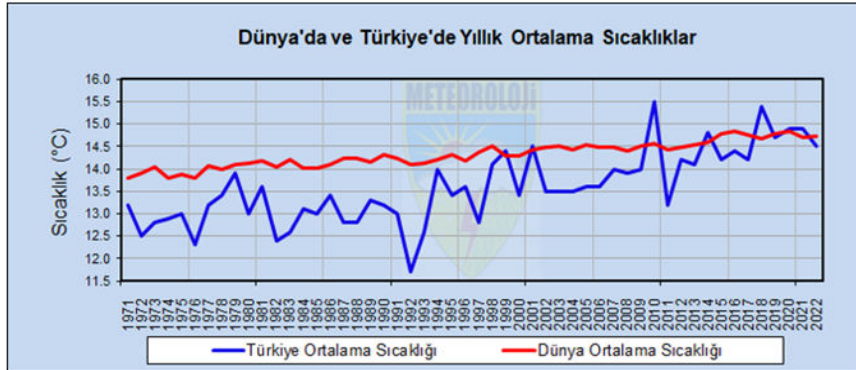
Bu çalışmada, Fibonacci Dizisi'nin ne olduğunu, matematiksel formülünü ve program üzerinden nasıl işlediğini inceledik. Bu sayede öğrencilere soyut matematik kavramı olan Fibonacci Dizisi'ni somut bir şekle dönüştürerek eğlenceli bir şekilde anlamalarına yardımcı olduk.

Danışman Öğretmen
Selda UYGUR

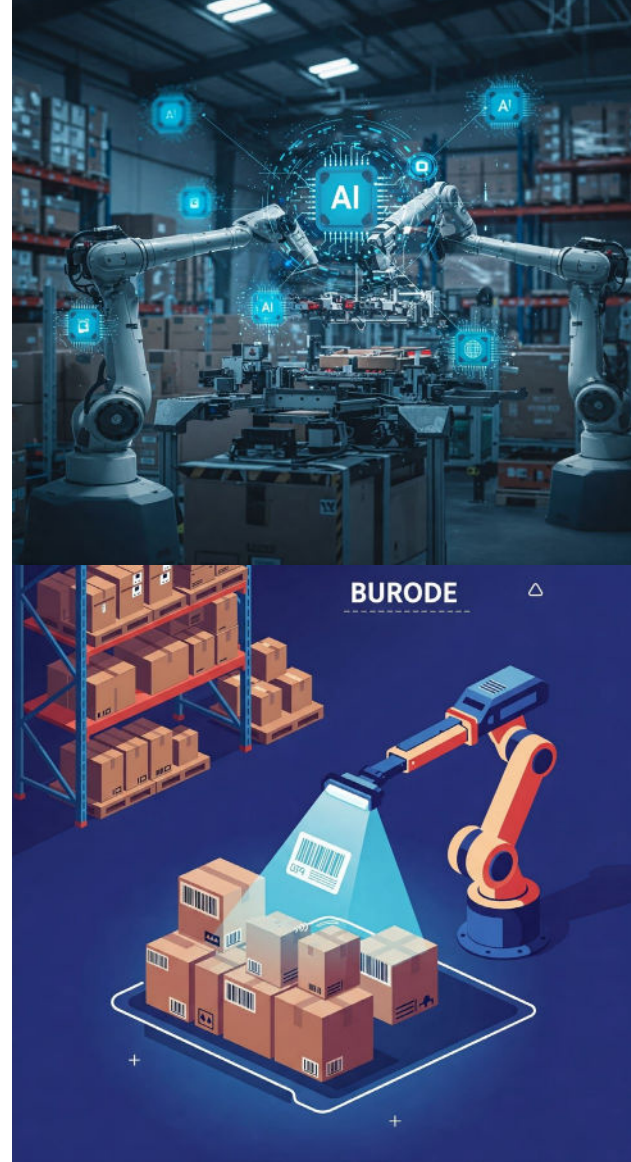
İstatistik bizi içinde yaşadığımız dünyada neler olup bittiği konusunda bilgilendirir. Genel olarak istatistik elimizde ki verileri kullanarak ileriye dönük tahminler yapmamıza yardımcı olan bir bilim dalıdır.

Örneğin herkes hava durumunu izler. Peki bu bilgiler nasıl elde ediliyor? Bilgisayar teknolojisi yardımıyla önceki havalarda mevcut havalarla karşılaştırılır ve gelecekteki hava durumları hakkında tahmin yapılır.

İstatistik eğitim hayatında da önemli bir yer tutar. Öğrenci işlemlerini analiz etmeyi , sınav sonuçlarını, performans ve katılım verilerini, müfredatın etkinliğini , öğretim yöntemlerinin başarısını, geri bildirim ve başarı oranlarının değerlendirilmesi gibi konularda eğitim süreçleri hakkında paydaşlara karar alma noktasında bilgiler sunar.

Otomasyonun Özeti: Otomasyon, bir iş sürecinin veya görevin insan müdahalesi olmadan otomatik olarak gerçekleştirilmesidir. Bu, genellikle bilgisayar sistemleri, makineler ve diğer teknolojiler aracılığıyla yapılır. Otomasyonun temel amacı, verimliliği artırmak, maliyetleri düşürmek, hataları azaltmak ve insan gücünü daha stratejik görevlere odaklamaktır. Otomasyonun **Tarihçesi:** Otomasyonun kökleri, antik çağlara kadar uzanır. Su değirmenleri ve mekanik saatler gibi basit otomasyon örnekleri, yüzyıllardır kullanılmaktadır. Ancak, modern anlamda otomasyon, 20. yüzyılda özellikle endüstriyel devrimle birlikte gelişmeye başlamıştır. İlk programlanabilir makinelerin icadı ve bilgisayar teknolojilerindeki ilerlemeler, otomasyonun yaygınlaşmasına ve karmaşık süreçlerin otomatikleştirilmesine olanak sağlamıştır.

Otomasyonun Faydaları: Otomasyonun birçok faydası vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Verimlilik Artışı: Otomasyon, tekrarlayan ve zaman alan görevleri otomatikleştirerek üretim hızını ve verimliliği artırır.

Maliyet Tasarrufu: Otomasyon, insan gücüne olan ihtiyacı azaltarak ve kaynakları daha verimli kullanarak maliyetleri düşürür.

Hata Azalması: Otomasyon, insan hatası riskini ortadan kaldırarak ürün kalitesini ve doğruluğunu artırır.

İş Güvenliği: Otomasyon, tehlikeli veya zorlu görevlerde insanları koruyarak iş güvenliğini artırır.

Yenilikçilik: Otomasyon, işletmelerin daha yenilikçi ürünler ve hizmetler geliştirmesine olanak sağlar.

Kentleşme, nüfusun şehirlerde yoğunlaşması sürecidir. Bu süreç, ekonomik ve sosyal gelişimi desteklerken, çevresel sorunları da beraberinde getirebilir. Plansız kentleşme, doğal kaynakların tükenmesi, hava ve su kirliliği gibi olumsuz etkilere yol açabilir.

Sürdürülebilir Kentleşme: Şehirlerin, çevresel, ekonomik ve sosyal boyutları dikkate alarak planlanmasıdır. Bu yaklaşım, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmadan, mevcut nesillerin gereksinimlerini karşılamayı hedefler.

KENTLEŞMEDE SU TÜKETİMİ VE ÖNLEMİ

Kişi başına günlük su tüketimi **150-200 litre** arasındadır. Su kaynaklarının **%70'i tarımda, %20'si sanayide, %10'u evsel** kullanılır.

Türkiye'de yıllık kişi başı su tüketimi **1.500 m³**'tür.

Şehirlerde suyun **%30'u** altyapı kaybı olarak kaybolur.

1 litre atık yağ, **1 milyon litre suyu** kirletebilir.

Yağmur suyu hasadıyla su ihtiyacının **%20'si** karşılanabilir.

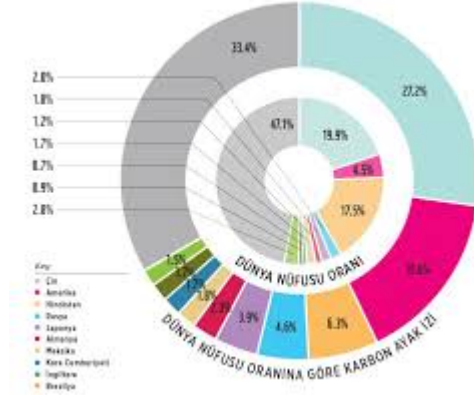
KENTLEŞME VE DOĞAL ÇEVRE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

KENTLEŞME VE SOSYAL ÇEVRE ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

DÜNYADA KENTLEŞME ORANI

1) Küresel Karbon Salınımı:

Dünya genelinde yıllık karbon salınımı yaklaşık 36,8 milyar ton CO₂'dir.

Kentleşmenin yoğun olduğu bölgelerde kişi başı karbon ayak izi ortalama 4,5 ton CO₂ civarındadır.

2) Enerji Tüketimi:

Kentlerde enerji tüketimi, toplam küresel enerji tüketiminin yaklaşık %75'ini oluşturur. Yüksek binalarda enerji kaybı, yalıtımsız yapılarda %30'a kadar çıkabilir.

LED aydınlatmalar geleneksel ampullere göre %80 daha az enerji tüketir.

3) Yeşil Alanlar ve Çevresel Katkı:

1 büyük ağaç yılda yaklaşık 22 kg CO₂ emer. Kentsel alanlarda kişi başına düşen yeşil alanın minimum 9 m² olması önerilir (Dünya Sağlık Örgütü). Şehir parkları, yaz aylarında çevresindeki sıcaklığı ortalama 3-4°C düşürebilir.

Afetlerin Farkında Ol, Önceden Tedbirini Al!

Cüneyt DURAK,
Ahmet Afşin ARSLAN
Kırıkkale Fen Lisesi

Bu çalışmanın amacı, afet ve doğal afet kavramlarının yönetimi arasındaki farkları ve bu yönetim anlayışlarının toplumlar üzerindeki etkilerini incelemektir. Doğal afetler, toplumlar üzerinde ciddi can ve mal kayıplarına yol açarken, etkin bir afet yönetimi kültürü, bu etkileri en aza indirmek için kritik öneme sahiptir.

Bu bağlamda, afet ve doğal afet yönetiminin toplumlara nasıl kazandırılacağına dair öneriler geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Ülkeler, afet yönetimi konusunda tarihsel deneyimler ve kültürel adaptasyonlarla önemli adımlar atmıştır. Türkiye'de afet yönetimi anlayışının daha da güçlendirilmesi gerektiği gözlemlenmiş, toplumun afet yönetimi kültürünü içselleştirmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Polimerleşme, monomerlerin kimyasal reaksiyonlarla bir araya gelerek polimerlere dönüştüğü süreçtir. Bu süreç iki ana şekilde gerçekleşir:

Ekspansiyon Polimerleşmesi: Monomerler, çift bağları kırarak birleştirilir.

Açığa Çıkma Polimerleşmesi: Monomerler, bir fonksiyonel grup kaybederek birleştirilir.

ÖZELLİKLERİ NELERDİR

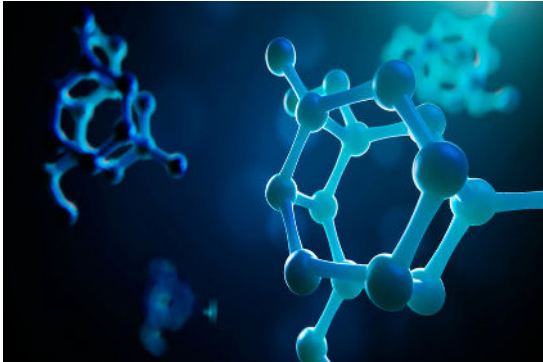
Esneklik, düşük yoğunlukta yapı ve iyi elektrik iletimi gibi özellikleri vardır.

KULLANIM ALANLARI

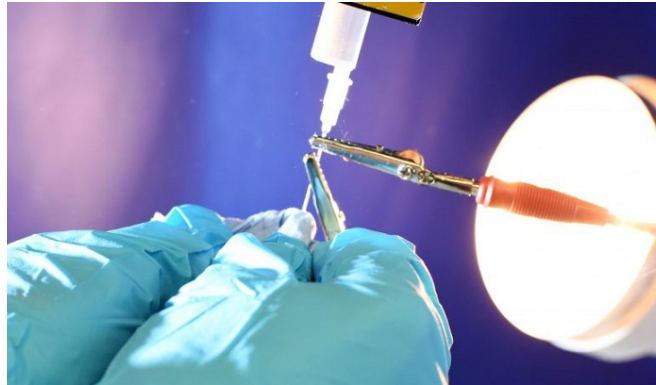
Plastikler, sağlık, otomotiv ve inşaat gibi alanlarda kullanılır.

AVANTAJLARI VE DEZAVANTAJLARI

Hafif, dayanıklı, ucuz ve geniş kullanım alanlarına sahiptir fakat biyolojik açıdan çözünmesi zor olduğu için geri dönüşümünde zorluklar yaşanabilir.

POLİMER KİMYASI İNŞAAT SEKTÖRÜNDE KULLANILIR

POLİMER KİMYASI TIP SEKTÖRÜNDE KULLANILIR

Polimerlerin Kullanım Alanları

Polimerler, hayatımızın birçok alanında kullanılır:

- Ambalaj Sanayi:** Plastik torbalar, şişeler, kutular.
- Otomotiv Endüstrisi:** Araç içi malzemeler, lastikler.
- Tıp ve Biyoteknoloji:** Yapay organlar, dikiş iplikleri, biyolojik implantlar.
- Tekstil:** Giysiler, kumaşlar, halılar.

Polimerlerin Çevresel Etkileri

Polimerlerin Çevresel Etkileri

Polimerlerin çevreye etkisi, özellikle sentetik plastiklerin doğada çözünmemesi ve biyolojik olarak parçalanmaması nedeniyle önemli bir sorundur. Geri dönüşüm, biyobozunur polimerler ve alternatif malzemeler bu sorunu hafifletmeye yönelik çalışmalardır.

Polimerlerin Geleceği

Yeni teknolojiler ve sürdürülebilirlik odaklı araştırmalar, polimerlerin çevre dostu ve fonksiyonel özelliklerini geliştirmeye yöneliktir. Polimer bilimindeki ilerlemeler, endüstriyel süreçleri ve günlük yaşamı dönüştürebilir.

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ NEDİR VE OLUMSUZ ETKİLERİ NELERDİR?

Zeynep Duru BOSTANCIOĞLU

Yağmur Berra DİNÇ

Ahmet DANACI

Küresel İklim Değişimi : Rüzgar, yağış ve sıcaklık gibi hava olaylarının dünya çapındaki kapsamıdır. Küresel sıcaklıkta, dünyanın ortalamalarındaki artıştır. Gezegenimizin var olduğu bu güne kadar iklim değişikliği yaşanmıştır. Elbette söz konusu değişimler doğal döngüde devam etmektedir.

Küresel İklim Değişikliğinin Sonuçları : Okyanus ısınması, okyanusun asitlenmesi ve deniz seviyesinin yükselmesi yer almaktadır. İklim değişikliği insanların gıda ve su kıtlığı, artan satıcılık, aşırı sıcaklar, daha fazla hastalık ve ekonomik kayıplarla tehdit etmektedir. İnsan göçü ve süreleri de bunun bir sonucu olabilir.

AMAÇ:Doğal kaynaklarımız, dünya nüfusunun artması ve tüketim alışkanlıklarının değişmesi nedeni ile her geçen gün azalmaktadır. Bu nedenle malzeme tüketimini azaltmak, değerlendirilebilir nitelikli atıkları geri dönüştürmek sureti ile doğal kaynakların verimli olarak kullanılması gerekmektedir.

Temiz ve Sürdürülebilir bir gelecek, bilinçli bir nesilden gelir. Bu yüzden okul öncesi çocuklarımıza bilinç kazandırılmalıdır.

Geri dönüşüm uzun vadede verimli bir ekonomik yatırımdır. Hammaddenin azalması ve doğal kaynakların hızla tükenmesi sonucunda ekonomik problemler ortaya çıkabilmektedir. Geri dönüşümün bu noktada ekonomi üzerinde olumlu etkileri olabilmektedir. Enerji ve Doğal Kaynakların tüketiminin azaltılması ülke ekonomisi için de büyük önem arz etmektedir.

SONUÇ:Geri dönüşüm, okul öncesi çocuklara kendi davranışlarının çevre üzerinde etkileri olduğunu öğretir. Bu, onları sorumlu bireyler olmaya yönlendirir. Çocuklar geri dönüşümle ilgili aktiviteler yaparak yaratıcı düşünmeyi ve nitelikli atıklardan yeni şeyler üretmeyi öğrenebilirler. Bu, onların hayal güçlerini ve problem çözme becerilerini geliştirir. Geri dönüşüm, çocukların nesneleri sınıflandırma yeteneklerini geliştirir. Çeşitli malzemelerin hangi kategorilere ait olduğunu öğrenerek, düzenli ve sistematik düşünme becerileri gelişir. Ayrıca geri dönüşümün, sadece kişisel değil, toplumsal bir sorumluluk olduğunun farkına varabilirler. Bu, onların toplumla daha uyumlu bir şekilde hareket etmelerini sağlar.

KAYNAKÇA:[ÇEVKO Çocuk - Çevre Nedir?](#)
[ÇEVKO, Çevre Koruma ve Ambalaj Atıklarının Değerlendirme Vakfı – Anasayfa](#)
[T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı](#)

Okulumuzdaki öğrencilerin medyayı doğru kullanmasını sağlamayı amaçladık. Medyanın hayatımızdaki etkisini ortaya koyarak sosyal medyanın olumlu ve olumsuz yönleri hakkında bilgi vermeyi hedefledik.

Okulumuzdaki öğrencileri medyanın doğru kullanımı hakkında bilgilendirdik. Doğru iletişim kurmayı öğrenmelerini ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağladık. Geleneksel medya ve dijital medya arasındaki farkları ortaya koyduk. Sosyal medyanın faydaları ve zararlarından bahsederek sosyal medya kullanımı konusunda öğrencileri bilgilendirdik.

Vatanseverlik ve Toprak

- "Toprak, vatanın kalbidir; onu korumak, yaşatmak, nesilden nesile aktarmak bizim görevimizdir."
- "Vatanı sevmek, sadece toprakları değil, içinde yaşayan insanları da sevmek demektir."
- "Her adım, vatan toprağında atılan bir adımdır. Her nefes, vatan için verilen bir savaştır."

Vatanseverlik, bir insanın doğduğu, büyüdüğü ve ait olduğu toprağa duyduğu sevgi, bağlılık ve saygıdır. Bu sevgi, sadece toprakla sınırlı kalmaz; tarih, kültür ve toplumla birleşir

KAHRAMANLARIMIZ!

- "Vatan, geçmişin mirası, geleceğin teminatıdır."
- "Vatanı sevmek, sadece toprağını değil, onunla yaşayan her canı sevmektir."
- "Vatan, bir milletin kalbidir; onu korumak, kalbi korumak demektir."
- "Her karış toprağına sahip çıkmak, vatanseverliğin en büyük göstergesidir."
- "Vatanını seven, onu yaşatan; ona değer veren, ona hayat verir."

Vatanseverlik, bireysel bir duygu olmanın ötesine geçip toplumsal bir değer haline geldiğinde, birlikte hareket etmenin gücünü ortaya çıkarır. Her bireyin kendi rolünü üstlenmesi, toplumun bir bütün olarak daha güçlü ve daha dayanıklı olmasını sağlar. Bu bağlamda, vatanseverlik bir aidiyet duygusu yaratır, insanlar arasındaki bağları kuvvetlendirir.

Su ve Hayat: Biri Akıp Giderken Diğeri Duracak

Amaç: Bu çalışmanın amacı, dünya nüfusunun artışıyla birlikte tüketimin hızla yükselmesi ve buna bağlı olarak bilinçsiz su tüketiminin artması sonucu yaşanabilecek su sıkıntısına dikkat çekmektir. Ayrıca, bu sorunun farkına vararak, bireylerin üzerine düşen sorumlulukları anlamalarını sağlamak ve su tasarrufu konusunda gerekli duyarlılığın kazandırılmasına katkı sunmaktır.

Yöntem: Bu çalışmada, araştırma yöntemlerini kullanarak dünyada gerçekleştirilen doğru ve yanlış uygulamaları inceledik. Araştırmamızda, yanlış uygulamaların yol açtığı sonuçları ve geri dönüşü olmayan etkilere neden olan faaliyetleri ele alarak, bu konuları sizlere sunmayı amaçladık.

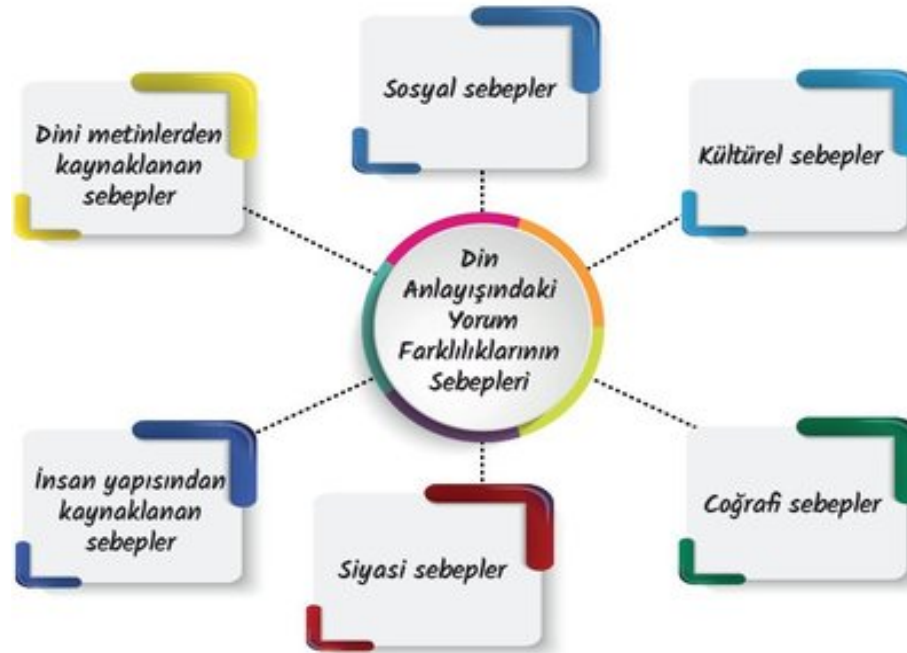

Sonuç: Yapmış olduğumuz çalışmaların sonucunda şunu gördük ki, yanlış uygulamalar devam ettiği sürece geri dönüşmesi imkansız sonuçlar doğacaktır. Suyun lüks bir ihtiyaç haline gelmemesi için suyu kullanırken daha bilinçli olmalıyız. Kolayca erişebildiğimiz su kaynaklarının zor erişilebilir hale gelmeden, bu yanlış uygulamalara karşı duyarlılığımızı ve tepkimizi göstermeliyiz.

İslam dini, tarihsel süreç içinde farklı coğrafyalarda ve topluluklarda çeşitli yorumlara ve mezheplere ayrılmıştır. Temelde tüm Müslümanlar, Allah'ın birliğine ve Hz. Muhammed'in son peygamber olduğuna inanır, ancak İslam'ın pratiği ve öğretileri farklı yorumlarla çeşitlenmiştir. En yaygın mezhepler, Sünnilik ve Şii'lik'tir. Sünniler, genellikle İslam'ın ilk dört halifesini doğru liderler olarak kabul ederken, Şiiler özellikle Ali ve soyundan gelenlerin İslam toplumunun gerçek liderleri olduğuna inanır. Bunun dışında, farklı coğrafyalarda ortaya çıkan tarikatlar ve farklı felsefi akımlar da İslam'ın daha derin ve çeşitli yorumlarına katkıda bulunmuştur.

Ayrıca, İslam düşüncesinde kelim, fıkıh ve tasavvuf gibi farklı alanlarda çeşitli görüşler vardır. Kelam, İslam'ın teolojik soruları üzerine yapılan bir yorumdur, fıkıh ise İslam hukukunu yorumlayarak toplumun günlük yaşamını düzenler. Tasavvuf ise, bireyin Allah ile daha derin bir manevi bağ kurmasına yönelik bir yolculuk olarak kabul edilir ve mistik bir anlayışa sahiptir. Bu farklı yorumlar ve okullar, İslam'ın evrensel öğretilerini farklı kültür ve topluluklara adapte ederek, çok yönlü bir inanç sistemi yaratmıştır.

İslam dini, temel inançlar açısından bir bütün olsa da tarihsel süreçte farklı yorumlarla çeşitlenmiştir. En yaygın yorumlar Sünnilik ve Şii'lik arasında şekillenir. Sünnilik, İslam'ın ilk dört halifesinin (Ebu Bekir, Ömer, Osman, Ali) liderliğini kabul eder ve bu liderlerin seçimini toplumsal uzlaşya dayandırır. Şii'lik ise, özellikle Ali ve onun soyundan gelenlerin İslam toplumunun gerçek liderleri olduğu görüşünü savunur. Bu farklılık, özellikle Ali'nin halifelik sürecindeki rolü ve İslam'ın ilk yıllarındaki içsel çatışmalara dayanır. Ayrıca, İslam'ın farklı coğrafyalarda ortaya çıkan tarikatlar ve dini akımlar da dini pratiği ve anlayışı zenginleştirmiştir. Örneğin, tasavvuf akımı, bireyin Allah ile daha derin bir manevi bağ kurmasını hedeflerken, kelam ise İslam'ın teolojik soruları üzerine yoğunlaşır. Fıkıh ise, İslam hukukunun yorumlanması ve toplumsal yaşamın düzenlenmesinde önemli bir rol oynar. Bu farklı yorumlar, İslam'ın evrensel öğretilerini çeşitlendirerek, onu farklı kültür ve topluluklara adapte etmiştir.

- Suriye ilkçağlardan itibaren önemli coğrafi alanlardan bir tanesi olmuştur. Atalarımız önemli coğrafi alanı 7. ve 8. yydan itibaren bir Türk yurdu yapmaya başlamış ve I. Dünya Savaş'ından sonra bizden koparılmıştır. Bu nedenle Suriye'de milyonlarca soydaşımız vardır. Onlar Kafkaslarda, Balkanlarda, Irak'ta ki soydaşlarımız gibi bizi beklemektedir. **TÜRK BEKLENENDİR**

- Türkiye 40 seneden beri terörle uğraşmaktadır. Ülkemizin güvenliği sınırlarımızdan başlamaz güvenliğimiz Şam'dan, Bağdat'tan, Saraybosna'dan, Bakü'den başlar. Bu nedenle vatanımızda rahat hayatımızı güvenli bir şekilde devam ettirebilmemiz için Suriye'de var olmamız gerekir. Bunun için **ZEYTİN DALI, FIRAT KALKANI, BARIŞ PINARI**

KONFERANS GÖRSELLERİ

